

Garp cephesinde tayyare akınları şiddetlenmeğe başladı. Almanlar İngiltere üzerinde uçtular

AKŞAM

İngilizler iki Alman vapuru- nu batırdılar. Bir İngiliz torpito muhribi mayne çarparak battı

Sene 22 — No. 7567 — Fiafi her yerde 5 kuruş

ÇARŞAMBA 15 Teşrinisani 1939

Telefon: Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

Hollânda bitaraflığının ihlâlîne katiyen müsaade etmiyecek

Hollânda ve Belçika orduları icabında müstereken harekete hazır bulunuyor

Alman mahafiline göre İngiltere ve Fransanın sulh teklifine cevapları müzakereye imkân bırakmamış

Almanya sulh tavassutuna cevabını dün sefirilere tevdi etti

Londra 14 — Hollanda ve Belçika bir Alman taarruzu ihtimaline karşı esaslı tedbirler almışlardır. İki ordu icabında müstereken harekete hazır bulunuyor. Bir taarruz olursa İngiltere ve Fransanın da derhal yardıma koşacakları şüphesizdir.

Alman haberler, Almanyanın taarruzdan ziyade iki hükümet üzerinde tazyik yapmak emelinde olduğunu göstermektedir. Hattâ bazı Alman mahafili şimdi, Siegfried hattının şimale doğru uzatılması Fransızlarla İngilizler tarafından bir taarruz ihtimaline karşı olduğunu beyan etmektedir.

Askerî mahafilin kanaati şudur: Hollanda ve Belçikaya baskın şeklinde bir hareket muvaffakiyetli netice verebilirdi. İki hükümet ordularını hazırladıktan, müdafaa tedbirleri aldıktan sonra böyle bir hareket beklenen neticeyi veremez. Bunun için Almanların Hollanda ve Belçikaya karşı askerî harekette bulunmaları ihtimali azdır.

Maamafih İngiltere icab eden tedbirleri almaktadır. Hollandadan sonra Belçikada bulunan İngiliz tebaası-

Belçika kralı (solda), Hollanda kraliçesi (sağda), Hollanda veliahdı prensesi Juliana ve kocası

nın da, mühim mecburiyet omadıkça, Belçikadan İngiltereye avdet etmeleri bildirilmiştir.

Hollanda Başvekilinin hitabesi

Amsterdam 14 — Başvekil radyoda

millete hitaben bir nutuk söylemiştir. Bunda alınan tedbirlerin tehlikenin artması yüzünden değil, ihtiyat için ittihaz edildiğini, Hollandanın tamamen bitaraf kalmak azminde olduğunu

(Devamı 10 uncu sahifede)

Ticaret Vekilinin beyanâtı

Ithalât ve ihracat birliklerinden maksad nedir?

Ithalât ve ihracatın münhasıran bu birlikler tarafından yapılacağı doğru değildir

İki gün evvel bazı gazetelerde Ticaret Vekili B. Nazmi Topçuoğlu'nun beyanâtı çıkmıştı. Bu beyanâtın birçok noktaları yanlış olduğu anlaşılmıştır. Ticaret Vekili bu münasebetle diyor ki:

Ticaret Vekili B. Nazmi Topçuoğlu

— Gazetelerden birisinde

Almanya ile olan bugünkü ticarî münasebetimizden bahsedilirken, bu gün meri bir anlaşma olmaması, geçen ağustos sonunda müddeti bitmiş bulunan mukaveleden sonra Almanlarla aramızda karşılıklı bazı taleplerin ortaya çıkması izah edilmiş ve bunların halli mümkün olmadığı için anlaşmanın vücuda gelemediği bulunduğu kaydedilmiştir. Bu, hakikatı tamamen ifade etmemektedir. Çünkü ağustos sonunda müddeti bitmiş olan anlaşmanın yerine yenisinin yapılmamış olmasında, o esnada Avrupada harbin de başlamış bulunmasının tesiri olmuştur.

Başka bir gazetede Almanlarla

bundan sonra yapılabilecek bir anlaşmada serbes dövizle tediyenin esas olacağı yazılmıştır. Böyle bir şeyin şimdilik mutlak surette ifade edilemeyeceğini söylemek isterim. Anlaşıyor ki Almanyadan celbedilmek istenilen bazı eşya için Alman ihracatçıları tarafından serbes döviz istenilmiş olması hakkında şayi olan bazı haberler, teşmil edilerek bunun bir esas kaide olacağı zehabını uyardırması olacaktır.

(Devamı 4 üncü sahifede)

Polonya Başvekili Londrada

«Müttefiklerin zaferine itimadım vardır» diyor

Londra 14 (A.A.) — Polonya Başvekili B. Sikorsky ile Hariciye Nazırı B. Zaleski, Londraya gitmek üzere Heston'da otomobile binmişlerdir. B. Sikorsky, gazetecilere şu beyanatta bulunmuştur:

«— Benim buraya gelmem saik olan, bir takım feci ahval ve şeraittir. Fakat müttefiklerin zaferine tam itimadım vardır ve bu zaferin Polonya'yı yeniden dirilteceğine eminim.»

Riyaziye kitapları da yanlışlarla doludur

Diğer şubelerin kitaplarını da gözden geçirmek lâzım

Senelerdenberi lise son sınıflarında okutulan edebiyat kitabında bir çok yanlışlar bulunduğu geçen hafta ortaya dökülmüş, bu hal birçok dedikodulara sebep olmuştu. Maarif Vekâleti bu neşriyat üzerine edebiyat muallimlerini Ankaraya davet etmişti.

Halbuki yanlışlar yalnız edebiyat kitabına münhasır değildir. Riyaziye kitapları da yanlışlarla doludur. Bundan başka tercüme edilirken her nasılsa kalmış yabancı kelimeler talebeyi şaşırtıyor, hocalar bu şeklin hangi şeytanî bir riyazi işaret olduğunu kavrayamıyor, meselelerden mana çıkmıyor.

Vâ - Nû bugün üçüncü sahifede, Akşamdan Akşama sütununda bu hali anlatıyor. Ve pek haklı olarak «Çok korkarım diğer şubelerin kitapları da böyle olmasın... Aman dikkat!» diyor.

Dikkatler:

İllallah çığırkanlardan!

Tabelâdan resim alınıyor; illandan keza. Halbuki bütün bunlar kimseyi rahatsız etmez. Afşın iyisi caddeyi süsler. Hele elektrikli reklâmlar medenî bir şehrin zinetidir.

Fakat bir de müşteri celbinin pek car sıkıcı, lâüballi şekli var: Adeta yakaya yapışarak yolundan insan çeviren çığırkanlar... Bunlar yalnız Mahmudpaşada, Çarşı içinde değil, yeni meydanlarımızda, en büyük caddelerimizde insana illallah dedirtiyor.

«Lâftan gümrük alınmazmış amma bunlardan vergi şöyle dursun hattâ ceza almali... Ceza bile kâfi gelmez; bu saklı teamlân kati şekilde önüne geçmeli.

Son dakika

Almanya, Polonya ile Çekoslovakyanın ihyası şartlarını kabul ediyor mu

Bir İsveç gazetesine göre Almanyanın bu iki noktada cevabı müsait olacak

Roma 15 (Radyo) — Stokholmdan bildirildiğine göre Aften Bladet gazetesinin Berlin muhabiri, Almanyanın Polonya ve Çekoslovakya hakkında, bazı teminat ile Hollanda ve Belçikanın sulh teşebbüsüne cevap vermek niyetinde bulunduğunu bildiriyor.

Almanyanın teklif edeceği esaslar, İngiltere ile Fransa tarafından ciddi bir surette nazarı dikkate alınacak bir mahiyette olacaktır.

Bavyerada kraliyet cereyanı çok kuvvetlendi

Hitler, Hohenzolern hanedanını ve taraftarlarını siyasî faaliyetten uzaklaştırıyor

Paris 15 — Almanyadan gelen haberlere göre Bavyerada kraliyet lehindeki cereyan şiddetlenmiştir. Yüzlerce tevkifat yapılmıştır. Prenslerin ikametgâhları sıkı bir nezaret ve tarassud altında bulunuyor. Kraliyet taraftarı mahafilde iki türlü beyanname bulunmuştur. Birinci beyanname Bavyeralıları, silâhlarını terketmeğe davet etmekte, ikincisi de Bavyeralıların Hitler için harp etmeyeceklerini beyan eylemektedir.

Londra 15 — Daily Herald gazetesine göre Hitler, Hohenzolern hanedanı ile taraftarlarını her nevi siyasî faaliyetten uzaklaştırmaya karar vermiştir. Sabık prensler, evlerinden dışarı çıkamıyorlar. Birçok prenslerin ikametgâhlarında Gestapo araştırmalar yapmıştır. Kayserin kuzeni Prusya prensi Yovakim Albreht ansızın ölmüştür.

Daily Herald, bu sözlerini teyid için Alman gazetelerinde intişar eden ölüm ilânlarını delil olarak göstermekte Gestapo'nun kraliyet lehindeki tezahürlere mâni olmak için fevkelbeşer gayretler sarfettiğini ilâve eylemektedir.

Londra 15 — Kopenhagtan Reuter ajansına bildirildiğine göre sabık Alman ordusu başkumandanı mareşal Von Blomberg ile daha bazı şefler tevkif edilmiştir.

Finlândiyalılar bir Sovyet tayyaresini düşürdüler

Finlândiya - Sovyet hududunda daha bazı hadiseler oldu, Sovyet ultimatomu bekleniyor

Londra 15 — Helsinskiden gelen haberlere göre Finlândiya kıtaatı bir Sovyet tayyaresini düşürmüşlerdir. Sovyet kıtaatı, talimler yaptıkları esnada hududda diğer hadiseler vuku bulmuştur. Bu hususta sarıh hiç bir malûmat yoktur.

Paris 15 — Helsinskiden gelen haberlere göre Finlândiya hükümet merkezinde Sovyet kıtaatının derhal harekete geçmesinden ziyade bir ultimatoma verilmesi beklenmektedir. Leningradta fiilen örfi idare hüküm sürüyor.

— Almanya Hollandaya teminat vermiş!...

— Eyvah!...

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

İngilizler iki Alman vapurunu batırdılar

Bir İngiliz torpido muhribi ve iki vapur mayne çarparak battı

Londra 14 — Pasifik Okyanusunda İngiliz harp gemileri 8000 tonluk Meklenburg ve 6000 tonluk Parana adında iki Alman vapuruna rasgelmışler ve: «Dur!» emrini vermişlerdir. Vapurların mürettebatı muslukları açarak gemileri terketmişlerdir. İki vapur da batmış, mürettebatı esir edilmiştir.

4800 tonluk Gonzenhayım, 5500 tonluk Yohannes, 4370 tonluk Emi Fridrik vapurlarının izleri üzerinde bulunuluyor. 8800 tonluk Lään, 8262 tonluk Takuma adlı Alman vapurları da araştırılıyor. Bütün bu vapurların Alman korsan gemilerine levazım nakletmekte oldukları tahmin edilmektedir.

Bir İngiliz vapuru mayne çarparak battı

Londra 14 (A.A.) — British India steam company'ye mensup 7,745 tno hacmindeki ve Sirdhana adındaki İngiliz vapurunun dün akşam batmış olduğu haber verilmektedir.

Vapurun batmasının sebebi, henüz öğrenilmemiştir. Fakat bir mayna çarpmış olduğu tahmin edilmektedir.

Vaporda memleketlerinden çıkarılmış olan 173 Çinli bulunmakta idi. 16 Çinlinin kaybolduğu bildiriliyor. Çinli mahpuslar arasındaki zayıf daha fazla değildir. Zira bunlara nezaret etmeğe memur olan İngiliz müfettiş, hapisane kapısının kilidini bir ruvelver kurşunla parçalamış ve bu suretle onların tam hapisaneyi suların istilâya başladığı sırada tahlisiye sandallarına binmelerini temin etmiştir.

Londra 14 (A.A.) — Liverpool limanına mensup 1346 tön hacminde ve Pozano adındaki vapur, dün cenubu şarkı sahilleri açıklarında bat-

mıştır. Üç kişiden ibaret olan yolcusu ile mürettebatı kurtarılmıştır.

Bir İngiliz topido muhribi, ve bir devriye gemisi battı

Londra 14 (A.A.) — Bir İngiliz torpido muhribi bir Alman torpiline çarparak batmıştır. Bir ölü, 6 kayıp ve 15 yaralı vardır.

Mürettebattan 70 kişi kurtarılmıştır. Bunların ekserisi yaralıdır. Üzerlerinde hemen hemen hiç elbise yoktur.

Harbin başındanberi İngiliz bahriyesinin kaybettığı ilk destroyerdır. Londra 14 (A.A.) — Croivell devriye gemisi İskoçyanın şimalinde bir Alman denizaltısı tarafından torpil-lenerek batmıştır. 12 kişilik mürettebattan altısı kurtarılmıştır.

Bir İngiliz vapurunda infilâk

Londra 14 (A.A.) — Dün gece Şimal denizinde 8000 tonluk İngiliz Matra vapuru bir infilâk neticesinde batmıştır. Mürettebattan ikisi ölmüş ve yirmi ikisi yaralanmıştır.

Londra 14 (A.A.) — Bir İngiliz muhribinin ziyat hakkında elde edilen malûmata göre muhripte vukua gelen infilâk, vaka mahalline birçok römorkörlerin gelmesini intaç etmiştir. Bu römorkörlerden biri, kazaya uğramış olan muhribi çekip götürmek teşebbüsüne kıyam etmiştir. Fakat muhribin süratle batmakta olduğunu görünce bu tasavvurundan vazgeçmiştir.

Muhribin battığı mahalden pek uzak olmayan bir mevkide infilâktan bir saat sonra bir geminin bir mayın görmüş olduğu haber verilmektedir.

Muhribin İngiliz sahillerine çıkmış olan mürettebatı, derhal hususî otomobiller ve hasta otomobilleri ile şehirlerle sevk edilmişlerdir. Bunlardan bazıları açılan hastanelere nakolunmuşlardır.

Harp kaçağı meselesi

İngiltere, Belçika ve Hollanda arasında müzakere oluyor

Londra 14 (A.A.) — Belçika ve Hollanda tarafından kaçakçılık meselesi hakkında yapılmış olan teşebbüsler, her türlü müşkülâtı ortadan kaldırmak maksadile iki memleketin mümessilleri ile İngiltere hükümetinin mümessilleri arasında tedkik edilmektedir.

Münih suikası

Failin yabancı olmadığı tahmin ediliyor

Bern 14 — Burada çıkan Bund gazetesinin Almanyadaki muhabiri bildiriyor: Münih suikası failinin yabancı olması muhtemel değildir. Çünkü toplantı yapıp yapılmıyacağı, toplantıya Hitlerin gelip gelmiyeceği son dakikaya kadar belli değildi. Hâdise ya Hitlerin emrile hazırlanmıştır, yahud naziler arasında memnun olmayanlar böyle bir suikâs hazırlamışlardır.

Kopenhag 14 (A.A.) — Berlinske Tidunde gazetesi, sabık veliahdın tevkif edildiğinin katiyen yalan olduğunu ve prensin Potsdam'daki şatosunda sükknet içinde yaşadığını haber veriyor.

Münih nazi şefi öldü

Münih 14 (A.A.) — Geçen suikaste yaralananlardan Münih muntakası nazi şefi Schmeidl öğleden sonra hastanede ölmüştür. Bu suretle, mezkûr suikaste ölenlerin sayısı 8 e çıkmıştır.

Fransada bir komünist mebus tevkif edildi

Paris 14 (A.A.) — Askeri makamatı, istihkâm alayında çavuş olan komünist mebus Pourfalet'in tevkifini emretmiştir. Tevkifin sebebi, arkadaşları arasında bozgunculuk propagandasına devam etmekte olmasıdır.

Belçika Kongosunda bir baruthane infilâk etti

Brüksel 14 (A.A.) — Belçika Kongosunda Mataodi'de kâin olup içinde 1300 kilogram dinamit bulunan bir baruthanede malûm olmayan bir sebepten dolayı bir infilâk vukua gelmiştir. Nufusa telef olup olmadığı malûm değildir. Şehirde vukua gelen hasarat mühimdir.

Egede tütün satışları

Bayram olmasına rağmen mühim satışlar oldu

İzmir 14 (A.A.) — Bayram olmasına rağmen Akhisar ve Manisa gibi tütün muntakalarında dün büyük bir hareket görülmüş ve alıcılarla müstahsiller arasında hararetili temaslara olmuştur.

Rekoltenin 33 milyon kilo olduğu anlaşılmıştır. Eksperler bu sene mahsulün gayet nefis ve renginin de çok iyi olduğunu söylemektedirler. Piyasa perşembe günü açılacaktır.

Üç lira yüzünden cinayet

İstanbul Balıkpazarında balıkçılık eden Şükrü isminde biri, bayramın ikinci günü, adamakıllı sarhoş olarak Tahtakale civarında dolaşmakta iken, kendisine üç lira kadar borçlu olan Muharrem adındaki bir tanıdığına rasgelmıştır.

Şükrü, Muharremi görür görmez, alacağını istemiş, Muharrem de parası olmadığı için itiraz etmiştir. Fazla içkinin tesirile zaten kendisinden geçmiş olan Şükrü, o gün yanında taşıdığı büyük balıkçı bıçağını çekmiş ve rasgele Muharrem'in vücudüne saplamıştır. Muharrem, az sonra yetişen polis memurları tarafından hastaneye kaldırılırken ölmüştür. Katil balıkçı, yakalanmıştır.

İngilterede petrol fiati

Londra 14 (A.A.) — Petrolün tenekesi yahud takriben 4.5 litresi 20 pensten 21 pense yükselmiştir. 15 senedenberi petrolün en pahalı fiati budur.

Büyük Alman taarruzu anbean beklenebilir

Hitler katî darbeyi, düşmanın zayıf noktasına münasip zamanda indirecekmış

Londra 15 — Büyük Alman karargâhına mensup bir zatın ecnebi gazetecilere vuku bulan beyanatına göre, zaferin, düşmanın en zayıf tarafına münasip zamanda indirilecek katî bir darbe ile elde edileceğini, B. Hitlerin bu zayıf tarafı ve münasip zamanı, tayinde gecikmiyeceğini, bu darbenin anbean indirilmesi beklenebileceğini, Almanyanın muharebenin yakında bitmesini beklediğini beyan etmiştir.

Paris 15 — Mozelden Rene kadar sükknet avdet etmiştir. Fakat bu sükknet, muvakkat telâkki edilmekte, mevzii ve yahud geniş bir düşman taarruzunun mukaddimesi olabileceği zannolunmaktadır. Alman taarruzu, daha evvel istikşaf hareketlerine tevessül edilmezden de başlayabilir.

Tayyare akınları şiddetleniyor

Alman tayyareleri İngilterenin Shetland adalarına bombalar attılar

Gazetemizin çıkmadığı iki gün zarfında cephelerde mühim bir hâdise olmamıştır. Fransız tebliğleri yalnız ufak tefek keşif müfrezeleri Alman tebliğleri Fransızların Pirmasend'e 11 kilometre mesafede bir tepeyi almak istediklerini, fakat taarruzun tardedildiğini bildiriyor.

Tayyare faaliyetine gelince, Fransız ve İngiliz tayyareleri Alman toprakları, Alman tayyareleri de Fransız toprakları üzerinde uçmuşlardır. Fakat mühim bir hâdise olmamıştır. Alman tayyareleri Paris muntakasına kadar yaklaşmışlar, Pariste tehlikeye işaret verilmıştır. Fakat tayyare müdafaası topraklarının şiddetli ateşi karşısında geri dönmeğe mecbur olmuşlardır. Alman tayyareleri Belçika arazisi üzerinden geçmişlerdir.

Denizlerde tayyare faaliyeti fazla olmuştur. Bir Alman tahtelbahiri bir İngiliz vapur kafilesine taarruz etmek istemiştir. Fakat atılan bomba-

lar üzerine iki defa suyun sathına çıktıktan sonra kaybolmuştur. Tahtelbahirin hasara uğradığı veya battığı tahmin ediliyor.

Fransız tebliği

Paris 14 (A.A.) — 14 teşrinisani akşam tebliği: Bilhassa Sarre'in şarkında şiddetli keşif kolları faaliyeti olmuştur.

Paris 14 (A.A.) — Havas ajansı askeri vaziyet hakkında şu malûmatı vermektedir:

Dünkü gün hava kuvvetleri için harbin başındanberi görülenlerin en faaliyetlisi olmuştur.

Alman tayyareleri bir taraftan İngilterenin şimalinde Shetland adalarına hücum ederken, diğer taraftan Fransanın şimali şarkisine birçok keşif tayyare kolları sevk etmişlerdir. Bu keşif kollarından ikisi bu sabah ve öğleden sonra Fransız hatlarını geçerek Paris muntakasına kadar (Devamı 10 uncu sahifede)

Fransız Maliye Nazırı Londrada

İki memleket malî ve iktisadî iş birliğinde mutabık kaldılar

Paris 14 (A.A.) — Fransız Maliye Nazırı Paul Reynaud, Fransa ile İngiltere arasında malî ve iktisadî teşriki mesaiyi teşkilâtlandırmak işini görmek için İngiliz Maliye Nazırının daveti üzerine Londraya gitmiştir. Paul Reynaud, Pazartesi günü İngiliz Nazırı ile temas etmiştir. Bugün de devam eden müzakerelerde iki Nazır tarafından tedkik olunan bütün hususatta tam bir görüş birliğinin mevcut olduğu müşahade edilmiştir.

Bu akşam saat 14,30 da Paul Reynaud, radyoda ingilizce olarak İngiltere halkına hitap etmiş ve Fransanın gayretlerinden ve iki milletin beslediği işbirliği, azminden bahsetlemiştir.

Irak Başvekili Mısırdadır

Roma 14 (A.A.) — Stefani ajansının Kahireden bildirdiğine göre, Irak Başvekili Nuri Said paşa bugün Kahireye gelmiş ve Mısır Başvekili Ali Mahir paşa ile görüşmüştür.

Mülâkât Filistin meselesi etrafında cereyan etmiştir. Ancak müzakere edilecek mevzu İngilizler tarafından Filistinden nefyedilen arapların tekrar memleketle dönmeleri meselesini aşmıyacaktır.

Hindistanın talepleri

Amsterdam 14 (A.A.) — Algemeen Handelsblad gazetesinin Londradan öğrendiğine göre, Hint kongresi reisi Nehru, Londraya gönderdiği telgrafta Hindistan'ın İngiltere ile teşriki mesai için Büyük Britanyanın harp hedeflerinin tavzihini ve Hindistanın da müstakil bir devlet halinde teşkilini istediğini bildirmiştir.

Çindeki İngiliz ve Fransız askerleri

Bir kısmının geri çekilmesi Japonyada iyi karşılandı

Londra 14 — İngiltere ve Fransa Şimali Çinde Pekin ve Tiençin'deki askerlerinden bir kısmını geri çekmeğe karar vermişlerdir. Bu karar Japonyada çok iyi karşılanmıştır.

Amerikanın askerini azaltmıyacağı bildirilmektedir. Bu iki şehirdeki Amerika askeri 1500 kişidir.

Pekin 14 — (A.A.) — Tiençin'deki İngiliz ve Fransız garnizonlarının çekilmesi bugün başlamıştır. Bu tedbir henüz Pekin garnizonlarına teşmil edilmemiştir.

Sovyet kıtaları lituanıyaya girmeye başladı

Kaunas 14 (A.A.) — 10 ilkteşrin Sovyet - Lituanıya yardımlaşma pakında derpiş edildiği üzere Sovyet kıtaatının Lituanıyaya girişi bugün başlamıştır.

Topçu müfrezeleri Lituanıyanın cenubunda bulunan Alytusa gelmiştir. Bu şehirde, ileride dört binden dört bin beş yüze kadar Rus askeri gelecek ve garraizon halinde kalacaktır.

Kaunas civarında Gaizunai'ye derhal motörlü ve süvari kıtaatı gelecektir. Asıl büyük kuvvet ki mevcudu bir fırkalıktır, Vilno civarında Vilecke - Novo'da duracaktır.

Lituanıyaya gelecek olan Sovyet kuvvetlerinin mecmuu yirmi bini aşmıyacaktır.

İngiliz işçileri harp esnasında gerv yapmıyacaklar

Londra 14 (A.A.) — Lancashire ve Cheshire maden işçileri ve patropları mümessilleri, Manchester'de toplanmışlar ve harp esnasında ve harpten sonra altı ay müddetle grev yapılmamasını kararlaştırmışlardır.

Sovyetler - Finlândiya müzakeresi neticesiz kaldı

Finlândiya heyeti Moskovadan ayrıldı Sovyetler hududda 15 fırka asker topladılar

Moskova 14 (A.A.) — Finlândiya murahhas heyeti dün akşam Moskovadan Helsinkiye hareket etmiştir. Heyet, dört Skandinavıya memleketi Nazırlarile Sovyetler ittihadı protokol müdür muavini tarafından teşeyi edilmiştir.

Finlândiyalılar mahafilinde görüşmelerin hiçbir neticeye ictiran etmemiş olduğunu beyan, ancak müzakerelerin inkıtaa uğramış olduğunu ilâve etmekte idirler. Finlândiya heyetinin Moskovaya dönüp dönmiyeceği malûm değildir.

Ecnebi müşahitler, Sovyetlerin tehditlerine rağmen Finlândiyanın azminin katiyen sarsılmamış olduğunu beyan etmektedirler.

nu beyan etmektedirler.

Hududlardaki tahşidat

Londra 14 — Helsinkiden gelen haberlere göre Ruslar Finlândiya hududunda 15 fırka asker toplamışlardır. Finlândiya da hududa 7 fırka asker göndermiştir. Finlândiyalılar istihkâm hattına ve binlerce göllere dayanarak icabında kuvvetli bir müdafaada bulunabilirler.

Diğer taraftan Leningradın hududa ancak 30 kilometre mesafede bulunduğunu da hatırdan çıkarmamak lâzımdır. Sovyetler yalnız tayyare kuvvetleri bakımından çok faik vaziyettedir.

(Devamı 10 uncu sahifede)

City of Flint

Almanya, Amerikaya evdetine mâni olmayacakmış

Washington 14 (A.A.) — City of Flint'in Birleşik Amerikaya avdetine mâni olmamaları için Alman harp gemilerine emir verildiği, Alman hükümeti tarafından, Berlindeki Amerika maslahatgüzarı Kuke tebliğ edildiği hükümet tarafından bildirilmektedir.

Bir Fransız torpidosu suya indirildi

Toulon 14 (A.A.) — 1771 tonluk le Corsaire torpidosu bugün denize indirilmiştir. Bu torpido 1937 programında aynı tipten yapılması derpiş edilen müteaddit torpidolardan biridir.

İngiltere - Romanya

Lord Llyod'un Bükreş seyahatine ehemmiyet veriliyor

Bükreş 14 (A.A.) — Bükreş'in siyasî mahafilinde dün akşam buraya gelen British Count Council'in reisi lord Llyod'un yapmış olduğu seyahatin İngiltere'nin sadece iki memleket arasındaki kültürel münasebetleri alâkadar eden meseleler hakkında değil, aynı zamanda iki memleketin ticarî münasebetleri hakkında da Rumen ricailile noktaî nazar teatisinde bulunması arzusundan mütevellid olduğu beyan edilmektedir.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Edebiyat kitapları gibi
riyaziye kitapları da
yanlışla dolu

Maarif teşkilâtımız, mektep kitaplarımız, öğretme kadromuz en zayıf noktalarımızdan biridir. Halbuki en kuvvetli olması icab ettiğinde şüphe yok. Zira istikbalimizden ancak onların mükemmelliği sayesinde emin olabiliriz.

Bayrama takaddüm eden hafta zarfında edebiyat muallimi ve muharrir bay İsmail Habib son sınıflarda okutulan edebiyat kitabının yanlışlarını serdi, döktü.

Biz buna ilâveten:

— Yalnız o edebiyat kitabında değil, diğer okuma kitaplarındaki en basit şüirlerde de vezin, kafiye, mâna vesire hataları vardır. Bunları evvelce misallerle zikretmiştik. Bütün öğretme vasıtalarımız iyice kontrole muhtaçtır! - diye işi daha şümüllü tutmak lüzumunda ısrar etmiştik.

Bugün bundan da feci bir yaraya temas edeceğim:

Diyeim ki, «Türkçe inkılâp geçiriyor, artık cenan ile cinan farkının nüktesine ehemmiyet vermek de caizdir. Bunlar osmanlıcanın gavamı idi. İsmail Habib de lüzumundan fazla ince elemiş, sık dokumuş...»

Lâkin riyaziye?... Onun geçirdiği tebeddül ancak istihlâh cihetinden olabilir. Meselâ, dokuzuncuda «müzdeviç» diye okuyan bir çocuğumuz, onuncuda aynı mefhumla karşılık, yeni türkçe ile «çetik» demiştir; on birinciye geçtiği vakit, istihlâh «çelenik» halini aldığına şahit olmuştur. Keza 9 uncudan 10 uncuya ve 11 inciye geçtiği üç müteakib sene zarfında, talebe aynı mefhumların şu üç şekilde isim değiştirmesi karşışılmıştır; ve zihin karışıklığına uğramıştır:

Emsal = Kafçitan = Katsayı.

Tertip = Ertel = Ordinat.

Bu misalleri daha çoğaltmak kabîl. Amma, nasıl bir dil inkılâbına maruz kaldığımız da malûm. Bu da onun riyaziye üzerindeki tesirleri.

Sarsıntı ancak bu kadarla kalmalıydı. Halbuki kalamadı.

Riyaziye çocuklarımızı ille mühendis olsunlar diye öğretmeyiz. Yüksek hesapları yüz talebe okuyorsa içlerinden acak dördü kendine ihtisas edinir. Matematiğin münevverlere umumiyetle faydası onların beyinlerini tekevvin ettirmektedir. Mücerredleri tahayyül ettirmek, bilhassa dîmağa yuzuh vermektir.

Edebî şekillerin süslü güzelliğinden harîf, hattâ onların fevkinde bir «sade ifade» vardır ki, riyaziye kitaplarının öyle bir kalemle yazılması şarttır. Bizim mektep kitaplarında bu incelik olmadığı gibi, baştan başa hatalar doludur.

Bir riyaziye müteahhasının kırmızı mürekkeple tedkik ve tashih ettiği ve zarurî ilâvelerle doldurduğu Aritmetik ve Cebir kitabını gördüm. Her sahifesi öyle çizilmiş, düzeltilmiş ki, insan maârifin musaddak kitabı olduğuna inanamaz da acemî bir talebenin vazifesi sanır.

Gelişigüzel sahifelerden bazı yanlışlar ve ihmaller zikredeyim:

II inci sınıf kitabının 9 uncu sahifesinde sondan evvelki satırda görüldüğümüz 15 2 yanlış. 14 2 olacak.

(Vâ - Nû)

(Devamı 4 üncü sahifede)

ŞEHİR HABERLERİ

Balıkthane nereye nakledilecek

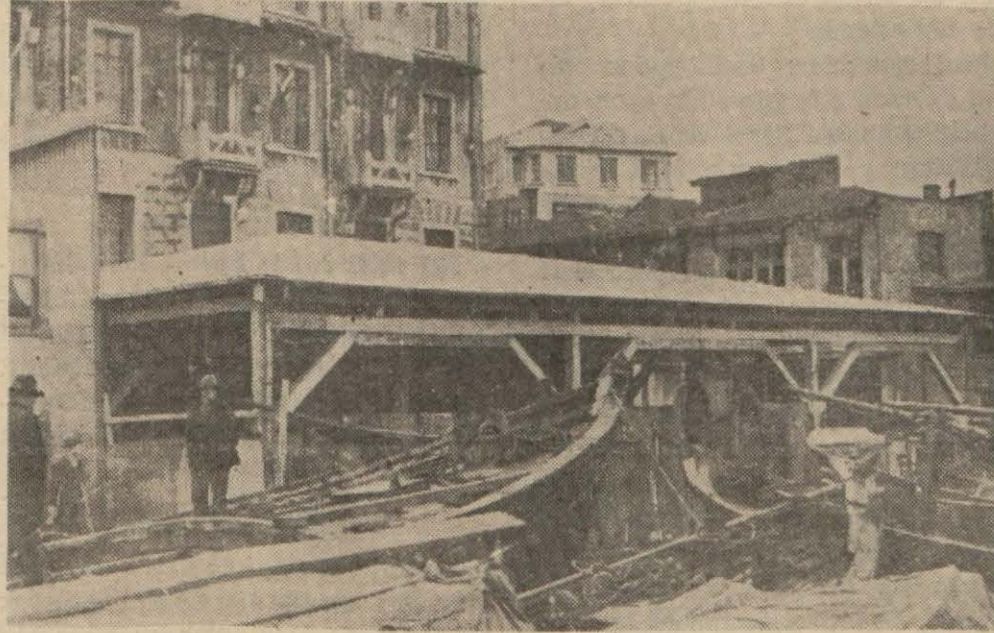
Yeni liman mıntakası veya Arnavutköyü düşünüyor

Eminönü ile Unkapanı arasındaki istimlak sahasında balıkthane binası da vardır. Prost plânı mucibince şimdiki balıkthane binasının arsası yola tesadüf ettiğinden balıkhanenin başka yerde tesisine lüzum görülmektedir.

İlk elde istimlak edilecek beş yüz parça emlakın istimlakı ikmal edildikten sonra sıra balıkhanenin bulunduğu sahaya gelecektir. Beş yüz parça emlakın istimlak muamelelerinden bir kısmı tamamlanmıştır. Yakında bunlar yıktırılacaktır.

Balıkthane binasının yıktırılmasına teşebbüs edilmeye kadar yeni balıkthane binasının de tesisi lâzım gelmektedir. Bu hususta belediye defterdarlığı temasa başlamıştır. Şimdiye kadar bu mevzu tedkik eden bütün müteahhaslar, balıkhanenin denizin temiz ve akıntılı bir yerinde tesisi lüzumunda ittifak etmişlerdir. Bir aralık balıkhanenin Sarayburnu civarında kurulması düşünülmüştü. Fakat Sarayburnu şehrin en güzel bir parçası olduğundan bundan vazgeçilmiştir.

Balıkhanenin ya müstakbel liman mıntakasında, yahud da deniz akıntısı fazla olan Arnavutköyünde tesisi düşünülmek-

İndiki Balıkthane

tedir. Bu hususta kati karar, B. Prostun fikri alındıktan sonra Maliye Vekâleti ile

belediye tarafından müstereken ittihâz edilecektir.

Yeni bütçe hazırlığı

Gelecek sene yol inşasına büyük hız verilecek

Vilâyet ve Belediye 940 senesi bütçesini hazırlamaya başlamıştır. Vilâyet ve Belediye şubeleri yeni bütçede nazarı dikkate almak üzere kendi ihtiyaçlarını tesbit ediyorlar.

Belediye, yeni sene bütçesinin mühim bir kısmını imar işlerine tahsis edecektir. İmar işlerinin başında yol faaliyeti vardır. Belediyenin ihale edeceği yollardan bir kısmının tahsisatı olarak bir milyon elli bin lira 939 bütçesine konmuştur. Fakat açılan münakasaya talib çıkmamıştır. Bu itibarla bu bir milyon elli bin liralık yolun bir kısmı ihale edilebilecek mühim bir kısmının tahsisatı 940 senesine devredilecektir. O zamana kadar ahvalın inkısafta kuvvetle ümit edildiğinden belediye bu tahsisatın ilâvesiyle 940 senesinde İstanbul'da hiç bir zaman görülmiyen büyük bir yol inşaatı faaliyetine başlayacaktır.

Beş senelik imar programının bu sene hemen hemen pek az kısmı tatbik edildiğinden müteakibi de yeni sene bütçesiyle tahakkuk ettirilecektir.

Bedava hamam

Belediye 7 hamam açmağa karar verdi

Belediyenin fakir ve kimsesiz halk için bu sene de hamamlar kirahiyacağı yazılmıştı. Bu maksadla geçen sene tanir edilen Kasımpaşa ve Balat hamamlarından başka şehrin muhtelif yerlerinde daha beş hamam kiralanacaktır. Bu hamamlar münhasıran fakir insanların yıkanmalarına tahsis edilecektir.

Meccani yıkanmaya sevk edilecek olanların isimleri belediye tarafından her muntakada tesbit edilecektir. Bunlar daimi surette yıkanmaya sevk edilecekler ve çamaşırları da Etlüden geçirilecektir. Bu suretle şehrin sıhhatini tehdit eden kirli insanların mümkün olduğu kadar mikdarı azalacaktır.

Belediyede vergi tahsil işleri

21 Teşrinisani'de yapılacak imtihan neticesinde alınacak elli memur belediye tahsil ve tahakkuk şubelerine tayin edilecektir. Belediye bu memurları tavzif ettikten sonra şimdiye kadar tahsil edilmemiş vergileri bu memurlar tesbit edecek ve bunların tahsil edilmesine başlanacaktır. Ancak borçlu mükelleflerin birdenbire tazyik edilerek müşkül bir vaziyete sokulmaması için bunlara mühlet verilecektir. Müruru zamanına tâbi olmayan bu vergi borçları için uzun müddetli taksitlerle mükelleflere kolaylık gösterilecektir. Taksit müddetleri için umumî meclisten salâhiyet alınacaktır.

Karilerimizin mektupları

Taksim bahçesinde boş yere yanan lâmbalar

Belediye bu sene Taksim bahçesini tanzim etti, dühulyeyi kaldırdı, burası güzel bir tenezzüh yeri oldu. Geceleri bahçe mükemmel surette teavir edildiğinden yazın hava almak isteyenler geç vakte kadar burada kalıyorlardı. Fakat şimdi havalarda soğduğundan geceleri bahçeye kimse gitmiyor. Halbuki yine aynı lâmbalar yanıyor. Bu sarfedilen elektrikle ne işe yarar? Bu sarfedilen elektrikle bir iki karanlık sokak aydınlatılmaz mı?

B. A.

Küçük haberler:

★ Salâhaddin adında birine aid ve Bursa plâkalı, şoför Tahsin idaresindeki hususî otomobil Bebeğe giderken Ortaköyde yolun kenarındaki elektrik direğine çarpmıştır. Otomobilin ön kısmı parçalanmış da şoföre ve içindeki Salâhaddin birsey olmamıştır. Kaza etrafında zabıta tahkikat yapıyor.

★ Kumkapıda oturan Havva adında bir kız evvelki gün Fatih tramvayla Beyazıda gelmiş, makas yerinde tramvay durdu zanıyla atlamak isterken düşüp başından yaralanmıştır.

★ Kumkapıda oturan Kemal adında 15 yaşında bir çocuk evvelki gün Edirnekapıdan Fatih'e gitmekte olan bir tramvayın arkasına asılmak isterken müvazenesini kaybederek düşmüş, başından tehlikeli surette yaralanmıştır. Kemal baygın bir halde hastaneye kaldırılmış, kazada kimsenin alâkası olmadığı anlaşılmıştır.

★ Nesimin idaresindeki otomobil Karaköyde Halil İbrahim adında birine çarparak ağır yaralanmıştır. Halil İbrahim hastaneye kaldırılmış, Nesim yakalanarak tahkikata girişilmiştir.

★ Üsküdar'da oturan Melkon adında bir genç bindiği bisikleti hızla sürerken müvazenesini kaybederek düşmüş, sol kolu kırılmıştır. Melkon hastaneye kaldırılmış, kazada kimsenin ilâşığı olmadığı anlaşılmıştır.

★ Feyzullah ve Arif adında iki kişi bir iş meselesinden kavga etmişler, Feyzullah bıçakla Arif'i bacağından tehlikeli surette yaralanmıştır. Arif Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmış, Feyzullah yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Sarhoşluk yüzünden kavga

İki kişi birbirini yaraladı, başka 2 yaralı da var

Ahmed ve Mustafa adlarında iki kişi dün sarhoşluk yüzünden kavga etmişler, ikisi de bıçakla birbirlerini muhtelif yerlerinden yaralamışlardır. Yaralı kavgacılar zabıta tarafından hastaneye kaldırılarak tahkikata girişilmiştir.

Hüsameddin ve Ahmed adlarında iki kişi sarhoş olduktan sonra Galatada bir kahveye gitmişler, otururlarken aralarında kavga çıkmıştır. Kavgada Hüsameddin bıçakla Ahmed'i göğsünden yaralamıştır. Yaralı hastaneye kaldırılmış, Hüsameddin zabıta tarafından yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Bedri ve İsmail adlarında iki kişi sarhoş olarak evvelki gece Beyoğlunda Yeniçarşı civarından geçerlerken bir kadın meselesinden kavga etmişlerdir. Kavgada Bedri bıçakla İsmail'i muhtelif yerlerinden yaralamıştır. Bedri yakalanmış, İsmail tedavi altına alınarak tahkikata başlanmıştır.

Yeni hastane

Şartnameler bugünlerde Nafia Vekâletine gönderilecek

Şişli'de Mecidiyeköyü arkasında belediye aid arsada yapılacak bin kişilik hastanenin inşasına aid şartnameler hazırlanmaktadır. Bu şartnameler tasdik edilmek üzere bugünlerde Nafia Vekâletine gönderilecektir. Vekâletin tasdikinden sonra münakasa açılacaktır. Belediye, münakasa için mümkün mertebe uzun müddet verecektir. Bu müddet içinde yalnız yerli değil, ecnebi müteahhidlerin de iştiraklerini de temine çalışacaktır. Hastane, üç sene içinde ikmal edilecektir.

Deniz harp okulunun 163 üncü yıldönümü

Emekli ve muvazzaf deniz subaylarına: Deniz harp okulu kuruluşunun 163 cü dönüm yılını kutlamak üzere okulumuzdan mezun emekli ve muvazzaf subayların 18/ II. Teşrin 939 cumartesi günü Heybelideki okula şeref vermelerini komutan üstün saygılarla rica eder. Adresleri bilinmediği için her subaya ayrıca davetiye gönderilemediğinden dolayı komutan özür diler ve bu yazıyı davetiye olarak kabul etmelerini deniz silâh arkadaşlarından diler. Köprüden Heybeliye vapurun hareketi 8.45 dir.

Kıymetli bir hediye

Profesör Dr. Besim Ömer Akalın 1300 cildten fazla tıbbî eseri ihtiva eden kütüphanesini tıb fakültesine hediye etmiştir.

Bir çırpıda

Mütarekenin yıldönümü ve yeni haberler

Bayramdan bir gün evvel çıkan zetelerde yanyana iki yazı gördüm. Birincisini okudum:

«Mütarekenin yıldönümü olan teşrinisani günü bir çok yerle merasim yapılmıştır. Yirmi bir yıldönümü münasebetile mütareke hakkında söylenilen nutuklarda yük harbin nele mal olduğunu latan gayet müessir sözler söylenmiştir.»

Aynı yazı ile gazete sahifesi omuz omuza duran şu havadis göz gezdirdim:

«Bu yakınlarda Hollanda üzeri büyük bir tarruz yapılabileceği sarmaktadır. Berlinde toplanan meclisi vahim kararlar vermiştir. Lâmafihi Hollanda ordusuna da hâbulunması için emirler verilmiştir. Bütün su bendleri açılmıştır. Mütaahkem yerlerdeki müdafaa tesis su altında bırakılmıştır. Fransız Amerika tebaası Hollandadan rılmak emrini almışlardır. Paris gâ teleri Hollandadan sonra Belçika sırası geleceği fikridir.»

Mütarekenin yıldönümü dolayısı söylenen müessir nutukların yanı bu havadis ne kadar garip duruyor!

Muharebe ve kadın modaları..

Yine gazeteler yazıyor:

Son siyasi vakaların kadın modaları arasında büyük bir tesiri görmüştür. Pariste «Kalbim cephe» ismile çıkarılan bir nevi kadın çantası pek ziyade moda olmuştur. «Kalbim cephe» ismini taşıyan çantalar aynen zabıtların harita evrak çantalarını andırmaktadır. Diğer taraftan bir çok renklerin adları da değişmiştir. Meselâ «Legion kımız», «Majino mavis», renkte pek rağbet görmektedir. Diğer taraftan İngiliz zabıtlarının daima yarı rında taşıdıkları ince kamış bastonlar da pek moda olmuştur. Pariste çok şık kadınlar bu bastonların küklerini koltuklarının altına sıkıştırıp öyle gezmektedirler.»

Bir yandan cepheye top patlatırlar, güllerle atılır, zehirli gazlar saçılırken öteki tarafta modacılar, modakralları faaliyette...

Pek yakında «Majino» modası şık kadınların, Siegfied modası ayakakların çıkmıyacağını kim temin edebilir... Meselâ güzel bir kadın hizmetine sesleniyor:

— Getir şu Majinomu? Bugün onu giyeyim...

Yahut iki kadın arkadaş konuşuyorlar:

— Bir Siegfied aldım amma dayanmadı...

Kadın modası bu... Herseyden isfade ediyor.

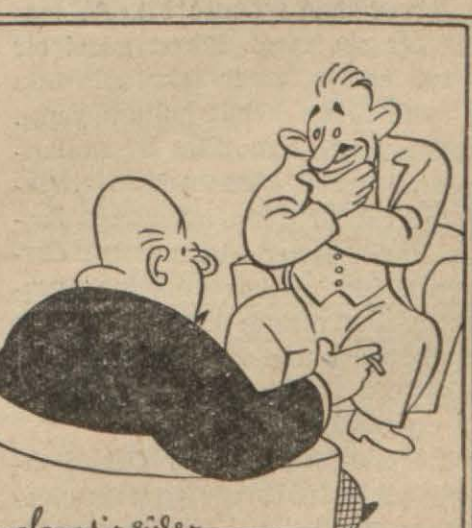
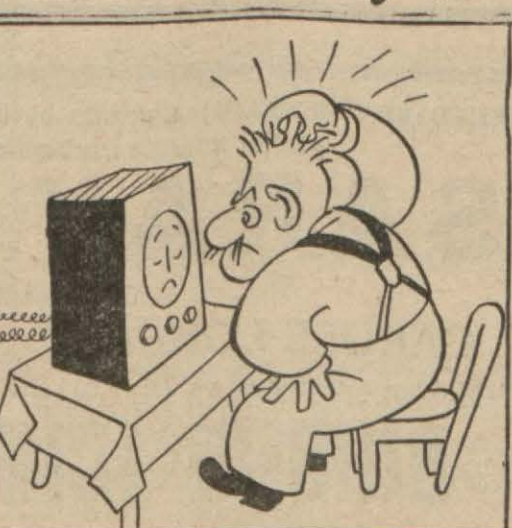
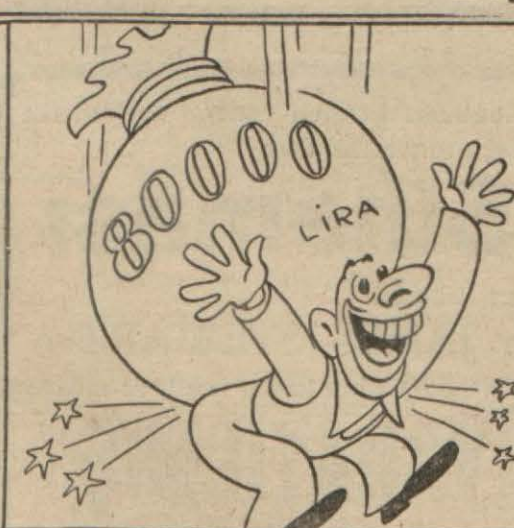
Hikmet Feridun Es

Vali ve Belediye reisi Romanyaya gitti

Vali ve Belediye Reisi B. Lütfi Kırdar beraberinde Beyoğlu Halkevi reisi dâ encümen âzasından B. Ekrem Turbulduğu halde evvelki gün Bükreşe hareket etmiştir. B. Lütfi Kırdar Romanyada gün kalacak ve Cuma günü avdet edecektir.

★ Yorgi adında bir delikanlı evvelki gün Halicin 8 numaralı vapuruna Fener'de Köprüye gelirken vapurun yan parmalıklarına oturmak istemiş, müvazenesini kaybederek denize düşmüştür. Yorgi boğmak üzere iken etraftan yetişen sandıklar tarafından kurtarılmıştır. Fazla yutan Yorgi baygın bir halde Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Bay Amca ve hediye !..

— Bayramın ilk günü komşuda bir sevinç bağışması oldu bay Amca...

... «Yaşasın, dedim, galiba bizim komşuya Millî piyango vurdu!..»

... Bayan «Hayır, dedi, alt katta-kilerin radyosu bozulmuştur!..»

... Hulâsa anlıyamadık, neden o kadar sevinip bağıştı!..»

B. A. — Anlaşılmayacak ne vâ dostum, akrabadan biri bayram şeri yerine gaz maskesi getirmiş olacıklı...

Beşiktaş, Fenerbahçeyi 3-2 mağlûb etti

Taksim turnuvasında Galatasaray, İstanbulspor; Pera, Şişliyi yendi

Dün Şeref stadında Fenerbahçe - Beşiktaş takımları hususî bir karşılaşma yaptılar. Bundan evvel Fenerbahçenin 4-3 mağlûbiyetiyle neticelenen oyunun revanşı mahiyetinde olan bu maçta sahayı iki üç bin kişilik bir seyirci kütlesi çerçevelemiş bulunuyordu.

Takımlar karşılıklı olarak dizildikleri vakit Fenerbahçelilerin en mühim oyuncularını *Cihad, Fikret, Rebî, Esad*'dan buna mukabil Beşiktaşlıların da Hüsnü ve İbrahimden mahrum bulundukları görüldü. Ve şu kadrolarla sahada yer aldılar:

Fenerbahçe: İrfan - Şevket, Lebip - Ali Rıza, Zeynel, Boncuk Ömer - K. Fikret, Yaşar, Melih, Naci, Basri.

Beşiktaş: M. Ali - Faruk, Taci - Hüseyin, Feyzi, Taci - Hayati, Hakki, Sabri, Şeref, Esrek.

Hakem: Sami Açıköney.

Oyuna Beşiktaşlılar başladı. Daha ilk dakikadan Fener nısıf sahasına yerleştiler. Fener müdafaasının, muavin hattının bilhassa merkez muavinin bozuk oyunu karşısında Beşiktaşlılar rahat bir oyun tutturdular. Açık bir oyunla Fener müdafaasını tehdiye başladılar. Yedinci dakikada bir Beşiktaş hücumu hatalı bir şekilde durduruldu. Favul atışında Hakki topu Şerefe geçirdi. Sıkı bir şüt direğe çarparak ağırla takıldı.

Fener defansının bozuk oyunu ve ilk dakikalarda yapılan bu gol Fenerbahçelilerin farklı bir mağlûbiyete uğrayacaklarını gösteriyordu. Nitekim üstüste yapılan hücumlardan sonra Şevketin bir hatası Fenere ikinci bir gole mal oldu. Soldan yapılan bir Beşiktaş hücumunda Şevket rahat bir şekilde topa vuracak vaziyette iken vuramadı, Hakki karşılaştıkça arasında sıkı bir şütle ikinci Beşiktaş golünü de kaydetti.

38 inci dakikada bir Beşiktaş hücumu kornerle neticelendi. Korner atışında top kale önüne düştü. Şeref sıkı bir şütü bir Fenerliye çarparak geri geldi. Hakki topu kaparak çok güzel bir şütle Beşiktaş üçüncü golü de kazandı. Ve devre de 3-0 Beşiktaş lehine neticelendi.

İkinci devre

İkinci devreye Fenerbahçeliler takımlarında esaslı tadilat yaparak çıktılar. Takım şöyle teşkil edilmişti:

İrfan - Faruk, Lebip - Ömer, Ali Rıza, Hayati - Fikret, Naci, Yaşar, Orhan, Basri.

Bu değişiklik derhal tesirini gösterdi. Birinci devrenin aksine olarak Fenerliler Beşiktaş nısıf sahasına yerleştiler. Fener takımında uzun zamandanberi oynamamasına rağmen Boncuk Ömer ve Hayati nazarı dikkati celbediyordu. Muavin hattı ile muhacim hattı arasında irtibat tamamilen temin edilmişti. Hücum hattı da atak bir oyunla Beşiktaş müdafaasını tehdit ediyordu.

8 inci dakikada Boncuk Ömer topu Naciye geçirdi. Nacinin çok uzakta çektiği şüt köşeden Beşiktaş kaleci ağırlarına takıldı. Bu gol Fenerliler daha ziyade harekete getirdi. Hücumlar birbirini takip etmeğe başladı. Oyun seyircilere heyecanlı dakikalar yaşatmağa başladı. Devre ortalarına doğru Ömer Fikrete eşapelik bir pas verdi. Fikret güzel bir sürüşle kaleye kadar sokuldu. Sıkı bir şütle ikinci Fener golünü yaptı. Bundan sonra Fenerliler hücumlarını daha ziyade sıklaştırdılar. Beşiktaş tedafii bir oyun oynamağa başladı. Hakki Fener hücumlarını durdurmak için merkez muavine geçmek mecburiyetinde kaldı. Bu arada Fenerbahçe muhakkak gol fırsatları da kaçırdı. Orhanın birkaç şütü direği sıyrarak avuta gitti.

Bir Fener hücumunda Orhan sıkı bir şüt attı. Direğe çarparak gelen topa Basri ikinci bir vuruş yaptı tekrar direğe çarpan top Beşiktaş beraberlik golünden kurtardı. Ve Fenerbahçeliler bütün gayretlerine rağmen mağlûbiyetten kurtulamadılar.

Oyun da bu suretle 3-2 Beşiktaş lehine neticelendi.

Nasıl oynadılar: Beşiktaşlılar birinci devrede çok güzel bir oyun oynadılar. Bilhassa Şeref ve Hakki takımlarının galibiyetinde âmil oldular. Fener müdafaası ve muavin hattının hatalarından iyi istifade ettiler. Şeref topu soldan sağa geçirilmesi Fener müdafaasını çok şaşırttı.

Fenerbahçe: Fenerbahçeliler birinci devrede çok fena idi. Müdafaası ve muavin hattı hiç yoktu. Muavin hattının muhacim hattını takip etmemesi, arayı boş bırakması Beşiktaş rahat oynamak imkânını verdi. İkinci devrede Ali Rızanın ortaya Ömerin sağ muavine, Faruğun müdafaaya, Orhanın muhacim hattına alınması takımın oyun kabiliyetini iki misline çıkardı. Ömer Fenerbahçe için elzem bir oyuncu olduğunu gösterdi. Hayati futbolü bilerek oynayan ve kabiliyetli bir oyuncu olarak gözükte. Orhan muhacim hattında devamlı surette oynatılacak olursa öyle zannediyoruz ki Fenerbahçe çokmümmel bir oyuncu kazanacaktır.

Hakem Sami oyunu dürtüst ve her iki tarafı da memnun edecek şekilde güzel idare etti.

Nurkut Tezcan

Taksim stadındaki maçlar

Beşiktaş - Fenerbahçe Şeref stadında karşılaşırken Taksim stadında da Galatasaray - İstanbulspor, Şişli - Pera arasında tertip edilen turnua maçları yapılmıştır. Galatasaray İstanbulspor 5-1, Pera da Şişliyi 2-1 yenmiştir.

Galatasaray - İstanbulspor

İstanbulsporun tam kadrosuna mukabil Galatasaraylılar Cemil, Faruk, Celâlden mahrum çıkmışlardır.

Ankarada bulunan Haşim ile uzun zamandanberi oynamayan Musa oynamışlardır. Birinci devreyi 2-1 galip bitiren Galatasaraylılar ikinci devrede 3 gol daha kaydederek sahadan 5-1 galip çıkmışlardır.

Şişli - Pera

İki ezeli rakip Şişli - Pera karşılaşmasında takımlar tam kadrolarıyla oynamışlardır. Birinci devreyi Şişli 1-0 galibiyetle neticelendirmiştir. İkinci devrede güzel bir oyun çıkaran Pera'lılar iki gol yaparak oyunu 2-1 kazanmışlardır.

Bugünkü maçlar

Bugün Taksim stadında Taksim turnuası maçlarına devam edilecek ve galiplerle mağlûplar karşılaşacaklardır. Galatasaray, Pera ile İstanbulspor, Şişli ile oynayacaktır. Galatasaray - Pera karşılaşması turnua birincisini meydana çıkaracaktır.

İsviçre, İtalyan takımına 3 - 1 galip geldi

Roma 14 (A.A.) — İsviçre milli futbol takımının geçen pazar günü milli İtalyan takımına bire karşı 3 gol ile galip gelmesinden bahseden gazetelerin kâffesi, İsviçrelilerin antrenman, bedenî kuvvet, karar, mücadele ruhu ve aynı zamanda sürat ve oyun tekniği itibarile faik olduklarından dolayı bu maçı kazanmış olduklarını yazmaktadırlar.

İtalyan takımına gelince, dünya şampiyonluğunu kazanmış olan eski milli takım oyuncularından altısının bulunmamasının hezimetin başlıca sebebi olduğu ve onların yerine ikame edilmek üzere intihap edilmiş olan oyuncuların bu işi başaraacak kabiliyette olmadıkları beyan edilmektedir.

Bugün Sabah Saat 10 dan itibaren

TAKSİM Sinemasında

(Aşkın Göz Yaşları) ve (Yaşasın Aşk) filmlerinin unutulmaz sanatkârı

ABDÜLVEHAP'ın

Mestedicî müzik, gâşyedici bülbül nagmelerile süslenmiş

Beyaz Gül

Türkçe sözlü, Arapça şarkılı Aşk, İhtiras, Hicran romanı, Bayram haftasının en büyük zafer programı olacaktır.

Bayram günleri hergün saat 10 ve 12.15 tenzilatlı matinerler. Seanslar Saat 10 — 12.15 — 2.30 — 4.45 — 7 ve 9.15 te.

Sinemamızın en sevimli ve en fazla alkışlanan Jönpremiyerin

FERNAND GRAVEY

ve MICHELİNE PRESLE - ELVİRE POPESCO ile altı büyük Fransız yıldızının yarattıkları

GaiP CENNET

Şaheseri Bugün matinerlerden itibaren

SUMER sinemasında

başlıyor. Parisin hayatını ve aşkını... Tuvaletleri için milyonlar sarfeden Parisin şık ve güzel kadınları... Aşkları... İlâveten: Ekler Jurnal en son dünya ve harp haberleri.

(EBEDİYEN SENİNİM) filminde bütün kalbleri titreten sırrı, seyircilerin gözleri önünde canlandırmağa muvaffak olan

SARAY Sineması

Yarın akşamdan itibaren

CAROLE LOMBARD ve JAMES STEWART

tarafından yaratılan ve (EBEDİYEN SENİNİM) filmi kadar nezih ve müessir

BirBiri için YARATILMIŞ

Fransızca sözlü fevkalâde filmini gösterecektir.

Bu, İzdıvaçta aşk filmi... Seyircileri helecan ve heyecan içinde yaşatan büyük bir aşk filmidir. Lütfen yerlerinizi evvelden temin etmeniz rica olunur.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Edebiyat kitapları gibi riyaziye kitapları da yanlışla dolu

(Baştarafı 3 üncü sahifede)

19 uncu sahifede orta yerde $Y=+x$ yanlış. $Y=+Vx$ olacak. 37 nci sahifede sondan evvelki satır başında «iki rakamlı bir sayının karesi ya bir rakamlı yahut iki rakamlı bir sayıdır» sözü yanlıştır. Cümle. «Bir rakamlı.....» ilh olacak.

Kitaptaki baştan savmalıklar saymakla tükenmiyor. Kaç yerde cezir işaretleri eksik, «pozitif» yerine «negatif» yazılmış, üsler yanlış, «azalacak» yerine «çoğalacak», «zaid» yerine «nakıs»... Formüller hatalı Klîşeler tepetaklak... Hattâ almancadan tercüme edilen bu kitapta «misal» kelimesi gotik harfile «Beispiel» diye bırakılmış. Yani mütercim atlı kovalarcasına formüllerini makaslayıp mürettiphaneye vermiş; Devlet matbaası da kimbilir nerelerden gotik harf bularak aynen dizmiş. Bizim talebe şaşıyor... Almanca bilmiyen hocalar bu şeklin hangi şeytanî bir riyazi işaret olduğunu kavrayamıyor. Bir şey anlayamıyorlar. (Aynı almanca sözler, başka yerlerde de «saat», «dakika», «saniye» mukabili geçiyor)... Meselelerden mâna çıkmıyor. Hülâsa, saymakla bitmez...

Başka aksaklık: Bir kitap almancadan tercüme edilmişken diğeri fransızcadan edilmiş. İkisi de aslında mükemmelmiş ama, bizim maârifin sırtında acayip bir üslûpsuzluk husule getirmiş. Golf pantolonu ile frak giymiş gibi birşey... Altı kaval, üstü şîşane...

İşte riyaziye kitaplarının da hali bu...

Belki cenan'ı cinan bellemekten, hattâ vezni yanlış okumaktan ancak maneyi bir haile meydana gelir. Fakat böyle kitaplardan riyaziye öğrenilirse köprüler altımızda geçer; damlar başımıza ykılır.

Çok korkarım, diğer şubelerin kitapları da böyle olmasın... Aman dikkat! Aman kontrol! Aman himmet! Aman ciddiyet!...

(Vâ - Nû)

Michele Morgan

Bar Kadını

Filminde

Ticaret Vekilî beyanatı

(Baştarafı 1 nci sah)

Amerika ile olan ticarî münâferemiz hakkında da kendileri bîtiğim hasbihali hülâsa eden beyanatlarında vakıfalar uymayan fâgördüm. Bir gazete, Türk - Ar ticaret anlaşmasının yeniden edilmekte olduğunu ve muv mahiyette bulunduğunu yazmış. Halbuki mevzuubahs olan şey, rika ile ticarî münâsebetler gittikçe azalma âlâmetleri göstermesi meselesidir; bu ise, anlaşma daha fazla piyasa ve fiat intilâğından mütevellit bir hadîs. Mevcut anlaşma çerçevesi içinde zîm bugün almak istediğimiz teler, daha ziyade kaydedtiğimiz zuru ortadan kaldırmağa matu caktır. İthalât bedellerinin te hakkında akreditif açılması ve tediye imkânlarının temini su alınacak tedbirler de aynı makra hizmet edecektir.

Üçüncü bir nokta olmak üzere yanatımda Suriye, Filistin ve Lübnan gibi memleketler hakkında işaretiğim karar, gazetelere tam yanlış olarak geçmiştir. Filistin bu memleketler bugüne kadar numaralı kararnamenin dördüncü maddesinde yazılı memleketler değildi; bu, ancak şimdi böyle caktır. Bu memleketlerin dördüncü maddesi memleketleri arasına alması ile onlar üzerine olan ihtimamı artırmak ve interchange tedbirinden istifade ederek sanayiî muhtaç olduğu iptidai maddede ithalini kolaylaştırmak maksadını takip ediyoruz.

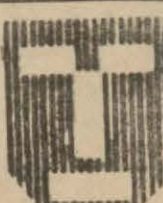
İhracat birlikleri

Ticaret politikamıza aîd kısımlarda, bu gibi, ihracat ve ithalatın tanınması matuf teşkilâtlanma mevzuu hakkındaki tefehhümlere yol açacak yanlış yapılmıştır. Şimdiye kadar yalnız beşer maddelerimiz için tatbik ettirilmiş birliklerle istihdad ettiğimiz gaye ekonomisi içinde hemen her memleketin ithalat ve ihracatı üzerine koyduğu yükünden ihracatçıların zarar görmemesi için bir takım tedbirler, devlet trolü altında birleşerek yapmalarını emektir. Meselâ İzmirde ümüm ve ihracatçıları birliği bu bakımdan n fakietil işler görmüştür.

Bu hususta gazetecilere verdiğim yanlış anlaşılmasın ve güya birliklerin ithalat ve ihracat işlerini ellerine alacak habiri verecek bir şekilde sokulmuştur. Bu bir gazete bu hususta daha ileri gidebilir. İthalat ve ihracat bütün ihracatçıların birliği tophiyacak bir birlik kurulması yazmıştır. Ne tasavvuru, ne de tatbiki bil olmıyan bu gibi mülahazalar, işleri ilâzımını hakikaten müteessir edebilir.

Fiat mürakabesi, mikdar ve kalite rakabesi gibi münasebette bulunduğumuz piyasaların bünyelerinden doğan ihtilaflara cevap vermeğe çalışacak olan birliklerin âzası olan tacirler, her zaman olduğu gibi, ihracatçı ise malın satış ve sevkinde, ithalatçı ise, malın memnûn getirilmesinde ve diğer tüccarlara tevâmmen serbes olarak çalışacaktır. Maddelerin birlik sistemine tâbi tutulması, kaydettiğim gibi, münasebette bulunduğumuz piyasaların arzedeceği şağı göre taayyün edecektir. Hedef, bir veya fuzulî bir müdahale değil, belki zat tacirlerimizin işlerini kolaylaştırmak, tedbirleri bulmak, daha doğrusu kendilerine bulmalarını temin etmektir.

Yeni Sabah gazetesi, muharririneğim izahattan, evvelce canlı hayvan satıcıları birliği hakkındaki negriyeyi edecek ve birliğin idaresinde yaluk bulunduğunu gösterecek bir mâr karmıştır. Halbuki vaziyet böyle değildir. Debloka muameleleri ve bunun içirilmekte olan prim, piyasaların tanzid ettiği bir iştir. Bu prim, memleketden çıkaracak parası bulunan ecnebi müessesenin Türk ihracatçılarına, tavuk mukabili olarak, verdiği bir yardırdır. Sabah gazetesinin temas ettiği meböyledir ve bu cihet, hayvan ihracat birliğinin gazeteve verdiği cevapta da edilmiştir. Hissedarları namına ihr vazifesini gören birlik, ecnebi müessesen alman debloka priminin yalnız yitini kendisine alıyorkan mütebaki on dördün yüzde yirmiyi kadadrsedarı olan Türk tacirine vermiştir. Eğer birlik ihracat işini yalnız kendisi yapmış olsaydı, primin minî haklı olarak kendisine alıyorkan ancak hissedarları olan tacirin de limesaisi inzimam ettiği cihatte primin ikisini hissedarına vermektedir. Yalnız her hangi bir yolsuzlukla alâkası olmayan bu işi, başka şekle ifrağ etmeğe tara ve bu hususta icab eden tedbirleri de bulunuyoruz.

ŞEHİR TİYATRO
Tepebaşı Dram Kıs
Gece saat 20.30

Ş E R M İ N

İstiklâl cad. Komedî
Gündüz saat 14 de

KELOĞLAN Çocuk oyunu

Gece saat 20.30 da

BİR MUHASİP ARANIYO

Hayvanlar niçin konuşmazlar?

Bayramda, Büyükkadada, mühterem bir ihtiyarın elini öpmeye giderken bindiğim arabamın arabacısı, bütün gayretlerini samimi surette arkalarındaki ağır yükü sürüklemeye hasreden zavallı beygirleri öyle kamçılar vurdu, öyle sopalar çekti ve o derece ağır küfürler savurdu ki biran hayvanları koruma cemiyeti azalarının derin ızdıraplarını hissettim ve bu işkence sahnesi bana büyük filozof Voltaire'in «La Princesse de Baby-lone» isimli kitabında, bu fani dünyada 27,900 sene yaşamış bir papağanın ağzından Babil hükümdarının merhametli kızı prenses Formosante'a Geldani lisanile söylediği acıklı nutku hatırlattı. Gün görmüş papağan güzel prensesle yaptığı müzahabede söz hayvanlara intikal edince şunları söyler:

«Ben bütün hayvanların insanlar gibi konuştuğu mesud devirde dünyaya geldim. O zamanlar kuşlar, yılanlar, eşekler, atlar ve kartallar insanlarla ahhapça görüşürlerdi... Fakat 22 bin senedenberi ağzılarını açmıyorlar... Çünkü insanlar bizi koruyacakları ve bizimle dostça işbirliği yapacakları yerde etimizi yemeğe başladılar. Barbarlar! Unutuyorlardı ki biz de onlar gibi aynı uzuvlara, aynı hislere, aynı ihtiyaçlara, aynı arzulara maliklik ve onların ruh dedikleri şey bizde de vardı; biz onların öz kardeşleri iken etimizi pişirip yemeleri mi icab ederdi?

«Biz sizin o derece kardeşleriniz ki Halikikâinat insanlarla ilk mukaveleyi yaptığı zaman bu mukaveleye sarahaten bizi de sokmuş, kanımızla beslenmenizi ve bizim de sizin kanınızla emmemizi menetmişti. Sizin, birçok insanlara tercüme edilen kadim Lokman Hekim efsaneleriniz eskiden bizimle olan mesud münasebetinizin mahvolmaz şahididir. Bu efsanelerin hepsi «Hayvanların konuştuğu devirlerde...» cümlesile başlar.

«Vakia kadınlarmızdan bir çoğu bugün köpeklerle konuşmak arzusunu gösteriyor. Fakat onlar da, kamçı darbeleri altında ava götürülerek bizim eski müsterek dostlarımız olan geyik, alageyik, tavşan ve keklikleri öldürmek için cürüm ortağı olmaya zorlandıklarındanberi sorulan suallere cevap vermeye yemin ettiler.

«Beygirlerin konuştuğlarını ve arabacıların mütemadiyen onlarla çene çaldıklarını kaydeden eski şiirler henüz unutulmamıştır. Fakat arabacılarımız onlara o kadar kaba muamele ettiler ve öyle ağır küfürler savurdular ki bir zamanlar sizi çok seven beygirler artık insanlardan nefret ediyorlar.»

Büyükkadada, kamçı darbeleri altında arabayı çekmeğe çalışan beygirlerde hakikaten böyle bir hal seziliyordu.

Şevket Rado

DÜNYADA NELER OLDU? NELER OLUYOR

Gripe karşı serom

Gripe karşı nihayet bir serom keşfedilmiştir. Rusyadaki tıbbi araştırmalar enstitüsü erkânından birinin bulduğu bu serom şimdiye kadar 600 kişiye tatbik edilmiştir. Bunlardan ancak dördü gripe tutulmuştur. Bülâkis aşı yapılmayan 1500 kişi müşahade altına alınmış ev bunlardan yüz

den fazlası gripe tutulmuştur.

Keşfedilen serom müessir olmakla beraber bir noksanı vardır: Muafiyet müddeti bir aydan fazla değildir. Gripten vıkaye için bir adamın senede on iki defa aşı olması tabii güç bir iştir.

Kanlı cesedin intikamı

Bükreşte garip bir hâdise olmuştur. Burada dikış makinesi müdürü Aronovici, müstaf bir adam olan enistesi Şoarts ile daima kavga etmekte imiş. Son defa fabrikatör, hemşiresinin şerefine muhafaza için enistesi'nin yaptığı ihtilâsları tazmin etmek üzere cebinden 600,000 ley sarfetmiştir.

Gegen hafta iki adam tekrar kavga etmişlerdir. Fabrikatör enistesi'nin üzerine birkaç kurşun atarak öldürmüş ve cesedini

elbise dolabına dimdik koyarak saklamıştır. Fabrikatör dolabın çekmesindeki kâğıdlarını alarak kaçmağa hazırlanırken Gardropun aynalı kapısı birdenbire açılmış ve aklı cesed çekmenin önünde eğilmiş bulunan fabrikatörün üzerine hücum ederken yıkılmıştır. Fabrikatör enistesi'nin dirliğine hükmederek o kadar korkmuş ki, yürümeğe mecali kalmayıp yıkılmış ve polise teslim olmuştur.

Bir ay banyo içinde kalmış

Çekyanın Meriş Ostrav şehrinin en maruf âlimlerinden profesör Şnaydlar bir aydanberi üniversiteye gelmemesi ve yaşadığı apartımandan çıkmaması, verilen haberler üzerine polisin nazarı dikkatini celbetmiştir.

Zabıta profesörün ya evinde yahud sokakta bir kazaya kurban gittiğine hükmetmiştir. Polisler apartıman kapısını zorladıkları zaman içerden gayet hafif bir ses

işitmişlerdir. Maahaza işlerine devam ederek içeriye girmişler ve profesörü banyo içinde mecaliz bulmuşlardır. Profesör banyodan çıkarılmış ve tedavi altına alınmıştır. Profesör banyoya girdiği zaman birdenbire amudu fıkarisinde bir ârıza peyda olduğundan kuvvetten kesilmiş ve apartımanda kimsesiz olduğundan tam bir ay banyo içinde kalmıştır.

Polonya harbi Almanlara mühim zayıfata mal olmuştur. Berlinde sokaklarda sık sık yaralıları tesadüf ediliyor. Yukarıdaki resim bir pazar günü umumî bahçelerden birinde gezen yaralıları gösteriyor.

Bayram neşeli geçti

Bu sene gezer bayramı neşeli geçmiştir. Bayramın birinci günü sabahleyin hava açmış ve bütün bayram ılık bir bahar havası içinde geçirilmiştir. Havanın yağmursuz ve ılık olması çocukların neşesini arttırmış, sinemalara tikilmaktan kurtulan yavrular salıncaklarda, bayram meydanlarında rahat rahat eğlenmişler, araba, beygir gezintileri yapmışlardır.

Sabah erkenden bayram ziyaretlerine çıkan halk da gecenin geç vakitlerine kadar dolanmışlar, caddelerden kalabalık eksik olamamıştır.

Ancak, havanın birdenbire değişmesi ve rutubetin fazlalığı şehirde gripin artmasına sebep olmuştur. Son günlerde neşe ve grip fazlaşmıştır.

Binalar boyanacak

Belediye, son birkaç ay içinde şehrin göze çarpan görülen manzaralarını ıslah etmek üzere boş arsalarından üç yüz kadarını duvarla çevirmiş, şehrin muhtelif semtindeki binalardan bin kadarını da bina sahipleri tarafından boyanmağa mecbur etmiştir. Bu suretle caddelerden mühim bir kısmının binaları kirli manzaralardan kurtulmuştur. Belediye bu mesalye devam edecektir. Şehrin şerefli mahallelerinde ve caddelerde henüz boyanmamış binaların cepheleeri boyanacaktır. Diğer taraftan kaldırımı yapılan sokak ve caddelerdeki binaların da cepheleerinin bina sahipleri tarafından boya veya badanalarmın yapılması bina sahiplerine tebliğ edilecektir.

Eski günlerde

Ev toplantılarında dil, yazma, okuma marifetleri

(Yazan: SERMED MUHTAR ALUS)

Ramazanlarda, bilhassa kışın (şebiyeldâ)larında, konaklarda, ve küçük evlerde kadın toplantıları olurken, geçende saydığımız çeşit çeşit oyunlardan maada dil, yazma, okuma marifetleri de yapıldı.

Ötekiler gibi, belki daha fazlasıyla, bunlarda çok eğlenceli geçer, yarışa girişenlerden muvaffak olanlar (aklı evvel) diye maasallahlarla alkışlanır, beceriksizler kahkahalarla alaya alınırdı.

Dil marifetleri arasında hayli güçleri, üstüste çabuk çabuk tekrarlanması ip canbazlığına zort çıkaranların kaç tane. Başlıcalarını sayalım:

(Dal kalkar, kantar tartar)

Üç beş defa sıralamak nerede, adam akıllı bir kerecik söyliyebilene ne mulu. Hemen dil sürçüp kalkarın (karkar), kantarın (kantar), tartarın (taltar) oluvermesi şıpın işi.

Halep orada ise arşın burada, teorübesi kolay. Bir defa deneyin de görürün bakalım.

Şu çibığı imamelemeli mi; imamelememeli mi) sadesinde şu çibık alâ giderdi amma gel de alt tarafını tamamla. İmamdan, melemekten, melemelikten kurtulabilirsen kurtul...

(Kırk küp kırkının da kulbu kırık küp) faslından kırklar, kırklar birbirine karışır; Bu köşe kış köşesi, şu köşe yaz köşesi) inde kuşlar (kız), köşeler (köse) olur; Bir lâf söylemeli amma saçmalamamalı) ya sıra gelince saçmalamakta bile saçmalanırdı.

Deminden beri elebaşılık eden, karışındakiler dilleri dışarıda, tükürükler saça saça kekeleyip dururken ağza makine gibi işleyen kesik saçlı, bayan tülbenlil eski bir çengi veya hamam ustası gibi gene alıverdi:

Şu köşeye yün koydum, şu köşeye bal koydum, şu köşeye leş koydum yünü dittim, balı yuttum, leşi ittim.

— İlâhi hatun, haydi ötekiler zor du fakat bundan kolay ne var, bildiğimiz kırk yıllık küllü çörekli.. Dedikleri halde boyuna yünü didip balı iten itene; leşi yutan yutana; geyreklerini bastıra bastıra, gıdıkla-nıyormuşcasına katılanların haddü hesabını da sorma...

Denize indim, bir avuç kum aldım ben o kumu yerim, ben o kumu yerim vadisinde kum yerine neler yiyenler ve gene ayyuka çıkan kahkahalar..

Hayatlı şehir kâtip Salihin (Kara-gözelin Nabıllığı oyunundan kalma iki ağır taburası daha vardı. Biri:

Şu karada karaağaç; âdi kovuk, kabuğu kalın, eğri büğrü karaağaç kaladınmu kurudunmu âdi kovuk, kabuğu kalın, eğri büğrü karaağaç? Öbürü de:

Çatalcada topal çoban yapıp satar çatal sapan.

Bu ikisi diğerleri kadar güç olmadıktan düzgünce kelâmlar ve çocukluğunda karagöze çok devamılar, hiç aksamadan çıtırptır söyleyiverirler, kul cinsi hanım teyzeler, siyahı ablalalar:

— Bizim okumamız yazmamız mı varki bu kâtip harca lâfları becerelim!.. dedikten sonra dilâz orucu tutmuşlara dönerlerdi.

Bir kalemde yani harfleri birbirine bitştirerek yazılması gayet müşkül sayılan cümle de şu:

Keşkeşçinin keşkek keşkesi

Bu bahiste Sultanahmed Belediye bahçesinin karşısındaki Taş mektebe, Atpazarı İnas rüştiyesine, hatta Koskadaki Darülmualimnata gitmişler bile süktüm püktüm...

Hele araya bir kulp daha takılıp:

Keşkeşçinin keşkeklenmiş keşkek keşkesi şekline girdi mi, etrafında büsbütün pes...

Okunması Çinimağinceyi sökmeli menzlesinde olan da mevcuttu;

Yünü dittim, balı yuttum, leşi ittim

Bir berber bir berbere bire berber beri gel, beraber bir berber dükkânı açalım.

Ötemeye hazırlananlar satırın uzunluğunu ve araya eklenişlerini göz yurdamile çıkar çıkmaz, boyun eğlerdi:

— Ben dehri miyim ayol?... O derece malûmatlı olsam elemsağmanın altından geçip erkek olur, Bahâliye girerdim.

Daha uyanıkların da cevabını buyrun:

— Ben ne Koca Cevdet paşa kerimesi; gazetelere bendler veren Fatma Aliye hanımın, ne Macar Osman paşa kızı şaire Nigâr binti Osman hanım, ne de Makbule Leman hanım!...

Bir de, arabide (Emsile) yi dudukuşu gibi ezbere almış, Binaya, Avamile, Maksuda çıkmışlara teklif hazırdı:

— Kendine güveniyorsan söyleyeceğimi hatasız yaz da görelim:

Berni yezanek feskelehu beverneni

O, arapça sanıp haldur huldur karalar karalamaz,

Bunu yazanın fiskele burnunu di-yorsun ha!... larla gül bire gül...

Evet, o zamanın yazılarını kolay kolay sökmek herkese nasip ve müyeser değildi. Ne hareke, ne hureke babayğıtsen muammayı hallet te çık aradan.

Medrese görmüş, ulımdan icazat almış, camilerde dersamlığı varmış koca kavuklu ve cübbeliler, devairde

müşteşarlık, müdürlük gibi mevkilere ve yüksek rütbelere ermiş setretiler bile sivirya çam devirip durmada.

Bu miyandakilerden, arbiyat ve şeriat bilgici geçinen bir hazretin: Fukara kalbine her kim dokuna Dokuna sinesi Allah okuna Beytini kelâmı kibar sanıp, abdesiz bulunuşuna tövbe ve istiğfardan sonra:

Fakren kalebnehu herre keyyimin tavkane

Tavkanehu seyyine, siyallahü evkane diye kiraet eylemiş.

Şûrayı devlet âzayı benamından bir zat (Manastır mutasarrıflığına) yollu bir derkenarı:

Minna süüre muttasirin felegunne okuduğu gibi, sağlı sakallılardan başka biri de, ticarethanenin üstündeki: (Fesei Elkâtip zade Ali) lâvhasını:

Fesebbihilkâtibü zadehu aliyyün okumuş; üstelik (Sadakallaulazim) de çekmiş (1)...

Hakeza, evrakta bulunan (müma-naat) kelimesini mimma natü), (plân) ı (yalan ve yılan), (rvenak-traz) ı frenkçe addederek (ronk traz) sananları, İpekçi Kâni'nin (Hüsni İntihap) mağazası kapısındaki (Girilir) i (Geyrilir) zannedip Allah Allah çekenleri de duymuşlardınız...

Serméd Muhtar Alus

(1) Bu fıkralar, o zamanki Mektebi Hukukta muallimimiz Mahmud Esad efendi rahmetlinin ders arasında yarealıkları cümlesindendir.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

MÜNİH ŞEHİRİ

Son senelerde ismi en çok geçen şehirlerden biri Münih'tir. Burası nazilliğin beğidir. Hitler'e suikast da orada yapıldı. Ve Alman Devlet Reisi suikast kurbanlarının cenazesinde bulunmak üzere Münih'e gitti.

Almanca München olan bu şehir, Bay-yeranın merkezidir. Tuna'nın sağ kolu olan Isar üzerinde bulunur. 734,785 nüfusu vardır. Şimendiferlerin birleştiği noktadır.

Alçak ve bataklık bir saha üzerinde kurulan Münih bilhassa Isar'ın sol sahiline doğru inkişaf etmiştir. Altstadt denilen eski şehir de oradadır. Burada aynı zamanda modern caddeler, güzel meydanlar mevcuttur.

Kraliyet sarayı en mühim âbidelerdendir. Heykel müzesi, diğer müzeler, akademi-ler, üniversite başlıca müesseselerdir. Sağ kıyıda Au, Bogenhausen, Haidhausen kısımları göze çarpar. Sanayi da burada inkişaf etmiştir. On beşinci asırdan kalma kilisede imparator Ludvig'in anıt kabri vardır. Boniface kilisesi de on dokuzuncu

asırda Romadaki Saint - Pierre mabedinin modeli üzerine bina edilmiştir.

Münih uzun zamandanberi edebiyat ve sanat merkezidir. Müzeleri, mektepleri, kütüphaneleri, coğrafya enstitüsü, bütün Almanya'da teferrid eder.

Ticaret noktasından hububat ve hayvancılık piyasasıdır. Birası pek meşhurdur. İüks eşya sanayii emsalsizdir. Porcelen, précision aletleri, suni çiçekleri, derisi, kuyumculuğu, saatçılığı, kumaşlar üzerine brodrisi, cam üzerine ressamlığı, abanoz-culuğu birincidir.

Münih'in Bayyeralı Henri tarafından tesis edildiği söylenir. On ikinci asırda dördüncü Othon tarafından tahkim edilmiştir. 1253 de Bevyera düklerinin merkezi haline geldi. Otuz sene muharebesinde İsveçlilerin işgalinde çok ızdırap çekti. On sekizinci asırda Avusturyalıların eline geçti. 1806 da Bevyera Kralığının merkezi oldu. Güzelleşmesi de o tarihten itibaren. Alman İttifakına dahil oldu. — Y. Ç.

Tekirdağın kurtuluşu

Tekirdağ 14 (A.A.) — Dün burada Tekirdağın on yedinci kurtuluş yıldönümü coşkun tezahüratla kutlanmıştır. Saat 9,30 da binlerce halk şehrin methaline toplanmışlar ve o günün hatırasını tesdidle Tekirdağına giren kıtaatı selâmlamışlardır. Burada belediye reisi komutana bir buket sunmuş ve halkın orduya şükranını bildirmiştir.

Antepte bir camiin bir katı çöktü, 3 ölü, 9 ağır yaralı var

Antep 14 (A.A.) — Burada evvelki gün Hacı Tahir camisinin kadınlara mahsus katı çökmüş ve bunun neticesi olarak üç vatandaş ölmüş ve kadın, erkek dokuz kişi de ağır surette yaralanmıştır. Birçok hafif vardır.

EV KADIN MODA

Haftada bir gün perhiz

Bayram günlerinde fazla yenilen şekerlemelerin, tatlıların ve böreklerin neticesi olarak herkes az çok midesinde bir şişkinlik ve gayri tabii hisseder.

Son günler zarfında fazla çalışarak yorulan mideleri dinlendirmek lazımdır. Daha doğrusu vücudun son günlerde aldığı fazla gıdaya mukabil bir gün yalnız meyva ya yoğurt yemekle iktifa edilmelidir.

Bu bir günlük perhiz yalnız böyle zamanlarda değil, her hafta tatbik edilirse fevkalâde istifade edilir. Midenin bir günlük istirahatinden vücudun her azası istifade eder. Vücuttaki toksinler çıkar.

Haftada bir gün perhiz, hastalığa ve ihtiyarlığa karşı çok mühim bir devadır. Bu perhiz kadınların incelmesine, cildlerinin şeffaflaşmasına yardım eder.

Sabah kalkınca bir çorba kaşığı meyva tozu içtikten sonra o günü yalnız meyva veya yoğurt ile geçirmeli. Bunların ikisi de faydalıdır. İnsanın tercihi terk edilmiştir. Yalnız o gün bolca su içilmelidir ki böbrekler de yıkayıp temizlensin.

Bu mevsim portakal, üzüm, elma yenilerek bolca ihlamur veya maden suyu içilirse vücutta ertesi günü bir zindelik hissetmemek kabil değildir.

Bu perhiz gününde bir lokma bile eklemek yemek şarttır. Gençler gençliklerini muhafaza, yaşlılar ise vücutlarını sağlam tutmak için bu perhiz gününe riayet etmelidirler.

Basit kek

250 gram un, 80 gram kuru üzüm 80 gram toz şeker, 80 gram tereyağ, iki yumurta yarım su bardağı süt, bir tatlı kaşığı baking veya bikarbonat bir likör kadehi konyak rendelenmiş portakal veya limon kabuğu almalı.

Ilık süt içerisine tereyağını yumurtaları ve konyayı atarak karıştırılmalı. Derin bir kap içerisine elenmiş unu, bakingi, şekeri, üzümü rendelenmiş limon kabuğunu koymalı ortasını açarak evvelce hazırlanan sütlü yumurtayı koymalı telle vurarak güzelce karıştırmalı, yağlanmış kalıba dökerek orta kızgınlıkta fırında yarım saat pişmelidir.

Yumurtasız mayonez

Birçok soğuk yemekler ve salatalarla mayonez yenir. Fakat bazı kimselere bu ağır gelir, hazmedemezler. Aynı lezzette, fakat hazmı kolay olan zeytin yağı ve yumurtasız bir mayonez tarif edeceğiz.

Derin bir kap içerisine bir çorba kaşığı toz hardal koymalı, üzerine bir çorba kaşığı sirke ve tuz ilâve etmeli. İyice karıştırmalı... Diğer taraftan iki çorba kaşığı unu bir buçuk bardak su içinde ezmeli ateşte kaynayan bir bardak su içine ezilen unu karıştırarak ilâve etmeli ve pişirmeli. Un kokusu zail olunca ve bulamaç pişince tabaktaki sirkeli hardalın üzerine karıştırarak karıştırarak dökmeli. Telle vurmali ve soğumağa bırakmalı.

Mükemmel mayonez olmuştur. Arzu edilirse içerisine ince doğranmış kapr, maydanoz, dereotu da ilâve edilebilir.

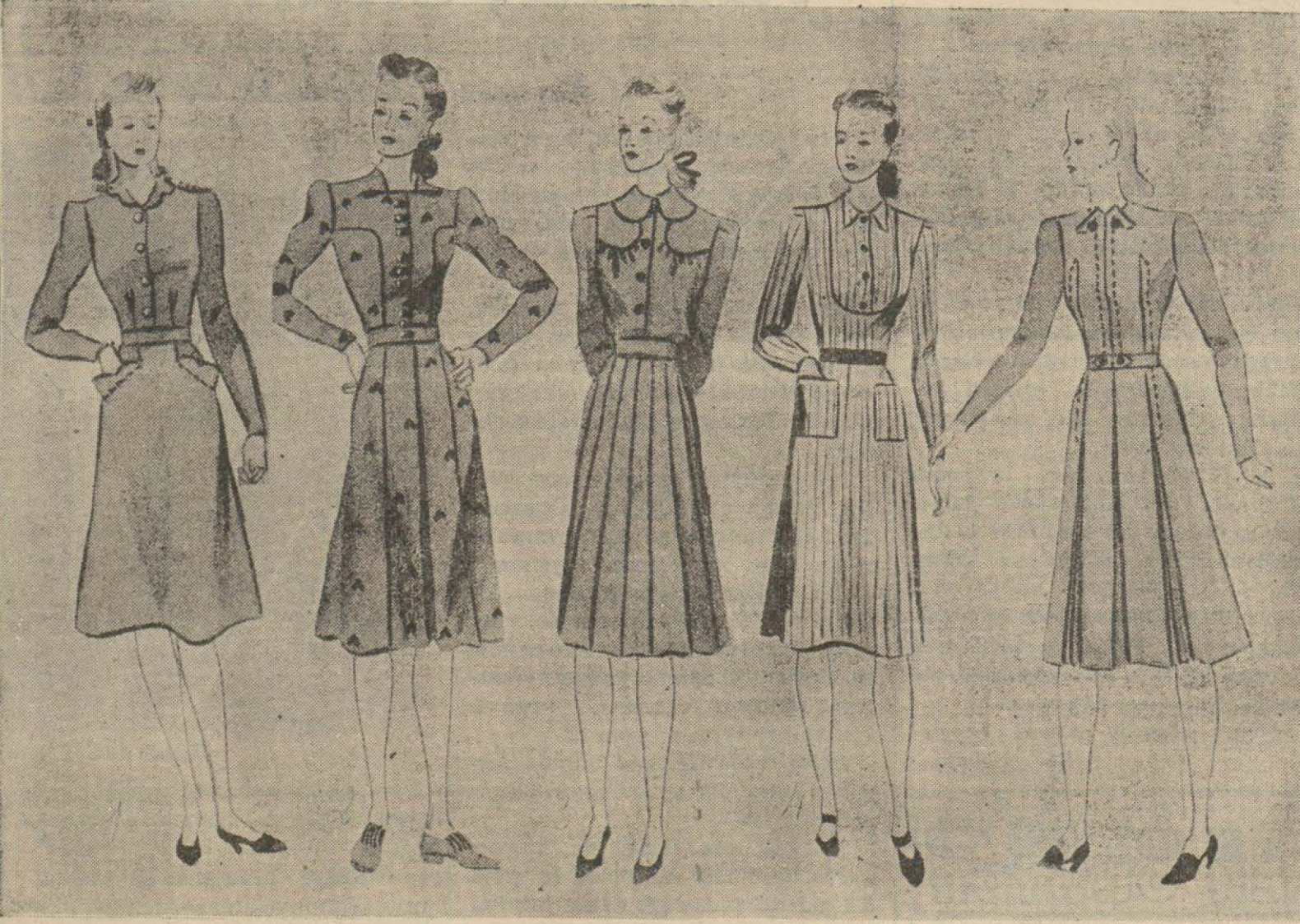
Badem sütü nasıl yapılır?

Cildin güzelliği için kullanılan pek meşhur bir ilâç vardır: Badem sütü. Bunu yapmak basittir. 250 gram iç bademi sıcak su içine atarak zar gibi olan ince kabuklarını ayıklamalı. Mermer bir havanda dövmeli.

Sonra 750 gram sütle (sütü azar azar ilâve ederek) bademi ezmeli. Gayet ince bir süzgeçten süzmeli, ve ateşe koyarak kaynatmalı. Bu badem sütü kaynayarak yarısı kaldığı zaman ateşten indirmeli ve şişeye doldurmalı.

Yüz yıkandıktan sonra temiz bir pamukla bu süttten sürülürse cild çok güzelleşir.

Kışlık elbiseler çok sadedir

Bu kış en çok beğenilen ve giyilecek olan sade elbiselerdir. Fazla süslü, şatafatlı elbiselere rağbet yoktur. En fazla döğmelere itina ediliyor.

1 — Gri-blo rengine ince yünlüden elbise. Yakası ve ceplerinin etrafı feston kesilmiştir. Düğmeleri madenidir.

2 — Kahve rengi üzerine yeşil ipekli serpmiş işlemeli elbise. Blüzundaki düğmeler yeşildir.

3 — Kahve rengi kalın ipekliden elbise. Eteği ensiz parçalardan kloş yapılmıştır. Blüzundaki düğmeler mercandandır.

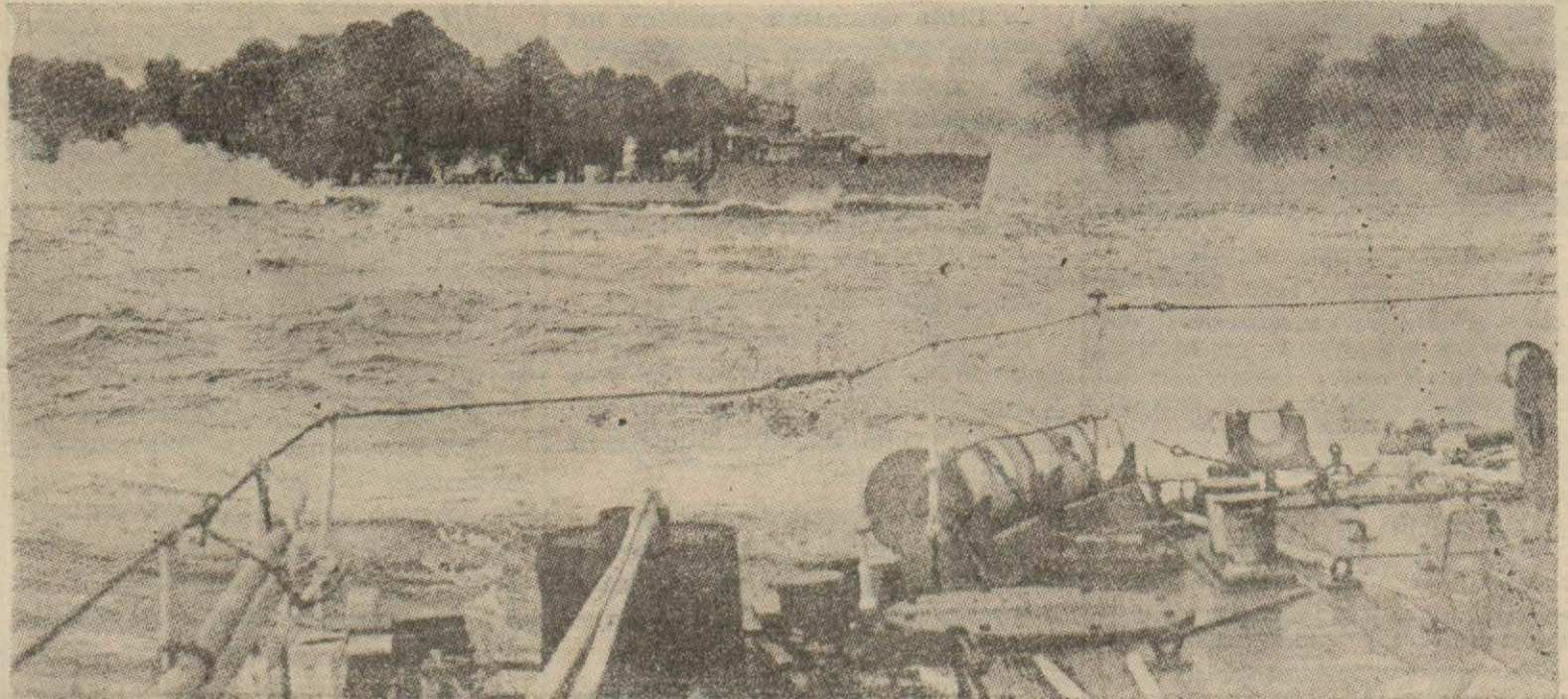
4 — Gri üzerine kırmızı çizgili yünlü jersedan elbise, Plastronun etrafı, düğmeleri ve kemeri kırmızı ince podyüettendir.

5 — Brik rengi yünlüden elbise. Dikişlerine enli makine çekilmiştir. Düğmeleri tahtadandır.

Harbe aid resimler

Polonyada harp bitti, fakat sefalet ve harabi devam ediyor. Yukarıdaki resim Varşova civarında harap bir kasabayı gösteriyor.

Tahtelbahirleri takib: Şüpheli bir noktaya son süratle giden torpito muhripleri

MÜŞKÜLLERE CEVAP

Ayak bileğini incelemek

Şehzadebaşı Ülker: 1 — Ayak bileklerinin kalınlığı kemiklerin iriliğinden ise incelemek çaresi yoktur. Eğer yağdan ileri geliyorsa o zaman masajdan fayda görürsünüz.

2 — Gözler için evde kozmetik yapmak çok müşkeldir.

3 — Yüzünüzdeki küçük sivilcelere gece, yatarken limon suyuna batırılmış bir pamukla dokununuz. Bunları kurutmağa kâfidir.

Saçların yumuşak ve parlak olması için

Haydarpaşa Aliye G: 1 — Saçlarınızın kuvvetlenmesine yumuşak ve parlak olması için bu suretle yıkayınız: 30 gram Hint yağı içerisine taze bir yumurtanın yalnız sarısını karıştırınız, çatalla vurunuz. Bir pamuk parçası ile saçların köklerine sürünüz ve masaj yapınız. Bütün saçları uğuşturarak yağlayınız. Bir havlu ile başınızı sarıp iki saat kadar saçlarınızı yağlanmış olarak bırakınız. Sonra her zaman gibi sıcak su ve sabunla güzelce yıkayınız.

On beş günde bir bu tertiple başınızı yıkarsanız az zaman içinde faydasını görürsünüz.

2 — Suyu (eau de Javal) ile sterilize etmek için bir litre suya on damla (eau de Javal) karıştırınız. Şişeyi güzelce çalkalamalı ki ilâç su ile hallolsun.

Tırnakların kirlenmemesi için

Tariabaşı N. E. D: Ellerinizi kirlitecek bir işe başlamazdan evvel tırnakların içi sabunla doldurmalısınız. Bunun için bir kâhıp sabunu tırnaklarla tırmalamak kâfidir. Tırnakların içi sabunla dolar. Görülecek iş bittikten sonra eller bir iki dakika ılık su içinde tutulursa sabunlar erir, tırnaklar tertemiz olarak meydana çıkar.

Aç karnına içilen suyun faydası

Sabah aç karnına ve gece yatarken içilen bir bardak serin suyun barsakları faaliyete getirmek hususunda çok faydası vardır. Bu su birden içilmez ve yudum yudum içilirse barsaklardan maada sinirleri de teskin eder.

Omletin hafif olması için

Bazı kimseler yaptıkları omletin sert olmasından şikâyet ederler. Beş yumurta içerisine iki çorba kaşığı süt yahut su karıştırılırsa yumurtalar çabuk köpürür, omlet çok kabarmır ve hafif olur.

Dik ve zarif yürümek

Dik ve zarif bir surette yürüyebilmek için Holivutta sinema artistlerine talim ettirilen basit bir usul vardır. Baş üzerine ağır bir kitap koyduktan sonra çıplak ayakla parmakların ucuna basarak muvazeneyi muhafaza etmek böylece bir çeyrek yürümek. Bu usul şimdi Avrupada da çok tatbik ediliyor.

Hamurun kabarması için

Herhangi bir gato yapılacak zaman hamurun pişerken kabarması ve hafif olması için yumurtaları çırparken içerisine bir çorba kaşığı soğuk su karıştırılmalıdır.

Dişler ve limon suyu

Haftada bir dişler limon suyuna batırılmış fırça ile silinirse beyazlıkları artar, sararmış dişler beyazlaşır.

AKŞAM

Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnabi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 "	1450 "
3 AYLIK	400 "	800 "
1 AYLIK	150 "	— "

Posta itilhadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lazımdır.

Kasım 8 — Şervall 3
S. İmsak Güneş Öle İkinci Akşam Yatırı
E. 12,13 1,54 7,07 9,43 12,00 1,35
Va. 5,05 6,46 11,59 14,35 16,51 18,26

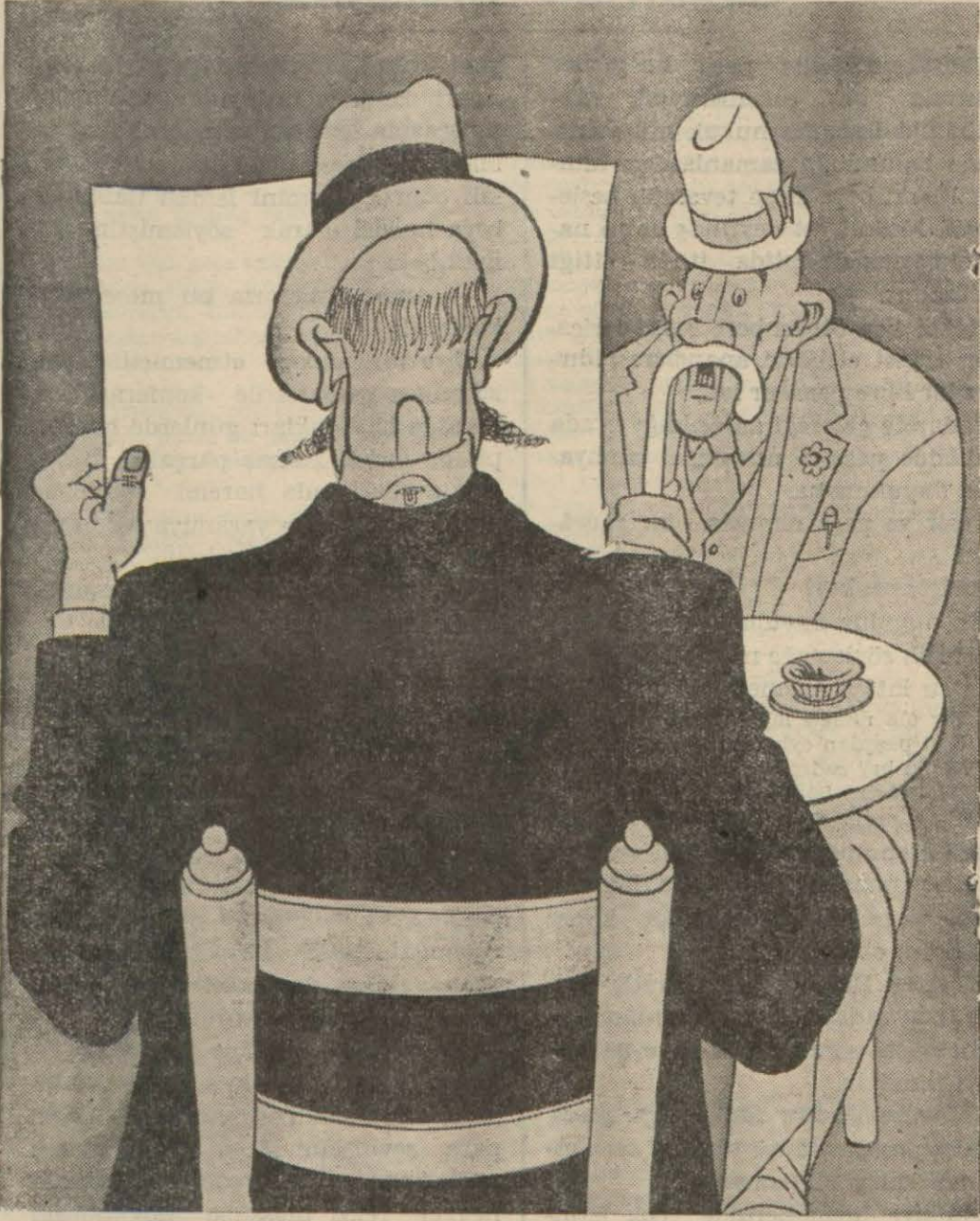
İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

Apartıman sahipleri

Boş dairelerinize hemen iyi kiracı bulmak için «Akşam» ın KÜÇÜK İLANLAR'ından istifade ediniz.

Haftanın mizahı

(Yaz ve resimler: Cemal Nadir'in)

— Müjde!... Hayat ucuzluyor!
— Hayrola?...
— Mekteplerde tam numara (10) dan (5) e inmiş!...

Kar makinesile mülakat!..

Sokağın gündüzünden garajın gecesine girince gözlerimiz kamaştı. Bekçi: — Kar makinesi a ha şu köşede yatıyor baylar!.. Demeseydi aradığımızı bulamayacaktık. Yavaşça yanına sokulduk. Zavallı yaralı bir mamut gibi köşede yatıyordu. Ayak seslerimizi duymuş olacak ki derinden derine bir gıcırta duyuldu, paslı tekerleklerde, örümceklili pistonlarda bir kıpırda ma oldu, iskelet gözü gibi kara fenerlerden, biri hafifçe parlayıp bize döndü. Nereden çıktığı belli olmayan bir ses: — Gidiyor muyuz?.. diye inledi.

— Hayır, dedik, bir yere gittiğimiz yok, sizinle görüşmeğe geldik!..
— Bu ne zahmet?.. diye acı acı güldü, bunca yıldan sonra şimdi mi aklınıza geldim?..

— Sitem etmekte bakhınız, ziyarete kusur ettik amma kabahatin yarısı da sizde!.. Siz de Avrupadan gelir gelmez itikafa giren papaslar gibi buraya kapanıp yüzünüzü göstermediniz!..

— İnsan içine çıkacak halim var mı ki a baylar!..
— Neden, hasta mısınız, sakat mısınız, yaralı mısınız?..
— Bilmiyorum. Fakat arada sırada gelip yoklayanlar dediklerinizin hepsini üstüme yordular!..

— Demek yaranız da var?..
— Varmış!.. Haberim olmadan bir tarafımdan vurmuşlar!..
— Vah vah, geçmiş olsun!..
— Teşekkür ederim!.. Yoksa siz de bende bir kusur aramağa mı geldiniz?..
— Hayır, ne haddimize!.. Bursa vilayetine satıldığımızı işittik de...
— Doğru ısıtmışınız!.. Gidiyorum. Hatta sizin gelişinizi bile buna attettim. Fakat İstanbul'da doyamadan, sokaklarda dolaşıp ne mene şey olduğumu göstermeden gittiğime yanyorum. Amma ne yapayım. Bursaya gitmesem birkaç sene sonra okka okka hırdavatçılara gideceğim!..

— Peki amma belediye neden böyle bir karara lüzum gördü?..
— O da mazur bayım, onu da ayıplamamalı!.. Sizin evinize bir uşak getirersen ki hiç bir işe yaramaz, yalnız bir köşede pinekleyip hazır yer, hazır içer ne yaparsınız?..

— Tabii defleriz!..
— Hah, benim de uğradığım akıbet işte bu!.. Fakat benim gibi mühim işler görmek için yaratılmış bir nesnenin böyle alınanda işe yaramaz!.. damgası ile oradan oraya atılması pek gücüne gidiyor!..

— Üzülmeyin a canım, Bursalılar sizi Uludağa çıkarırlar, orada kendinizi gösterir, marifetlerinizi ökersiniz!..
— Orası öyle, lakin şu koca İstanbul'da işe yaramayan, şehir harici edilmeğe lâyık yalnız ben mi varım?..

— Galiba öyle!..
— Koca makine birden çalkandı, paslı tekerleklerini kaldırıp yerlere vurdu:
— Ne dediniz gafiller!.. Başınızı kaldırım da şöyle bir etrafınıza bakın yahu, şu İstanbul'da ne işe yaramazlar var!..

— Meselâ neleri?..
— Meselâ şu pazarlıksız satış levhaları!.. Şu temizlik kararları!.. Şu dilencilikle mücadele kararları!.. Şu...
— Baktık ki misallerin arkası uzıyacak, belki de şahıslara dayanacak 'haydi yolun açık olsun!' diyip sokağa fırladık. O hâlâ misaller sayıyordu!..

Olagan işler

Büyük ikramiye

— Milli piyango'nun büyük ikramiyesini dört yaşında bir çocuk kazanmış!..
— Vah vah gazeteciler kaybetti desene!
— Neden?..
— Bir büyüğe çıksaydı, adamcağız uzun uzun beyanatta bulunacak, hayallerinden, ideallerinden, kuruntularından bahsedecek, gazete sütunlarını dolduracaktı!..

İstikbal

— Bak, istikbali haber veren bir falcının başına neler gelmiş!..
— Ne olmuş?..
— Bir kaç zabıta memurunun baskınına uğramış, mahkemeyi boylamış!..
— Falcının gene talihi varmış!..
— Amma yaptın ha?..
— Öyle ya, eğer Almanyada olup istikbali haber verseydi!..

Yeni çıkan eserler

Güzel sanatlar

— Maarif Vekâleti, güzel sanatlara verdiği ehemmiyetin bir delili olsun diye bir mecmua çıkarmağa başlamış!..

— Gördüm, fevkalâde bir eser!.. XVI ncı asır Türk ressamlarıyla XX ncı asır Türk ressamlarını tartan bir teraziye benziyor!..

— Orasını bilmem, fakat diğer mecmualar için tehlikeli bir rekabet!..

— Ne dedin?..

— Okuyucu, kaymaklı güllâç gibi nefis bir mecmuanın tadını aldıktan sonra çavdar ekmeği gibi mecmualara bir daha elini sürmez sanırım!..

— Zannetmem, Vekâlet böyle bir tehlikeyi önlemiş bulunuyor!

— Nasıl?..

— Görmedin mi, mecmuaya bir lira flat koymuş!..

— E, bunun faydası ne?..

— Çok!.. Güzel sanatlara meraklı bir kariir böyle bir mecmuanın tadına bakabilmesi için evvelâ bir lirayı tedarik edebilmesi, sonra da onu gözden çıkarabilmesi lâzım!..

Dirıltılar - Zırılıtlar

— Şair Hüseyin Rifat bir kitap neşretmiş!..

— Adı ne?..

— Dirıltılar, zırılıtlar!..

— İçinde ne var?..

— Bir sürü hiciv!.. Meselâ işte bir tanesi:

«Bıktık artık şu komisyon denilen
âfetten,
«İşi teshil edecek yerde kökünden
yıkıyor,
«Çünkü her hangi komisyon edi-
lirse teşkil,
«O komisyondaki azaya komisyon
çıkıyor!»

— Çok güzel!..

— Şair «Dirıltılar - Zırılıtlar» adında bir eser daha çıkaracakmış!..

— Zahmet etmesin!..

— Neden?..

— Bu hicivleri okuyanlar arasında nasıl olsa hırıldayıp mırıldayanlar olacaktır!..

Dev Sıynası

Keşfedilen sığınak!..

Yine aklımıza sonradan geldi:

Meğer İstanbul'da geniş, muhkem, hazır sığınaklar varmış da biz hâlâ düşünüp çare arıyormuşuz!..

Sanki bu memleketin üstünden, kendilerini halk ve hakikatten gizlemek için saraylarını bulutlar arasında duvarlarla örten, bağlarını, bahçelerini Çin sedirlerle çeviren bir sultanlar alayı geçtiğini bilmiyoruz gibi neden bunu daha evvel akledemedik bilmem?..

O sultanlar ki bir bahçeden bir bahçeye gitmek için kafesli köprülerden geçerler, bir saraydan bir saraya gitmek için etraflarına muhafızdan duvarlar örterler, bir odadan bir odaya geçmek için duvar içinde oyulmuş yollardan yürürlerdi!..

Cemiyetin göğsünden bu kadar kaçan insanların elbet daha nice nice gizlenme yerleri, halkın sesinden bu kadar ürken mahlûkların elbet daha bir hayli yedek sığınakları olmak gerektili!..

Yoksa 35 yıllık bir Abdülhamid istipdadı, bir Vahdeddin saltanatı hangi kovukta gizlenip ömür sürecekti?..

İşte nihayet keşfedildi:

Beşiktaş'tan Çırağan sarayına kadar uzanan yerin altında bilnerce insan içine alabilecek geniş, muazzam bir mahzen varmış!..

Anlaşıyor ki bu yolda yapılacak tetkikler, yeniden hazırlanacak sığınakların planlarını tetkikten daha kârlı olacaktır!..

Aman devam!..

— Bak, Norma Şerer kadınlar erkeklerden daha kahramandır, diyor!
— Doğrudur, Hangi erkek beş bin liralık periantay göğsüne talap gezmeğe cesaret eder!..

Modern bir vecize

— Birkaç eroinci cami avlusunda eroin çekerken yakalanmışlar!..

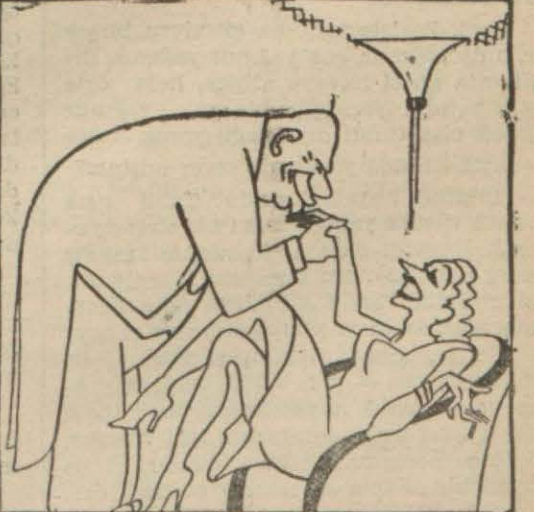
— Hay Allah razı olsun!.. Kaba bir ata sözünü değiştirmiş oldular, bundan sonra: «Eceli gelen tiryaki cami avlusunda eroin çeker!» denebilecek!..

Step!..

— Sen ömründe hiç stepten geçtin mi?..

— Hayır amma geçen gün fırtınalı bir havada Eminönü meydanından geçtim!..

"Herkesin maksudu bir amma rivayet muhtelif!.."

— İdi saidi fırtınayı tebrik ediyor!
— Bayramı şerifiniz mübarek olsun!..

— Bayramın kutlu olsun!..

— İdiniz said, ömrünüz mezid olsun!..

— Bon fet şeril!..

— Bon fet şeril!..

Norma Shearer ile mülakat

“Kadınlar nasıl mı harbederler? Öyle bir harbederlerki siz de şaşarsınız!,”

“Kadınlar korkak değillerdir. Korkak olsalar evlenip dünyaya çocuk getirmezlerdi.”

Norma Shearer, Franchet Thon ve Clark Gable ile birlikte çevirdiği filminden bir sahnede

Paris (Hususi muhabirimizden) — Paristen geçen Hollivutun meşhur yıldızlarından Norma Shearer ile yaptığım mülakatın ilk kısmını bildirmiştim. Bugün de ikinci kısmını yazıyorum. Artiste sordum:

— Versaya yakın olmak için mi (Trianon palas)da oturuyorsunuz?

— Evet, Versay sarayı iki cihetten beni ilakadar ediyor. Bir tarihî, ikincisi de çok güzel olduğundan... On dördüncü Louis çok zevki selim sahibi bir hükümdar imiş. Bu sarayı öyle güzel yaptırmış ki, hâlâ bugün dünyanın hiç bir tarafında bir eşi daha yok. Bir kere yerini çok iyi intihap etmiş. Güneş sarayının bir tarafından doğuyor, öbür tarafından batıyor. Sarayın inşa edildiği nokta her taraftan daha yüksek, etrafında şahane bir bahçe, ondan sonra orman, bütün kestane ağaçları, ilkbaharda yazın doyulmaz manzara. Sonbaharda yapraklar sararip düştüğü zaman da çok güzel olurmuş.

Hele sarayın avlusundan bakıldığı zaman görünen o üç meşhur Avönü yok mu onlara aşığım, (Avönü dö Pari), (Avönü dö Su) (Avönü dö Senclo) İşte bu Avönüler dünyanın hiç bir tarafında yoktur. Versay sarayının tamir edilmesi için milyarder (Rokfeller) otuz beş milyon frank vermişti. Eğer ben de onun kadar zengin olsaydım, Belki daha çok verirdim.

On dördüncü Louis'e dair birçok şeyler de okudum. Bu büyük kral gayet ferah yerleri ve açık havayı çok sevmiş. Çocukluğunda, gençliğinin bir kısmını (Luvr) sarayında ve (Sen Jermen) şatosunda geçirmiş. Sen Jermen şatosu hapishane gibi birşey hiç güzel değil. Luvr sarayına gelince saray çok muhteşem amma içi pek sevimli değil biraz kışla gibi, on dördüncü Louis devrinde Paris'te lâğımlar pek fena kokarmış, bütün Luvr sarayının etrafı lâğım dolu imiş, onun için kralın sarayı da iyi kokmazmış. Kral ise temiz ve açık hava aşığı olduğu için Versay sarayını kurduymuş. O zaman Versay sarayının yerinde ufak bir (köşk) varmış, on dördüncü Louis'in babası oraya av avlamaya gidermiş.

Luvr sarayının karşısındaki Marie Antoinette'in hapsedildiği ve oradan idama götürüldüğü (Konsyerjeri) hapishanesini de gördüm. O ne fena bir yer, insanın, oraya girince o bedbaht kraliçenin orada ne azımlar çektiğini düşündükçe dell olacaktı geliyor. Eğer cennet varsa o kadının ruhu muhakkak cennete gitmiştir.

— Pariste hoşunuza gitmeyen bir şeye tesadüf ettiniz mi?

— Evet, Pariste hoşuma gitmeyen birşey var. O da yağmur, çok yağmur yağıyor. Biz Hollivutta güzel havaya alıştık, hem öyle alıştık ki eğer yanlıpta bir gün yağmur yağacak olsa tufan diye bağırıyoruz.

— Açık havada yaşamayı sever misiniz?

— İnsanın hayatı havadır. Tabii açık havanın vücude yaptığı tesiri hiç birşey yapamaz. Hayatın cidden kıymetini takdir edenler açık havanın kıymetini bilenlerdir. Bazi insanlar vardır ki bütün fena âdetlerine rağmen uzun yaşayacaklarını tahayyül ederler, meselâ içki içen, bütün içeren, çok yemek yer, et yer, bütün bunlara rağmen gayet suhhi hayat yaşadığını iddia eder. Tütün içene sorarsanız içki fenadır, içki içene sorarsanız bütün fenadır, et ile yaşayan bir adama sorarsanız et şifa der. Hülâsa insanlar hayatın kıymetini hiç bir zaman lüzum geldiği kadar takdir edememişlerdir. Açık hava, bol spor, basit yiyecek insanların geç ihtiyarlamaları ve sıhhatte ihtiyarlamaları için yegâne çaredir.

— Bir kadının hayatta ideali ne olmalıdır?

— Sevdiği bir koca, sevimli bir yuva... Bir kadın için bundan daha büyük bir saadet olamaz. Hayatta bir kadının mesud olması için muhakkak sevecek evlenmesi lâzımdır. Muhabetsiz ızdıvaçlar perhîz yemeğine benzer. İnsan o yemeği yer amma hiç bir zevk almaz. Bu aşk hikâyesi Havva ile Ademden başlamıştır. Demek oluyor ki, dünya kuruldu kurulu aşk vardır, ve bu aşk dünyada durdukça duracaktır. Aşkın zevkini tatmak için âşik olmak lâzımdır. İnsan bir kere aşkın ne güzel şey olduğunu öğrenirse onun tadını tatmadan yaşayanlara acır. Yalnız gülün dikenli olduğu gibi aşkın da büyük mahzurları vardır. Meselâ insan sevdiğini benim gibi kaybederse çok büyük felâketler.

Norma bu lâkırdıları söylerken o kadar müteessir oldu ki, ağlamamak için cehri nefesdiyordu. Kendi kendine sözü değiştirdi. Muharebeden bahsetmeye başladı:

— Biliyor musunuz, eğer çocukların olmasaydı muhakkak Avrupa'da kalıp hastabakıcı olurdu. Kendi yarımı unutmak için başka yaralar sarardım. Esasen hastabakıcı diplomam vardır. Günün birinde ihtiyaç olur diye öğrendim. Ah çocuklarım olmasa ben hiç bir şeyden korkmam, muhakkak Fransada kalırdım. Hem de Paris'in içinde değil harp cephesine giderdim. Ne için korkayım, medeniyeti kurtarmaya çalışan bu kadar bigare gençler harp ederken ben ne için uzaktan bakayım. Bazi düşünürüm de erkekler harbe giderken kadınların bucak bucak kâğıtlarını büyük egoizm bulurum. Madem ki bir erkek memleketi için harp ediyor, bir kadın da memleketi için harp etmelidir. Vakiâ biz kadınlar erkekler gibi kuvvetli değil. Onlar gibi top tüfek atamayız amma pekâlâ onlara yardım edebiliriz. Meselâ pekâlâ tayyare ile harp edebiliriz. Cephelede tarassud vazifesini yapabiliriz, ne kadar kuvvetle âlâkası olmayın işi varsa hepsini yapabiliriz.

— Fakat unuttuyorsunuz ki kadınların yaradılışı çok korkaktır. Birçok kadınlar daha uzaktan silâhi görmeden korkudan bayılırlar. Bu şerait dahilinde nasıl harp edebilirler?

— Nasıl mı harp ederler?... Öyle bir harp ederler ki siz de şaşarsınız! Kadınlar yaradılışı korkak değillerdir. Kadınlar korkak olsaydılar evlenip dünyaya çocuk getirmezlerdi. Dünyaya çocuk getirmek vazifesini erkekler tahmil ederseniz emin olun ki hiç birisi çocuk doğuramaz. Benim fikrimce kadınlar erkeklerden daha cesur ve daha kahramandırlar. Ahbabımdan içinde öyle kadınlar var ki erkeklerden çok daha cesurdurlar. Bazi erkekler hırsızdan bile korkarlar. Tanıdığım bir alle vardır. Bu alle koca sinemanın büyük yıldızları. Kocasını da yıldız, karısı da. Bir akşam çiçeklerinde yatıyorlarmış. Gece yarısı bir patırdı olmuş. Koca korkmuş, bir türlü odadan dışarı çıkamamış. Karısı: «Canım sen erkeksin çık da baksana dışarıda ne oluyor!» dermiş. Kocasının umurunda değil, korkudan yatağın içine büzülmüş, «Aman çıkamam» dermiş. Nihayet kadın kendisi kalkmış kapıyı açmış dışarı çıkmış bir de ne baksın hırsızın biri konsolları boşaltmış meşgul. Ahbabım hiç bozmamış:

— A, demiş, yardım edeyim mi?

Bu lâkırdıyı işitince hırsız birdenbire dönmüş ve şaşkınlıkla:

— Teşekkür ederim, bayan, demiş, ve derhal aklı başına gelmiş, kaçmağa hazırlanmış, ahbabım, tekrar hisza:

— Telâş etme dostum yarın erkenden stüdyoya gideceğim, e kadar işim var ki,

seni teslim etmek için polis çağırmağa meşgul olamam, demiş.

Hırsız da hayret içinde kalmış:

— Aman, bayan ben bu kadar ev soydum hiç senin gibi ev sahibi görmedim demiş ve kemali sükküneti kapıdan çıkmağa hazırlanmış. Ahbabım önünü kesmiş:

— Kapıdan çıkma hizmetçiler duyarlarsa tevkif edilirsin, iyisi mi gel sen şu odadan, pencereden kaç, demiş.

Dostum bunu mahsus kocasına bir ders vermek için yapmış. Hırsız da artık emniyet keşbettiği için kadını takiben odaya girmiş, bir de bakmış bir yatak içinde biri yatıyor, amma tir tir titiyor. Merakını mücup olmuş. Kadına, yatakta çocuk mu var diye sormuş, kadın hayır, kocam, deyince, hırsız herşeyi unutmuş gülmekten bayılmış, pencereden çıkmış gitmiş. Kadın kocasının yatağına yaklaşmış, elle kocasını dürtmüş, herifcağız artık o kadar korkmuş ki bir türlü kani olup yorganın altından başını çıkaramamış. Nihayet kadıncağız bin müşkülâla kocasını ikna edebilmiş, herifcağız şimdi bir içinde yorganın altından çıkmış. Kandı adam harp edebilir de karısı harp edemez mi?

— Evet, bazi kadınlar hakikaten erkeklerden cesurdurlar, fakat kadınların çoğu korkaktır, buna ne diyeceksiniz?

— Emin olunuz ki kadınlar korkak değillerdir. Sinirleri biraz daha zayıftır o kadar. Yoksa olduğu gündenberi kadınlar da erkekler gibi harbe gitsaydılar muhakkak alırlar, harp etmek onları da korkutmazdı, cesaret meselesi daha ziyade alışmaktır. Kadın da erkek gibi herşeye alışabilir. Tekrar ediyorum, eğer çocukların olmasaydı ben muhakkak Avrupa'da kalırdım ya İngiliz, ya Fransız salıblahmerinde çalışırdım. Hem de harp cephesinde çalışırdım. Ne yapayım ki çocuklarım var. Onları canımdan fazla severim, onları Amerikaya göndereyim kendim de burada kalayım diye düşündüm, amma bir türlü onlardan ayrılmaya karar veremedim. Çok düşündüm. Harp cephesinde ya bana bir hal olursa çocuklarım hem yetim hem de öksüz kalacaklar, onun için Amerikaya dönmeye mecburum. Eğer o adan Avrupa'ya gönüllü gelse ben de orada gönüllü toplamağa çalışacağım. Bilhassa Hollivuttaki yıldızların hepsini he ne suretle olursa olsun İngiltereye ve Fransaya muavenet etmeye teşvik edeceğim.

— Belki de harp esnasında Hollivut sineması çok istifade edecek, daha zengin olacak?

— Ne Hollivut zengin olsun ne de harp devam etsin. Amerikalıların yegâne arzusu Avrupa'da devamlı bir sulh teassüs etmesidir. Çünkü sonunda hiç bir millet yoktur ki, harpten müteessir olmasın. Ergeç Amerika da bundan müteessir olacaktır. Onun için baştan aladıcı bir refah olmak-tansa bütün dünyada sulh ve selâmet olması bütün milletler için hayırlıdır.

— Hollivutta avdetinizde filim çevirecek misiniz?

— Mademki kocam ölümden sonra tekrar başladım, devam etmeme hiçbir mani yoktur.

— Artık kimbilir Avrupaya bir daha ne zaman gelirsiniz?

— Harp biter bitmez birinci gemiye binip Avrupaya geleceğim. Zira gördüm arkamda gidiyorum. Zavallı Avrupayı ne halde bırakıyorum. Vapura bindiğim zaman kendimi egoizm ile itham edeceğim, çünkü fena gün dostu olmağı ve cepheye çalışmağı çok arzu ederdim, amma maatteessüf hiç birşey yapmadan gidiyorum. — B. O.

MEŞRUTİYETTE SARAY ve BABIALI

Yazar: SÜLEYMAN KÂNI İRTEM — Tercüme, ıktibas hakkı mahfuzdur.
Tefrika No. 118

İttihad ve Terakkinin taassubu okşamak politikası

Sadrâzam Hakkı paşa bu gibiler arasında baş çekenlerdendi. Abdülhamid Babıâli hukuk müşavirliğinde bulunduğu zamanlardan tanıdığı Hakkı beye karşı teveccüh beslemezdi. Meşrutiyet devrinde onun nazır olmasına da iptida itiraz ettiği malumdur.

Hakkı bey ötedenberi Babıâli ricalinin riyaset ettikleri ananelere aldırma bir libre penseur idi.

Sadarete geleceği anlaşıldığı sırada Babıâlide paşalık unvanını almayıcağı duyulmuştu.

Vezir ve paşa olmanın bir sadrâzamı!

Sadrâzam bey!
Bu duyulur duyulmaz ebced hesabı tarih söylemeğe meraklı birisi hemen şu kıtayı nazmetmişti:

Var ola nimeti müsavatın!
Beyi paşadan eylemiştir yey!
Hakkı bey sadrazam oldu!
Oldu tarih: Sadrâzam Bey! (1)

Fakat şayla doğru çıkmadı. Vakiâ ikinci Mahmud, efendilerden vezir ve müşir yapmış idiyse de bu zamana kadar vezir ve paşa olmadan kimse sadrâzam olmamıştı.

İbrahim Hakkı beye vezaretle aynı zamanda sadaret tevcih olunmuştu.

Bu misal sonra Talât beye de teşmil edilmiştir.

(Maruzat)ından anlaşıldığı üzere Cevdet paşaya ilmiye tarikini terk ettirmek kolay olmamıştı.

Mülkiye hizmetlerinde çok istihdam edilen Cevdet efendi şeyhislâm olamayınca ve vezaretle mülkiye tarikine geçince sadrâzamlık kapısı kendisine açılmış, hattâ Abdülhamid devrinde bir defa sadarete getirilmesi tasavvur olunarak saraya davet edilmiş, kendisi de üniformasını hazırlatmış iken nasılsa tehallûf etmişti. (2)

Meşrutiyette Evkaf Nazırı Hayri efendinin şeyhislâmlığa getirilmesi arzu edilince evvelce ilmiye sınıfına mensup olduğunun hatırlanması tariki ve meslek tahvillerinin şaheseri sayılabilir.

Hakkı paşanın sadaretinden İttihad ve Terakki cemiyeti siyaseten hayli ümidlere kapılmıştı. Fakat eski ve gün görmüş iki sadrâzam, Said ve Kâmil paşalar, gibi bu yeni sadrâzam için de felâketli hadiselerin önüne geçebilmek nasip olmadı. Dirayetinden beklenen ümidler boşa çıktı.

Hakkı paşa vezir ve sadrazam oluktan sonra da «Hakkı beylik» hayat tarzını değiştirmemiş.

Sadareti esnasında sultan Reşad Arnavutlar üzerinde manevi bir tesir vücude getirmek maksadıyla Arnavutluğa götürülmüştü.

Padişah Selânikte Ayasofya camisinde cuma namazını kılıyordu.

Bu sırada sadrâzam Hakkı paşa caminin hariminde elleri arkasında geziniyor, dudakları arasından hafif ıslık seslerle bezginlik ve sabırsızlık eserleri gösteriyordu!

Nezareti ve sadareti esnasında İstanbulda Tepebaşı bahçesinde tekellüfsüz gezintiler yapan Hakkı paşa her zaman demokrat bir Avrupalı nazır gibi hareket ediyordu.

Birçok genç meşrutiyet ricalinin serbestane, riyan azâde tavırları, sözleri sahte şeriatçiler, müstebidler, mürteciler tarafından fena tevellere uğruyordu.

İttihad ve Terakki 31 marttan evvel aleyhinde bu yolda yapılan tahriklerin kanlı neticelerini tecrübe etmiş olduğu için «Kara kitap» sahiplerinden daima çekinir, bu gibilerin ellerine, dillerine tahrik ve ifsad vesileleri vermek istemezdi.

Fakat cemiyet ne yaparsa yapsın mutaassıpları memnun edemezdi.

Bu hal İttihad ve Terakkinin infisahına kadar böyle devam etmiştir.

Umumi harp içinde idi. Tramvay arabalarında erkek ve kadın yerlerini güya ayıran kumaş perdeler yırtık, pırtık, pis bir hal almıştı; tamir ve teddid ediliyordu. Bunların bu hal ile ipkısı şehir ve halk için gülünç ve ayıp idi. Beyoğlu mutasarrıfı idim. Tramvay şirketini direktörle

gayri resmi surette anlaşarak bu perdeleri kendi kendilerine yokluyormuşçasına tedricen ortadan kaldırtılabileceğini o sırada İstanbul valisi vekili olan şehremini İsmail Canbulat beye hususi olarak söylemiştim. İsmail bey:

— Aman, başımıza bir mesele çakartma!

Diye muvafakat etmemişti. Türk kadınları çarşafı ile konferanslara devama başladıkları günlerde bile bu pis ve yırtık kumaş parçaları tramvay arabalarında haremî teminine değil, hiç bir şeye yaramıyacak halde sarmakta devam etmişti!

Bu kadarlık bir şeye dokunmağa bile cesaret olunamamıştı!

Taassuba kıymet ve ehemmiyet vermek zihniyeti daha evvelki senelerde bittabi daha kuvvetli idi.

Hakkı paşa sadaretinde Basra şehrinde Mitat paşa namına bir heykel dikilmek istenilmiş, Basra belediyesi buna karar vermişti.

Bu bir mesele olmuştu. Mitat paşa Bağdad valiliğinde Basrayı ihya eylemişti. Basra belediyesi de Mitat paşa namına bu suretle bir şükran eseri göstermek istiyordu.

Basra valisi belediye meclisinin bu kararını babıâliye arz edince Dahiliye Nazırı Talât bey, sadrâzam Hakkı paşa, şeyhislâm Musa Kâzım efendi aralarında müzakereye bulunarak heykel reki taassuba dokunacağı için bunun başka bir şekle, meselâ çeşmeye tebdiline karar vermiş, bu karar Dahiliye Nezaretinden Basra valiliğine tebliğ edilmişti.

Bu teşebbüs de bu suretle akim kalmıştı!

1911 senesinde müstakil Bolu mutasarrıflığında bulunuyordum. Bir gün bütün idare memurlarının «Mülaka cuma namazına müdâvemet» eylemeleri hakkında bir «iradei samiyeye» - sadaret emri - aldık!

İttihad ve Terakki hükümeti ve onun sadrazamı taassubu okşamakla halk tabakaları ve softalar arasında tarizlerden kendisini boş yere korumak istiyordu. Bu yoldaki teşebbüslerinin olsa, olsa riyaya hamlolanacağını, kendisinin kuvvetine değil, zaafına delil tutulacağını düşünmek istemiyordu!

Saltanat hanedanı arasında

— 1 —

Osmanlı saltanatında valide sultanlara (Mehdi ülyay saltanat) ünvanı büyük Selçukî sultanları zamanından kalmaz.

(Habibüssiyer) eseri sultan Sencer'in validesinin vefatını yazarken (cenazei mehdi ülyay) tabirini kullanarak cenaze namazının nasıl kılındığını bildirir. (3)

Sultanların padişah tarafından hazırlanan cihazları sarayda Hünkâr sofasında teşhir olunurdu. Bu çeyizde taçtan süpürgeye, hamam nâlinlarına kadar her şey bulunurdu.

Hünkâr seyrettikten sonra saray kadınları da cihaz görmeğe gelirlerdi.

Padişah geline bir elmas takımı, bir taç, bir sıra büyük tek taş, bir gerdanlık, bir yüzük, bir bilezik vermek ananeden idi.

Bu cihazlarda eşyanın nevi ve kıymeti padişahın gelin sultana verdiği ehemmiyete göre değişirdi. Her padişah kendi kızlarının cihazlarının parlak olmasına hassaten itina ederdi.

Abdülhamid kendi şehzadelerinin diğerlerinden temeyyüz edecek evsafa, meziyetleri haiz olmalarını arzu ederdi. Fakat bu emelinde muvaffak olmuş değildi.

(Arkası var)

(1) Bu tarihî elime geçen bir mecmuade gördüm. Malumdur ki, ebced hesabı hicri sene ile yapılır; Hakkı paşanın sadareti de H. 1329 dâdır. (Sadrâzam bey) ebced hesabı ancak 1327 tutuyor; bu halde tam tarihî doldurmak üzere ekstik görünen iki adedi için beyitte usulen bir tağmiye lâzımdır. Ancak 1329 hicri senesi rumî 1327 ye isabet ettiği için beyitin nazımı bu kadarlık bir farka aldırmağış!

(2) Esbak sadaret müsteşarı Ali Fuad bey bana bunun mevsukiyetini temin ile anlatmıştı.

(3) İlahiyat Fakültesi mecmuası: Sencer ve Gazalî makalesi.

Hatice elile kazdığı kuyuya nihayet kendi düştü,
bahçeye çıkınca aç arslanlar onu parçaladı

Süleymanın hemen hemen benden başka derd ortağı yoktur. Hayatındaki en büyük müşkülli, başına gelen vakaları hemen koşup bana anlatır. Geçen sabah yatağımdan henüz kalkmıştım. Kahvemli içerek gazeteye göz gezdirdiyordum. Kapı acı acı çaldı, baktım. Süleyman... Yüzü sarılgar içinde idi. Kendisini içeriye alırken bir yandan da merakla soruyordum:

— Ne oldu Süleyman? Bu halin ne?... Yüzün gözün sarılgar içinde.

Süleyman derdi bir sesle:
— Anlatacağım kardeşim, anlatacağım... dedi, başıma müthiş bir vaka geldi. Hele içeri girip şöyle rahat bir nefes alayım da. Semaverde hazır çay vardı. Hemen bir bardak doldurup ona verdim. Süleyman bir yandan çayımı içerken, bir taraftan da bana başına gelen müthiş vakayı anlatıyordu:

— Efendim, dün gece kalktık, karımla beraber sinemaya gittik. Güzel bir film oynuyordu. Seyrettik. Çıktık. Karım:
— Bir pastacıya girelim de sıcak bir çay içelim... dedi.

Ben de:
— Peki karıcığım... cevabını verdim. Güzel, sıcak, temiz bir pastahaneye girdik. Burası oldukça kalabalıktı. İçeriye girdiğimiz zaman karım:

— Aman burası ne kadar sıcak!.. diyerek boynundaki eşarpını çıkardı. Portmantonun bir köşesine astı. Masamıza oturduk. Çaylarla beraber, pek çok kişilerin türlü türlü isimler takıldığı, çesid çesid pastalardan aldığımız birini beğenmeğe kalktım. Hemen hemen çenesi ağır, biraz sonra da filimdeki kadını dili ile yerin dibine geçirir. Meselâ kimisi için: «Güzeldi amma pek idli idi», yahud: «O kadın güzel görünüyor amma bir yeri çirkin. Fakat neresi... İşte şu belli değil... Onda gizli bir çirkinlik var. İlk bakışta insanın dikkatine çarpar. Çok soğuk kadın» der işin içinden çıkardı.

O gece de pastahenedeki masamızın başında gördüğümüz film hakkında çene çalıyorduk. Tam yanımda duran masada da genç, güzel bir kadını iri yarı bir erkek oturuyordu. Bir aralık yanımdakiler garsonu çağırıyorlar. Hesaplarını görüyorlar. Gittik üzere ayağa kalkıyorlar.

Bu sırada karım telaşla beni dürttü:
— Eşarpım!.. Ben eşarpımın şaşkın sordum;
— Ne oldu eşarpına?..

O gene aynı heyecanla cevap verdi:
— Görmüyor musun? Yanımdan geçen kadının boynuna baksana...

Baktım, hakikaten karımın biraz evvel portmantoya astığı eşarpı bu kadının boynunda idi. Lâkin bu o derece iyi yüzü, ve temiz giyimmiş bir kadındı ki, bir eşarp tennezi edip de hürsüzlüğe kalkışacağı insanın dünyada aklına gelmezdi. Bunun için karıma:

— Canım, dedim, belki kadının eşarpı seninkinin aynıdır.

Karım hemen doğruldu. Eşarpını asatığı portmantoya şöyle bir göz attı. Orada da eşarp yoktu. Bu sefer âdetâ sesini yükselterek:

— İşte, dedi, eşarp orada yok... Artık hiç şüphem kalmadı. O kadın benim eşarpı çaldı.

— Kadın kibar, zarif, iyi bir insanı andırıyor. Hiç senin eşarpına tennezi edermi? Bunda bir yanlışlık olacak...

Karım kızıştı:
— Sen zaten bütün kadınları kibar, zarif bulursun... Göz önünde karının eşarpını çalıyorlar da sen bana karşı hürsüzlüğü müda faa ediyorsun ha?..

— Aman etme karıcığım, dur, bu kadar telaşa, heyecana lüzum yok... Nihayet bunun altı ucı bir eşarp değil mi?

— Öyle ya senin için ehemmiyetsiz bir şey... Kibar, zarif bir kadına böyle pahalı bir eşarp feda olsun değil mi?

Biz böyle münakaşa ederken yanımdaki kadını erkek pastahanenin kapısından di-

şariya çıkıyorlardı. Karım artık kendini tutamadı:

— Canım, sen ne uyusuk kanlı bir erkeksin... Hâlâ mı duruyorsun? Koş, git sunlardan eşarpımı al... Birşey değil, eşarpı çaldıklarına yüreğim yanmıyor, şimdi şu dakikada onlar bizim budalahıımıza gülüp duruyorlar. İşte buna sinirleniyorum. Koş diyorum sana... Eğer eşarpı ele geçirirsem uzun sürerse beni merak etme. Ben buradan eve dönerim... İcap ederse polise müracaat et...

— Peki, peki... dedim. Yerimden fırladım. Çünkü başka türlü karımı teskin etmeğe imkân yoktu. Doğrusu benim de biraz sinirlerim oynamıştı. Hakikaten karımın dediği doğru idi. Göz göre göre eşarpımın çalınmasına müsaade edemedim. Pastahaneden çıktım. Bir polis hafiyesi gibi onları takibe başladım. Güzel kadının yanımdaki erkeğe de o derece iri yarı, pehlivan kılıklı bir insandı ki... Lâkin herşeyden evvel kadının boynundaki eşarpı bir kere daha gayet yakından görmem, bunun bize aid olup olmadığını iliyce anlamam lâzımdı. Adımlarımı sıklaştırdım. Onlara yaklaştım. Yanlarımdan geçen kadın başımı çevirip kadına dikkatli dikkatli baktım. Bu esnada gözüm, iri yarı, pehlivan kılıklı aradama ilişmişti. Herif bana öyle dehşetli gözlerle bakıyordu ki, derhal kendime geldim. Yolumu değiştirdim. Eşarpı da iliyce görememiştim. Bir aralık yanımdan uzaklaşmağı düşündüm. Lâkin kendi kendime cesaret verdim. İçimden: «Süleyman... Aptallık etme. Sen onlardan değil, onlar senden utanırlar. Eğer eşarpı almazsan evde karına ne cevap verirsin?..»

Böyle düşünerek karşıki kaldırıma geçtim. Fakat gene gözlerim onlarda idi.

Bir aralık genç kadını erkek bir sekeri dükkânına girdiler. Mutlaka seker alacaklardı. Eşarpı dükkânın aydınlığına görebilmek için bu iyi bir fırsattı. Onların arkasından bütün cesaretimle tophyarak ben de dükkâna girdim. Aksilik işte genç kadın sekeri ile konuşurken bana arkasını dönmüştü. Eşarpı göremiyordum. Bir manevra yaptım. Onun sağına geçerek yan taraftan boynundaki eşarpa bakacağım sırada iri yarı adam beni gördü. Herif âdetâ iyicecikmiş gibi bana bakıyordu. Kendi kendime: «Vay rezile vay... Hem eşarpımızı çaldılar. Hem de şimdi herif gözleri ile beni tehdit ediyor.» diyordum.

Maamafih aşırı derecede bir cesaret göstermeğe lüzum görmedim. Dükkândan çıktım. Eşarpı iyi görmek için bir sokak lâmbasının altında durarak onları beklemeğe başladım. Genç kadın buradan geçerken lâmbanın ışığında boynundaki eşarpı iliyce görecektim. Biraz sonra önümden geçiyorlardı. Gözlerimi genç kadına diktim. Fakat bu esnada iri yarı adam önüme durdu. Bana:

— Seni kepaze seni... dedi, tâ pastahanedenberi ne diye peşimizi bırakmazsın. Ne diye durup durup karıma bakarsın ha?.. Söyle diyorum sana... Şimdi gözlerini patlatacağım. Söyle...

Aklım başımdan gitmişti, kekeledim:
— Eşarp... Eşarp... dedim. Bizim eşarpı almışsınız.

Pehlivan kılıklı adam büsbütün köpürdü:

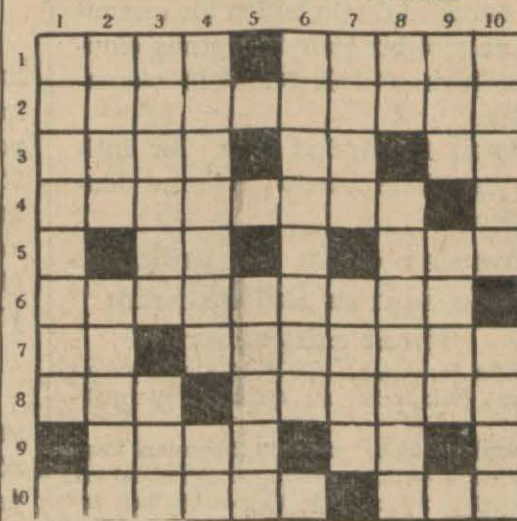
— Ne? Şimdi de bizi hürsüz yerine mi koyuyorsun? Vay alçak rezil!.. diyerek suratıma dehşetli bir yumruk savurdu. Karısı bizi ayırmağa daha doğrusu beni herifin elinden kurtarmağa çalışıyordu. Bu esnada onun boynundaki eşarpı yakından görmüşüm. Bu çok benzemeğe beraber karımın eşarpı değildi. Üzerinde siyah siyah benekler vardı. Halbuki karımınkindin böyle benekleri filân yoktu.

Perişan bir halde eve geldim. Karım çoktan dönmüş ve yatmıştı. Yatağında uyuklu bir sesle:

— Nerede kaldım kuzum?.. Bu vakitlere kadar... Ben eşarpı buldum. Astığımız yerden bir iskemlenin arkasına düşmüş... Bu zamana kadar sokaklarda keyif çattım, kadınların peşinde koştu değil mi? Ne ah-lâkş şeysin... Ay o gözünün hali de ne?.. diyordu.

Hikmet Feridun Es

BULMACAMIZ

Soldan sağa:

- 1 — Ekin biçme âleti - Kimyevi.
- 2 — Üstünde top bulunan araba.
- 3 — Kolum üst başı - Nota - Güzel sanat
- 4 — Çiğlik.
- 5 — Nida - Ters demdir.
- 6 — Gizli kusur.
- 7 — Vilâyet - Terbiyesile.
- 8 — Sarma - Aşıkâr olarak.
- 9 — Eğri - Başına «A» gelirse arka demektir.
- 10 — Eski zamanın idam haçı - Kraliçe

Yukarıdan aşağı:

- 1 — Motörülü nakil vasıtalarından.
- 2 — İtalyanın merkezi - Ters nazari de-ğil.
- 3 — Resmî elbise omuzundaki işaret - Ters terekir.
- 4 — Mesele - Ters notadır.
- 5 — İstihlal.
- 6 — Patlamış mermi parçaları.
- 7 — Ters Peygamberdir - Ters bir erkek ismi.
- 8 — Su - Açık denizlerde.
- 9 — Bir Peygamber - Familya.
- 10 — Parçalanmış - Boyunun arka ciheti.

Gegen bulmacamızın halli

- Soldan sağa:
- 1 — Daladler, 2 — Atmarkası, 3 — Likidasyon, 4 — Aht, 5 — Çilingir, 6 — Ka, Naç, Esb, 7 — Irk, Rih, Ta, 8 — Rauf; Nam; 9 — Abraz; Kart, 10 — Nitratile.

Yukarıdan aşağı:

- 1 — Dalgakıran 2 — Atı, Arabi, 3 — Lıkak, Kurt, 4 — Anilin, Fear, 5 — Dadılar, 6 — İratçin; 7 — Eks; Haki; 8 — Ray, Ge, Mal, 9 — Solist; Re; 10 — Pınarbaşı.

da çok perişan oldum; öteki dünyada eza ve işkence etme...» diye yalvardı. Namaz bitmişti. Cemaat dağılıyordu.

Deminki kır sakalıya merak olmuş. Yaklaştı.

— Nedir bu halin kızım?... Sende bir şey var... Namaz kılmak istedin, kılmadın... Ağlıyorsun... Bir arzun mu var?..

— Müslüman olmak istiyorum.

Adam, Süzi'nin omuzunu sıvazlayarak kendisine kelime-i şehadet söyledi.

— Şimdi oldum mu?

— Oldun... Fakat bir de resmî tes-cili lâzım...

— Onun ehemmiyeti yok... Allah kabul etti mi?

Adam:

— İnşallah... - dedi.

Fakat bunun bir lâtife olmasından, günaha gireceğinden ve belki de bu kızla alâkasından dolayı konuşunun dedikodu yapacağından korkarak çekildi.

Kayyum, öksürerek dolaşıyordu.

Süzi de, camiden çıktı.

Otomobiline binerken, şoför:

— Namaz kıldınız mı? - diye şaka etmek istedi.

Dansöz, gayet ciddi:

— Hayır... Fakat dua ettim.

— Şimdi nereye?...

— Yalnız üst kapıyı aç... Hayvanlar bizim bulduğumuz yere gelmezler. Bu suretle kendimizi koruyabiliriz.

Cellâd, yamaklarla beraber üst katan parmaklık kapılarını açtı. Yirmi dört satten beri açtıkları birbirini yercesine bağışan hayvanlar birer iklir bodrumdan çıkarak sarayın içine dağıldılar.

Hatice bu telaş arasında Abdullahın hocresini açmayı unuttu. Abdullah vahşi hayvanların sürü halinde uğuldayarak zindandan uzaklaştıklarını seziyor ve kendi kendine söyleniyordu:

— Dostlarımı nereye götürdüler acaba?!

Beni burada neden yalnız bıraktılar?

Biz müddet etrafı dinledi:

— Hımo... Beni bekliyen canavar dostla-rım nereye gittiler?

Diye haykırdı. Abdullahın sesine kalın mermer duvarlardan başka cevap veren olmadı.

Abdullah merakından çıldırıyor, birşey göremediği için üzüldüyordu. Sarayın içinde bir fevkalâdelik vardı, fakat zavallı Abdullahın birşeyden haberi yoktu. Sarayı saran aslılerin Hatice'nin başını istediklerini duysa, kimbilir ne kadar sevinecekti.

Adaletin bu kadar çabuk yerini bulacağını kim tahmin edebilirdi?

★

Leylâ annesine haber gönderdi. Fakat, bu haberi götüren cariye koridorda bir kapı-lara karşılaştı. Aç havvan, cariye bir hamlede yere sermiş ve bir kolunu koparmıştı. Leylâ kapıların saray içinde dolaş-tıklarını görünce kapısını sımsıkı kapadı.

— Eyvah, Hatice de meydana yok. Za-vallı kızcağız... eğer bahçeye çıkmışsa, sağ kalmıyacak.

Leylâ pencereden bahçeye baktı... havuz başında ve ağaçlar arasında birbirini ko-valıyan aslanları gördü. Şimdi babasının nöbetçileri de, Şeyh Saidin adamları da hem kaçıyorlar, hem de aslanlara ok atı-yorlardı. Bahçede dolaşanların birkaç ok-larla yere devrilmişti. Fakat saray içinde dolaşanlara ok atmak imkânı kalmamıştı. Hangi canavarın nereden ve kimin karşısı-na çıkacağı belli değildi.

Hatice o gece maymunları da aç bıraktı-rmıştı. Maksadı Abdullahı ilk önce onların kafesine attırmaktı. Maymunlar aç olma-klâ beraber bir insan parçalamakta o kadar isticak göstermezler, bir müddet ölüm mah-kûmle alay ederler, etrafında koşuşup eğ-lenirlerdi. Hatice bu sahneyi seyrettikten sonra Abdullahı maymunların kafesinden al-dırıp aslanların ağzına attıracaktı.

Maymunlar bu sebeple aç kalmıştı. Sa-rayda serbes dolaşırken onlar da önüne gelene saldırıyorlar, biran evvel midelerini doyurmak istiyorlardı.

Aslanlar sarayda bir hayli insan parçala-mışlardı.

Leylâ hâlâ:

— Hatice... Neredesin? Sen ölürsen, bana kim yardım edecek? Bana kim teselli verecek?

Diye bağıyordu, pencereden pencereye koşarak çırpınıyordu.

Leylâ, küçük bir muharebe meydanını an-dıran bahçenin manzarasını gördükçe tit-riyor:

— Babam nerede?... Anneme ne oldu?

Hiç biris meydana yok. Beni neden ara-yıp sormadılar. Bu canavarları serbes bı-rakan kimdir? Sarayım içinde amcamın giz-li bir eli mi vardı yoksa?..

Diye düşünüyordu. Leylâ, sarayı saran Şeyh Saidin adamlarını tanıyordu.

— Bu adam zaten babama vergi verme-mek için ildir kibre bade kaldırdı... sonra def-olup gider, diyordu, fakat bu sefer sarayın içine kadar girdiler. Babamın muhafız-larından da hiç biri meydana yok.

★

İki kardeş arasındaki kavgâ devam edi-yordu.

Şeyh Mehdi yataktan çıkamadığı için bı-çağına sarılamamıştı. Odanın içinde Şeyh Said vaziyete hâkimdi. Üstelik kapıda da kendi adamlarından iki kargılı muharip bekliyordu. Şeyh Said kılıcını çekmişti... kar-deşi Mehdiye sordu:

— Bu kaltağın burnunu nâden her işe sokturuyorsun?

— O benim gözdemdir. Kendisi dilediği iş-le meşgul olabilecek bir zekâyâ maliktir. Onu hiç bir zaman rencide etmek istemem.

— Ben, kırmak istemediğin gözdenim ba-şını almadan dönmeyeceğim. Bütün göldeki kabileleri birbirine düşüren ve yurdumuz-zun dört köşesine fesad ve fitne kundakları sokan bu melûnenin saltanatına nihayet vermeğe geldim.

— Benim birşeyden haberim yok. Sen ya-lan söylüyorsun, Said! Bu kadar güzel bir kadına malik oluştuma kuskanyorsun... onu benden bu maksadla ayırmak istiyorsun. değil mi?

Said Gür bir sesle haykırdı:

— Hayır. Benim kadında ve sefahette gö-züm yok. Eğer böyle olsaydı, bana gönder-diğin Eminenin başını koparıp sana yol-lamazdım. Pekâlâ bilirsin ki, Emin'e de ze-kâ ve güzellik hususunda Haticeden geri kalmazdı.

Şeyh Mehdi biraz yumuşar gibi oldu. El-ricik gözdesinin başını hem de kendi elile kolay kolay koparamazdı.

— Sana birçok hediyeler vereyim. Atlar, köleler, zahireler vereyim. Onu benden ayır-ma, Said! Şimdi nasılsa eline fırsat düş-müş. sarayına kadar girmişsin! Fakat, biraz sonra muhafızlarım yetişir de seni ve adamlarını burada görürlerse, ellerin-den güç kurtulursunuz.

Şeyh Said omuzlarını silkerek güldü:

— Budala! Hâlâ muhafızlarından yardım-mı umuyorsun? Ben şehre girenler onların hepsini yere serdim. Görüyorsun ya, sana sadakat gösteren bir tek adamın yokmuş! Damadın bile benimle beraberdir... Bana şehir kapılarını o açtı. Bana o yol göster-di.

Şeyh Mehdi bu haberi duyunca sersemle-mişti:

— Ne diyorsun, Said? - diye bağırdı - Şe-hir kapılarını sana Ömer mi açtı? Sana yol gösteren o müdür? Pekâlâ. Alacağı olsun onun.

— Artık bu tehditlerinin hiç bir mânâsı yoktur. Çünkü onu yüzünü bir daha gö-remeyeceksin! O ve ben, çöllerin hâkimi ola-cağız. Yakında Türklerle de birleşerek, se-nin zaviyeni dağıtacağız...

Şeyh Mehdi, Hatice'nin
kopmuş başını görünce..

Hatice, elile kazdığı kuyuya nihayet ken-di düşmüştü. İlk önce cellâd, bir kolunu as-lanlara kaptırdı.

— Daha emin bir yere saklanalım.

Diyerek, başka bir dehize geçtiler. Bu-rada birkaç kaplanla karşılaştılar. Cellâd kaçamadı... yakayı kaplanların pençesine ver-di... çabuk parçalandı. Fakat, Hatice bu dehizden de kurtulmuştu. Küçük bir kapı-dan bahçeye çıkacak ve aklınca oradaki nö-betçilerden yardım istiyecekti. Bahçeye çı-kar çıkmaz vahşi hayvanlar sürüsile karşı-laştı. Buradan kaçmağa imkân yoktu. Ha-tice birdenbire kendini yere attı... kumla-rın üstünde sindi. Fakat, hayvanlar o ka-dar açtılar ki... ele geçirdikleri avları der-hal parçalayıp yemekte âdetâ yarış edi-yorlardı.

Haticeyi ilk önce bir küçük kaplan gördü, üzerine atıldı. Bundan sonra: «Bu büyük lokmayı sana bırakamayız!» der gibi homurdanan aslanların hücumu takip etti. Çok kısa bir zaman içinde Hatice'nin kuru kafasile kemiklerinden başka ortada birşey kalmamıştı

(Arkası var)

SEVİLEN KADIN

Nakleden : (Vâ - Nû)

Bir hoca, kolundan tutmuştu:
— Nereye böyle matmazel... Ol-maz... Ayakkabı ile yürünmez... Dur, sana terlik vereyim...

O esnada, bir adamın ayakkabıla-rını çıkarak eline aldığı gördü. Camie kendi gitmemişse de, usulün müslümanlarda böyle olduğunu işit-mişti.

Papuccuya:

— Ben müslümanım... - dedi ve onu hayrette bırakarak, son moda iskarpinlerini çıkardı.

Namaza yetişmek üzere koşanlara yan gözle baktı. Onları taklid ederek manikürlü parmaklarını iskarpinle-rine geçirdi. Yumuşak halılara ipek çoraplarla basarak yürüyordu.

Koca Sinan'ın şaheseri, heran kal-bindeki heyecanı artırıyordu.

Önüdekiler gibi yapakar, o da is-karpini papuçluğa bıraktı. Kilisede kadın erkek yanyana dururlardı. Bu-rada başka bir kadının bulunmadı-ğına dikkat bile etmeden namaz için kalkanların arasına katıldı.

Fakat kır sakallı biri:

— Evlâdım... - dedi. - Sen bizimle beraber olmazsın.

Kadın olduğu için böyle söylüyor-du. Zira iki cinsin aynı safta ibadet-leri müslümanlıkça caiz değildir. Bu-nu Süzi başka mânâyâ anlıyarak, mahzun, geri çekildi.

Muazzam sütunlardan birine da-yandı.

Namaz kılanları seyre daldı.

« Beni aralarına kabul etmiyor-lar... Fakat ben onlardanım... Onlar gibi olamadımsa kabahat benim mi?... » diye gözlerinden yaşlar boşa-nyordu.

Kendi öğrendiği şekilde, diz çöktü. Avuçlarını birbirine kavuşturdu. Başını kilisede gibi önüne eğdi:

« Allahım... Bütün peygamber-lerin Allahı olan Allahım... Ben ne-yim?... Kendim de bilmiyorum... Fa-kat sen beni herkesten iyi tanıyo-rsun... Bedbahtlığımın derecesini bili-yorsun... Hiç suçum yokken sen bu mukadderatı bana lâyük gördün... Bundan sonraki hareketimle de gü-nah işlersem affet beni... Bu dünya-

da çok perişan oldum; öteki dünyada eza ve işkence etme...» diye yalvardı. Namaz bitmişti. Cemaat dağılıyordu.

Deminki kır sakalıya merak olmuş. Yaklaştı.

— Nedir bu halin kızım?... Sende bir şey var... Namaz kılmak istedin, kılmadın... Ağlıyorsun... Bir arzun mu var?..

— Müslüman olmak istiyorum.

Adam, Süzi'nin omuzunu sıvazlayarak kendisine kelime-i şehadet söyledi.

— Şimdi oldum mu?

— Oldun... Fakat bir de resmî tes-cili lâzım...

— Onun ehemmiyeti yok... Allah kabul etti mi?

Adam:

— İnşallah... - dedi.

Fakat bunun bir lâtife olmasından, günaha gireceğinden ve belki de bu kızla alâkasından dolayı konu-kşunun dedikodu yapacağından korkarak çekildi.

Kayyum, öksürerek dolaşıyordu.

Süzi de, camiden çıktı.

Otomobiline binerken, şoför:

— Namaz kıldınız mı? - diye şaka etmek istedi.

Dansöz, gayet ciddi:

— Hayır... Fakat dua ettim.

— Şimdi nereye?...

— Arnavutköyüne!..

Burasını gayet iyi biliyordu. Zira, hovarda dostu Vehbi onu buraya gö-türmüştü. Bir işret esnasında da:

— Buraya düşen kurtulamaz! - di-ye bir bahis geçmişti.

Şoför:

— Akıntıburnu gazinolara mı 7-sualini sorup da:

— Evet! - Cevabını alınca:

— Sizin de bir gittiğiniz yerle öteki birbirine uymuyor matmazel! - di-ye şakaşlaştı. - Kiliseye... Oradan cami... Derhal çalgılı lokanta gibi bir eğlence yerine...

Süzi ses çıkarmadı. Fakat içinden:

« Oradan da gene o çalgılı lokan-taya hiç benzemiyen bir yere... » diye düşündü.

Taksi Köprüyü geçip de Tophane-den Ortaköye doğru akarken:

— Şoför efendi! - dedi. - Ben in-sandan anlarım. Siz gayet namuslu bir insansınız. Bir iş havale edece-ğim... Yapar mısınız?

— Hay hay...

— Saatin yazdığından üç lira faz-la vereceğim. Beni bıraktıktan sonra sana vereceğim adrese giderek şu zarfı bırakacaksınız...

Ve sonra, ihtiyaten:

— Numaramı da alıyorum...

— Alınız, fakat hacet yok... İçiniz rahat etsin... Mutlaka mektubunuzu yerine götürürüm.

Hollânda bitaraflığının ihlâlîne katiyen müsaade etmiyecek

(Baştarafı 1 inci sahîfede)

nu söylemiştir. Hollanda, bitaraflığının ihlâlîne katiyen müsaade etmiyecektir.

Amsterdam 14 — Kabine dün akşam yeniden toplanmıştır. Dün akşam tayyarelere karşı müdafaa manevraları yapılmıştır. Manevralar çok iyi netice vermiştir.

La Haya 14 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre, Hollandanın cenubunda bir çok kanallar üzerinde seyrisufer yasak edilmiştir.

Belçika meclisleri toplandı

Brüksel 14 (A.A.) — Belçika mebusan ve âyan meclisleri bugün alelacele içtima devresine başlamış ve divan azaları seçilmiştir.

Brüksel 14 (A.A.) — Kral Leopold bugün Amerika büyük elçisi Davis'i kabul etmiştir.

Brüksel 14 (A.A.) — Fransız İntersigant ve Paris Soir gazeteleri, Fransız - Belçika hududunda hükümet tarafından müsaderede edilmiştir. Siyaset ve matbuat mahafilinde beyan olunuyor ki, bu tedbirlere sebep, Fransız matbuatının Belçika ve Hollandayı bitaraflıktan ayırmağa çalışmalarıdır.

Almanya neler istemiş?

Londra 14 — Times gazetesinin haber aldığına göre Almanya, Hollanda ve Belçikadan tayyarelerinin bu iki memleket üzerinden uçmalarını ve tahtelbahirlerinin Hollanda ve Belçika kara sularına sığınmasına mecburiyet hasıl olduğu takdirde bitaraflıklarının imkân verdiği derecede müsamahakâr davranmalarını kapalı bir lisanla istemiştir. Bu hal bitaraflığı sarîh bir şekilde ihlâl demek olduğundan kabul edilmeyeceği şüphesizdir.

Belçika Millî Müdafaa Nazırı dün akşam radyoda bir nutuk söyleyerek: «Ordumuz fevkalâde müsaid şartlar içinde müdafaa tertibatı almıştır. Vatani ölünceye kadar müdafaaya azmetmiş bulunuyor» demiştir.

Almanya teminat vermiş

Berlin 14 (A.A.) — D. N. B. ajanının tasrih ettiğine göre, Hollanda ve Belçikanın bitaraflığına İngiltere ve Fransa tarafından riayet edildiği müddetçe ve Hollanda ile Belçika bu bitaraflığı muhafazaya muktedir oldukları müddetçe Almanya tarafından da riayet edilecektir.

Londra 14 (A.A.) — Romadan öğrenildiğine göre, Alman Hariciye Nazırı Von Ribbentrop Hollandanın Berlin elçisini kabul ederek Almanyanın Hollandaya karşı hiçbir tecavüz emeli beslemediğini temin eylemiştir.

Sulh teklifine cevaplar

Londra 14 — Hollanda Kraliçesile Belçika Kralının sulh için gönderdikleri mesaja İngiltere kralı ve Fransa Cumhurbaşkanı cevap vermişlerdir. Bu cevaplar şu suretle hülasa edilebilir: İngiltere ve Fransa Polonyaya yapılan taarruz dolayısıyla ve şiddet politikasına nihayet vermek için harbe girmişlerdir. Taarruza nihayet verilir ve bundan sonrası için garanti gösterilirse sulh kabildir. Bu cevaptan çıkan mâna Polonya, Çekoslovakya, hattâ Avusturyanın Almanya tarafından tahliyesi istenildiğidir.

Almanya cevap verdi

Amsterdam 14 (A.A.) — Telegraph gazetesinin Berlin muhabiri yazıyor: Hollanda kraliçesile Belçika kralının sulh teşebbüsüne Almanyanın resmi cevabı bugün Hollanda ve Belçika elçilerine tevdi olunmuştur. Öğrendiğine göre, Hitler bu cevapta iki hükümdarın teşebbüsünü takdir ve sempati ile karşıladığını bildirmekte ve Almanyanın İngiltere ve Fransa tarafından verilen cevaplar hakkındaki noktaî nazarı hakkında hiçbir şüpheye mahal bırakmamaktadır.

Berlin mahafilinde deniliyor ki: Almanya bilhassa Fransız cevabında koşulan şartları kabul edemez. Eğer sulh tavassutuna Paris ve Londra'nın verecek başka bir cevabı yoksa sulhun son çıkar yolunu da kapamışlardır.

Alman mahafilî İngiltere ve Fransasın şartlarından fevkalâde kızgındır. Bilhassa Avusturya, Çekoslovakya ve Polonyanın tekrar tesisini esaslı bir şart olarak ileri süren Fransız cevabı infial uyandırmıştır. Müttefikler bunu yapmakla bitaraf hükümdarların teşebbüsünü daha bidayette torpillemişlerdir. Müttefiklerin ise bu gibi şartlarla değil sulh arzularını izhar etmekle başlamaları lazımdı. Muharipler arasında ilk temas olduktan sonra şartlar görüşülebildi. Artık Almanya bitaraf hükümdarların sulh projelerini tahakkuk ettirmek yolunda müsbet hiçbir şey yapamaz. Çünkü Almanya müzakere arzusunu fazla ileri götürse teslim olmağa hazır bulunduğu intibamı yaratabilir.

Amsterdam 14 (A.A.) — Almanyanın La Haya orta elçisi Hollanda Hariciye Nazırını ziyaret etmiştir. Maasbode gazetesine göre, bu ziyaret sulh teşebbüsü ile alakadardır.

Brüksel 14 — Hollanda ve Belçika Hariciye Nazırları dün hududda Bredada görüşmüşlerdir. İki nazır tavassut teklifine verilen cevapları tedkik etmişlerdir.

Amerikadaki akisler

La Haya — Amerikanın La Haya sefiri Kraliçe tarafından kabul edilmiş, bir buçuk saat Kraliçenin nezdinde kalmıştır.

Vaşington 14 — Almanyanın Hollanda ve Belçika hududundaki askeri tedbirleri Amerikada heyecan uyandırmıştır. Maamafih Amerikanın Hollandanın bitaraflığının idamesi için bir teşebbüste bulunduğu haberi doğru değildir.

Japon gazetelerinin mütalâaları

Tokio 14 — Asahi gazetesi yazdığı makalede diyor ki: «Hollanda ve Belçikaya taarruz beynelmîlîl öyle bir aksülâmel yapar ki elde edilecek muvakkat menfaatler buna tekabül edemez.»

Tokio 14 (A.A.) — Kakumim Şim-bun gazetesi, Almanyanın Hollandayı istilâya hazırlandığına dair İngiliz neşriyatını mevzuubahs ederek diyor ki:

«Tokyoya gelen itimat edilir malûmata göre, İngiltere bunun vukuunu katiyen arzu etmektedir, tâ ki Birleşik Amerika devletleri daha faal bir role sekolunabilin. Bundan başka İngiltere bu vesileden istifade ederek Hollanda Hindistanını ve oradaki petrol kaynaklarını memnuniyetle ele geçirecektir. Ancak bu Japonyanın menfaatlerine katiyen dokunacak mahiyettedir. Onun için Japonya, hadiseleri büyük bir dikkatle takip etmek mecburiyetindedir.»

Parise beyanname atan tayyare

Paris 14 (A.A.) — 7 teşrinisanide Paris mintakasına Molotofun nutkunu hâmil beyannameler atan tayyarenin bir Alman tayyaresi olduğu anlaşılmıştır.

O zaman tayyare çok yüksekten uçtuğu için milliyeti seçilememiştir. Fakat beyannameleri ihtiva eden çelik kap paraçaları bulunmuş ve bu suretle bunların Alman mamulâtından olduğu görülmüştür.

Rus - Japon münasebetleri iyileşiyor mu?

Roma 14 (A.A.) — Gazetelerin öğrendiğine göre Moskovada, Rus - Japon münasebetlerinin iyileşmesi ve hatta iki memleket arasında süratle bir mukarenet tesisi ve Molotofun ilkbaharda Tokyoya gitmesi bekleniyor.

Ağahan ve zevcesi İtalyada

Floransa 14 (A.A.) — Prense ve prenses Ağahan, buraya gelmişlerdir. Birkaç gün kalacaklardır.

Fransa - İspanya ticaret müzakereleri

Madrid 14 (A.A.) — İspanya ile Fransa arasındaki ticaret müzakereleri faaliyetle devam etmektedir.

Madrid 14 (A.A.) — Bir İngiliz ticaret heyeti bugün buraya gelmiştir.

Tayyare akınları şiddetleniyor

(Baştarafı 1 inci sahîfede)

gelmişse de, müdafaa bataryalarının ateşi karşısında geri dönmüş ve Belçika yolu ile üslerine dönmüşlerdir. Hava bulutlu olduğundan düşman tayyarelerinin fazla malûmat elde etmiş olmasına ihtimal verilmiyor.

Dün gece ve bugün cephenin heyeti umumiyesinde sükûnetle geçmiştir. Bilhassa La Blies ve Sarre vadilerinde mevzî devriye faaliyetleri olmuştur.

Almanların askeri tertibatı hâlâ Hollanda ve Belçikayı tehdit etmektedir.

Alman tebliği

Berlin 14 (A.A.) — Büyük Alman umumî karargâhı bildiriyor: Keşif kollarının ve bataryalarının mahdut faaliyetleri müstesna olmak üzere dünkü gün, bütün cephe sükûn hüküm sürmüştür.

Fena havalara rağmen büyük bir Alman harp tayyare filosu, 13 ikinciteşrinde Shetland adalarına karşı bir taarruz hareketi yapmıştır. Düşmanın birçok deniz tayyaresi tahrip edilmiştir.

Bir İngiliz kruvazörüne isabet etmiş olduğu tahmin edilen bir mermi ne gibi bir tesir icra etmiş olduğunu tayin etmek mümkün olamamıştır.

Alman tayyareleri tam bir itizam dahilinde hareket üslerine dönmüşlerdir.

Almanlar çetin bir mukavemet maruz kaldıklarını itiraf ediyorlar

Berlin 14 (A.A.) — D. N. B. ajansı askeri vaziyet hakkında şu malûmatı vermektedir:

Resmî tebliğde mevzuu bahsolan keşif kolları faaliyeti, düşmanın mukabil Alman taarruzları neticesinde kaybettiği bazı tepeleri tekrar ele geçirmek teşebbüslerinden doğmaktadır.

İleri Alman mevzilerinden Fransız kıtaatının ricatindenberi öncü kuvvetlerimiz tedricen Fransız hududuna kadar ilerlemişlerdir. Pirmasens'in cenubu garbisinde düşman, elinde bulundurduğu tepelerden ileri hatlarımızın hareketini tarassut edebiliyordu. Öncü kıtaatımız hücum ederek bu tepeleri işgal eylemiştir. Bir Fransız taburu müteaddid çarpışmalardan sonra bu tepelerden bir kısmını tekrar ele geçirmeye muvaffak olmuşsa da tarassutları için fevkalâde kıymetli olan bu tepelerden ağır silâhların yardımı ile hareket eden kuvvetlerimiz tarafından tardedilmiştir. Fransızlar çetin bir mukavemet göstermişler ve kıtaatımızın hücumunu kırmak için ilk defa olarak fevkalâde alçaktan uçan piyade avcı tayyareleri kullanmışlardır. Fakat bütün gayretlerine rağmen Fransızlar mezkûr tepelerin kıtaatımız tarafından işgaline mâni olamamışlardır.

Aldığımız birçok Fransız esiri Alman taarruzunun çok seri cereyan ettiğini ve Fransız kumandanlığının askerin maneviyatını yükseltmek için bu tepelerin tekrar işgal emrini verdiğini söylemişlerdir. Düşman keşif kolları müteaddid defalar tepeleri yoklamışlarsa da her defasında da püskürtülmüşlerdir.

Alman tayyare akını zarar vermedi

Londra 14 (A.A.) — Salâhiyettar mahafil, dün Shetland adaları üzerinde yapılmış olan hava seferi neticesinde birçok telefât vukua geldiğine dair olan Alman iddialarını kati surette tekip etmektedirler.

Aynı mahafil, tek bir telef vukua gelmiş bulunduğunu, bunun da bir bombanın açtığı bir delikte ölü olarak bulunmuş bir ada tavşanı olduğunu iddia etmekte idiler.

İngiliz tayyareleri Belçika topraklarına indi

Brüksel 14 (A.A.) — Couo, 72 İngiliz tayyaresi Fransız hududu civarında Belçika topraklarından uçmuştur. Tayyarelerden biri Belçika topraklarında Coayde'ye diğeri la Panneye ve üçüncüsü de hemen hudut üzerine inmiştir. İngiliz tayyarecileri Fransız topraklarına iniyor zannı ile hareket ettiklerini söylemişlerdir. İstanbul asliye altıncı hukuk hâkimliğinden:

Davacı: Aksaary Vezirçeşme sokak 3 sayılı evde oturan Vecihe tarafından; kocası Şile kazasının Ahmediye köyü halkindan olup ikametgâhi meçhul İlyas aleyhine ikame eyleydiği boşanma davasının müddeialehlin gıyabında icra kılınan muhakemesi sonunda kari koca oldukları resmi kayıtlarla anlaşılan iki taraf arasındaki şiddetli geçimsizliğin sübutuna binaen tarafların boşanmalarına dair verilen 13/10/939 tarih ve 938/2027 numaralı gıyabi hükmün müddeialehlin ikametgâhının meçhuliyetine binaen mezkûr hükmün fıkraasının tebliğ yerine geçmek üzere on beş gün müddetle mahkeme divanhanesinde asılı tutulmasına ve keyfiyetin gazete ile ilânına karar verilerek divanhaneye talik edildiği ilân olunur.

Sovyetler - Finlândiya müzakeresi neticesiz kaldı

(Baş tarafı 1 inci sahîfede)

Finlandiya mahafilinin mütalâası

Moskova 14 — Havas ajansından: Moskovadaki Finlândiyalı mahafilinin mütalâası şudur: Sovyet - Finlândiya müzakeresi neticesiz kalmıştır. Maamafih Sovyet Rusyanın şiddetli harekete geçemeyeceği ve beynelmîlîl vaziyetin alacağı şekli beklemeye tahmin ediliyor.

Müzakerenin akim kalmasına başlıca sebep Finlândiyalıların Hangoe üssübahrisini Sovyet Rusyaya terk etmekten kati surette çekinmesidir. Finlândiya hudut tashihiine razı olmuştur, ancak bu tashihi Sovyet Rusyanın istediği kadar mühim olmayacaktı. Finlândiya bilhassa Liporke adalarının terkin kabul etmemiştir. Yalnız Hozland adası ile üç küçük adanın terkinde muvafakat etmiştir. Sovyetler ittifak muahedesi akdini yeniden ileri sürmüşlerdir. Finlândiya bunu da kabul etmemiştir.

Nehirler taşı

Helsinki 14 — Sovyet - Finlândiya hududu yakınındaki nehirler tehlikeli şekilde taşmıştır. Moskova radyosu, beynelmîlîl teamül mucibince Finlândiyanın bunu Sovyetler hükümetine haber vermesi lâzım gelirken Sovyetlerin haberdar edilmediğini söylüyor.

Finlandiya Hariciye Nazırının beyanâtı

Helsinki 14 — Finlândiya Hariciye Nazırı Erko cenebi gazetecilere şu sözleri söylemiştir. «Moskovadaki heyetimiz avdet etmek lüzumunu his-

settiğini bildirdi. Bunu biz de tasvip ettik. Heyetin avdetine müteessifiz. Müzakere tatil edilmiş, inkıtaa uğramamıştır. İleride tekrar devam edebilir. Maamafih yeni hiçbir müsaade bulunamayacağız. Finlândiya bazı ihtiyat tedbirleri almıştır.

Finlandiya gazetelerinin mütalâaları

Helsinki 14 (A.A.) — Moskova müzakerelerinin inkıtamı mevzuubahs eden Finlândiya gazeteleri Finlândiyanın körfezde bir üssübahri verilmesi hususundaki Sovyet taleplerine boyun eğmeyeceği, ve Sovyetlerin ne propaganda ne de tehditlerinin bu kararı sarsmayacağını yazıyorlar.

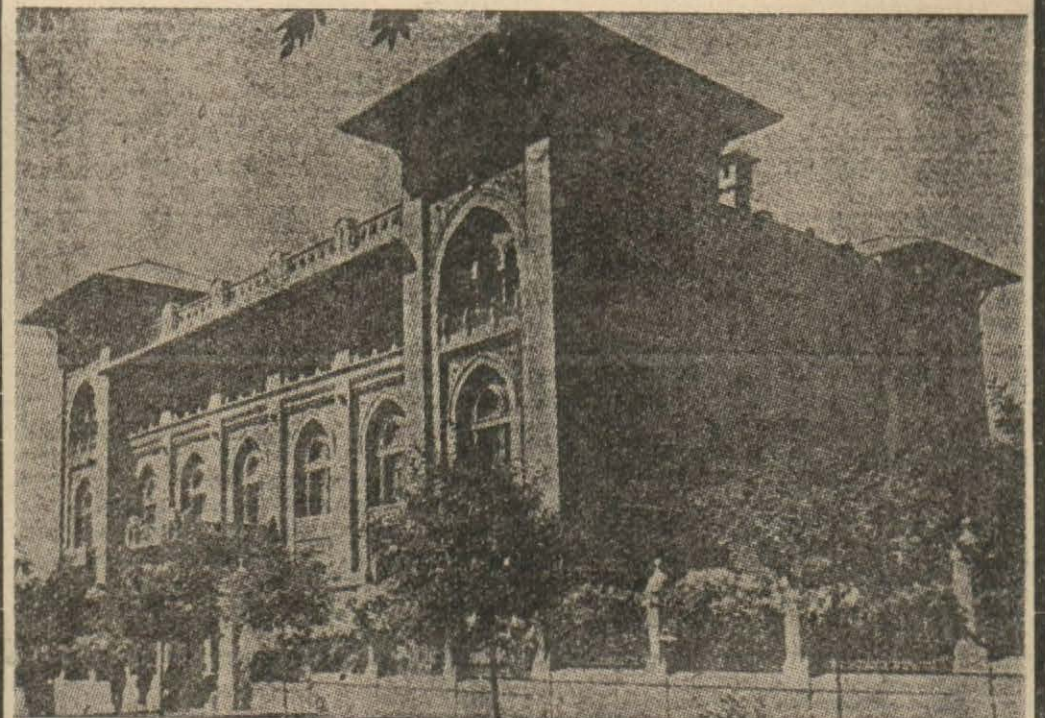
Maamafih matbuat, Finlândiya heyetinin Moskovadan dördüncü defa olarak elleri boş dönmekle beraber nikbinliğe mahal olmadığını ve Finlândiyanın imkân dahilinde olan her tavizi yapmağa hazır bulunduğunu kaydeylemektedir.

Şehirlerden dışarı çıkarılmış olan kadın ve çocukların şehirlere dönmeleri için Helsinki valisi radyoda beyanatta bulunmuştur.

İstanbul asliye dördüncü ticaret mahkemesinden: İstanbul Limanına geldiği halde Polonyada zuhur eden vakayıl harbiye dolayısıyla 4000 kilo humzu tutuya (Blanc de Zinc) in 81 küsur İngiliz liralık 21/8/39 tarihli konşimentosu zayı olduğundan iptaline karar verilmesi Dimitri Yuvanidis vekili Galata Bosfor hanında 10/11 No. da mukim Av. Dimitri Güner tarafından ba arzuhal talep edilmiş olmakla ticaret kanununun 638 inci maddesi mucibince ziyat iddia olunan konşimentonun 45 gün içinde mahkemeye ibraz edilmesi lüzumu, ibraz edilmediği takdirde bu müddetin hitamında iptaline karar verileceği ilân olunur. M. 2185

Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888
Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası
Şube ve ajans adedi: 265
Ziraat ve ticari her nevî banka muameleleri

Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve inbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 Adet 1,000 Liralık	4,000 Lira
4 » 500 »	2,000 »
4 » 250 »	1,000 »
40 » 100 »	4,000 »
100 » 50 »	5,000 »
120 » 40 »	4,800 »
160 » 20 »	3,200 »

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir. Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Tapu ve kadastro umum müdürlüğünden :

On adet takeometre alınacaktır. Mübayaa edilecek takeometrelerin evsafı aşağıdadır.
1 — Zaviyeyi ufkiye taksimatı grat olacaktır.
2 — En Ufak taksimatı bir santigrat olacaktır.
3 — Dairei ufkiye taksimatı kapalı olacaktır.
4 — Dürbinin büyültme kuvveti en az 30 defa olacaktır.
5 — Beher takeometre sehpa kutu, dürbin ve teferruâtı tam olacaktır. İki mirası ve bir semsiyesi beraber verilecektir.

Yukarda evsafı yazılı takeometrelerden sange, zais, kern, vilt, otofönel, güstavhayde fabrikaları mamulâtından veya bu ayarda bulunan diğer fabrika âletlerinde yukarıda yazılı evsafı haiz olduğu takdirde alınacaktır. Bu âletlerin beherinin muhammen bedell 500 liradır. Taliplerin muhammen bedelin % 7,5 pey akçelerle birlikte eksiltme günd olan 24/Teşrinisani/939 cuma günü saat üçte tapu ve kadastro umum müdürlüğü levazım müdürlüğünde müteşekkil satınalma Komisyonuna müracaatları. (9355) (5800)

Galatasaray lisesi müdürlüğünden:

Yatılı talebenin ikinci taksit zamanı 1 İlkânun 1939 dur. Vaktinde yatırılması lüzumu ilân olunur. «9310»

KÜÇÜK İLANLARI

KÜÇÜK İLANLAR

Fevkalade ahvalın devamı müddetince gayri muayyen günlerde haftada iki veya üç defa neşredilecektir.

1 — İŞ ARIYANLAR

NOTER ve TEBLİĞ MEMURLUĞU — Ve tahmil ve tahlile işlerinden anlar tecrübeli ve muktedir bir genç çok az ücretle iş aramaktadır. Eski ve yeni harfleri ve daktilo da bilir. Muamelâta âşinadır. Akşam gazetesinde R. R. rûmuzuna müracaat.

EVLÂTLİK ARIYANLARIN NAZARI DİKKATİNE — 12 yaşlarında ilköğretilmiş giden iyi bir ailenin bir kız çocuğu temiz bir aile yanında tahsil temin edilmek şartıyla evlâtlık verilecektir. Arzu edenlerin Akşam'da (Evlâtlık) rûmuzuna mektupla müracaatları.

KİMYAGER İŞ ARIYOR — Yüksek tahsilini Avrupada ikmâl etmiş diplom. bir kimyager her hangi bir fabrika veya imalâthanenin kimyevi işlerini her gün öğleden sonraları idare edebilir. Bilhassa men-sucat kimyası, boyacılık ve sıma kimya branşlarında ihtisası vardır. Bir sermayedar ile de teşriki mesai edebilir. Akşam'da «Kimyager» rûmuzuna müracaat.

VIYANADA RESİM VE SAN'AT — Mekteplerinde muallimlik yapmış Viyanalı genç bir bayan, mekteplerde muallimlik, veya ailelerde mürebbiyelik veya mağazalarda muhasiplik gibi iş arıyor. Şerait ehven referansı iyidir. L. S. W. rûmuzıyla matbaaya yazılması. 2 —

2 — İŞÇİ ARIYANLAR

DEFTER TUTMAK — Ve takip işlerinde kullanılmak üzere muhasebe usulüne vakif daktilo ve Fransızca bilen bir memura ihtiyaç vardır. Şimdilik aylık 40 liradır. Beyoğlu İstiklâl caddesi 421 No. lu Gazi Osman Paşa apartmanı 1 inci kata saat 1 - 4 müracaat. — 4

EV KADINI ARIYOR — Mektepli iki kızı ile Ankara'da oturan bir bay, bulunduğu apt. dairesini başlı başına idare edecek ve iyi bir aile hayatına girebilecek ev kadını arıyor. Ayaspaşada Park Otelinde (88) numaralı oda adresine mektupla acele müracaat. — 1

3 — SATILIK EŞYA

SATILIK PİYANO — Meghur bir Alman piyanosu içi demir ve çapraz telli olarak satılıktır. Taksim Tarlabası Yağhane sokak No. 50 — 1

4 — KİRALIK - SATILIK

9000 LİRAYA ACELE SATILIK MÜCEDDED APARTMAN — Kurtuluş Simen tramvay istasyonu kırmızı renkte Neban apartmanı bitişli Mekkâreel sokak 4 No. çifte apartmanların ikincisi üç oda bir salon en son sistem gömme banyoları havi iradî dokuz yüz altmış liradır. — 3

KÖŞK İSTENİYOR — Kızıltoprak, Suadiye, Erenköy, Bostancı taraflarında satılık köşkü olanların mülk hakkında mufassal malûmat ile Galata posta kutusu 1150 ye mektupla bildirmeleri. — 1

ÇİFLİK İSTENİYOR — İstanbula yakın geniş arazisi olan çiflik satın alınacaktır. Tafsillatı mektupla Galata posta kutusu 1150 ye bildirmeleri. — 1

PANSİYON ARIYOR — Beyazıda yakın olmak şartıyla, iyi bir aile yanında temiz möble bir oda aranıyor. matlûba muvafık olursa istenilen ücret verilecektir. Müracaat: Beyazid Bolu Lezzet lokantası Macit Çiğcin. — 1

KİRALIK APARTMAN — Tünelde Foto Süreyya yanındaki sokakta Alman lisesi bitişliğinde NORMAN apartmanının 6 odalı, denize nazır konforlu 5 numaralı daire si kiralıktır. Taliplerin 44496 numaraya müracaatları. — 2

NİŞANTAŞ — Zafer sokak 24 numaralı «Üstündağ» apartmanında iki tramvay caddesine pek yakın, denize nezaretli, havadar 6 odalı bir daire kiralıktır. Kapıcıya müracaat. — 9

KİRALIK KAT — Kulekapısında Şahkulu mahallesinde 20 numaralı evin elektrik, havagazı ve terkos tesisatı ve iki oda bir sofa ve mütbağı havi birinci katı kiralıktır. İstiyenlerin Taksimde Uygun apartmanı (2) numaralı daireye müracaat. — 5

SATILIK ARSA — Bomontide Nestle fabrikası karşısında garaj ve fabrikaya müsaid 1500 metre mürabbıandaki üç tarafı sokak olan arsa müsaid fiatla satılıktır. Suadiye Şaşkınbakkal geçid No. 41 hergün müracaat

SATILIK EV ARIYOR — Kabataş Fındıklı Şişli Bomonti Nişantaşı Maçka civarlarında her konforlu bulunan bir veya iki daireli evi olanların vasıflarını ve şartlarını Akşamda R. Y. rûmuzuna mektupla bildirmeleri.

KİRALIK APARTMAN DAİRELERİ — Mercanda Emin paşa sokağında Örücüler yolu köşe başında Mercan apartmanında 3 ve 4 odalı daireler kiralıktır. Bütün konfor ve her tarafa yakın kapıcıya müracaat. — 2

KİRALIK ODA — Maçkada tramvay caddesinde döşeli, kalorifer ve banyolu havadar oda. İngilizce, Fransızca konuşulur. Posta kutusu 581, Bay Fuad İstanbul. — 2

27 LİRAYA KİRALIK — Vahı konağı caddesi Kuyulubostan sokağında Arcan apartmanının 4 No. lu dairesi kiralıktır. 5 oda bir hol, elektrikli, havagazı mevcuttur. Kapıcıya müracaat. — 1

ACELE SATILIK TEMİZ LOKANTA — İstanbulun işlek bir mahallesinde eski ve çok tanınmış temiz bir lokanta mükemmel olan teçhizatla açilen satılıktır. Müracaat: Sirkeci Kemalbey sineması karşısında 37 numara bay Salih'e. — 1

SATILIK HAMAM — Bursa'nın Setbaşı mevkiinde Umurbey mahallesinde «Umurbey hamamı» namile maruf müceddet hamamı satılıktır. Taliplerin Bakırköy Yenimahalle 10 Temmuz caddesi 24 No. ya mektupla müracaatları. — 1

SATILIK VÂSİ ZEYTİNLİK — Mudan yanın Burgaz köyünde «Mer'a arkası» mevkiinde, Gemlik körfezine nazır 2000 ağaçlık vâsi ve münbit bir arazi dahilindeki zeytinlik satılıktır. İsteyenlerin Bakırköy Yenimahalle 10 Temmuz caddesi No. 24 e mektupla müracaatları. — 1

ACELE SATILIK APARTMAN — Kıymeti 3500, mütehammil icarı 50 liradır. Müstakil dört daireli, elektrik, su, yağlı boyalıdır. Tediye taksitlidir. Saat 2 : 3 arasında mal sahibi talipleri gezdirecek ve pazarlık kabul edilecektir. Tarlabası eczanesi Byoğlu Doğramacı sokak No. 45. — 4

SATILIK APARTMAN — Nişantaş Teşvikiyede Çınar caddesinde köşe başı fevkalade nezaretli tramvaya yakın konforlu mükemmel on bir numaralı altı katlı ve on bir daireli senevi dört bin iki yüz lira kira getirmekte olan Fehmi apartmanı satılıktır. Kapıcıya müracaat. — 8

5 — MÜTEFERRİK

İNGİLİZCE ve ALMANCA DERSLERİ — (Bahusus ticaret şubeleri ve bakalorya) — İngiliz Oxford ve Berlin üniversitesinden mezun bir profesör tarafından en seri ve asri metotta verilir. — Fransızca'yı mükemmel konuşur. — Esaslı ve en seri usul. — Ücret mutedil — (Prof. H.) rûmuzuna mektupla müracaat.

İNGİLİZCE, FRANSIYZCA DERSLERİ — Robert Kolej mezunu tarafından - Esaslı ve seri metod - Mükemmel Türkçe konuşur - Ücret mutedil - Akşam'da (L. K.) rûmuzuna mektupla müracaat. — 6

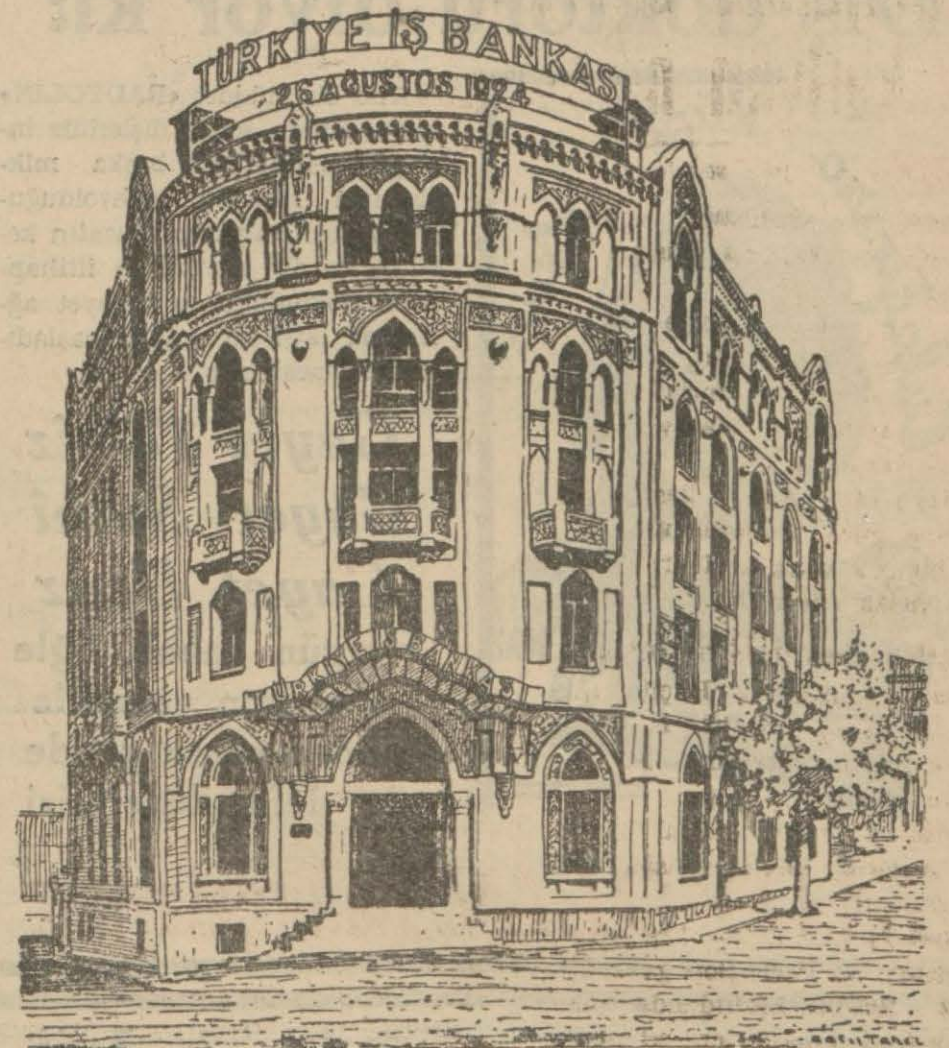
ALMANCA DERSLERİ — Usulü tedrisi mükemmel olan bir Alman bayan Almanca dersleri vermektedir. Kabul günleri ve saatleri Salı ve Pazartan maada her gün saat 15.30 - 19 a kadar. Beyoğlu İstiklâl caddesi No. 133, Hasan Bey Ap. birinci kat No. 6, ikinci merdiven.

LONDRADAN GELEN BİR GENÇ İNGİLİZCE — Ehven ücretle hususî İngilizce dersi vermektedir. Akşam gazetesine H. K. rûmuzuna mektupla müracaat.

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ — Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan kardeşlerimizden

D. P. — Sesli sinema — Ticaret — Pansiyon — R. S. T. — R. Y.

namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldirmaları mercudur.

T.İ.Ş. BANKASI

1940 küçük carî hesaplar

İKRAMİYE PLÂNI

Keşideler: 1 Şubat, 1 Mayıs, 1 Ağustos, 1 İkinciteşrin

tarihlerinde yapılacaktır.

Kumbaralı ve kumbarasız hesaplarında en az elli lirası bulunanlar kuraya dahil edileceklerdir.

1940 İKRAMİYELERİ

1 Adet 2000 liralık	=	2000.	—	Lira
3 " 1000 "	=	3000.	—	"
6 " 500 "	=	3000.	—	"
12 " 250 "	=	3000.	—	"
40 " 100 "	=	4000.	—	"
75 " 50 "	=	3750.	—	"
210 " 25 "	=	5250.	—	"

Türkiye İş Bankasına para yatırmakla yalnız para biriktirmiş olmaz, aynı zamanda talinini de denemiş olursunuz.

TÜRK TİCARET BANKASI A. Ş.

KURULUŞ TARİHİ: 1919

Tamamen yatırılmış sermayesi: **T. L. 2.200.000**

Merkezi: ANKARA

HER NEVİ **BANKA** MUAMELELERİ

Dahilde ve hariçte muhabirleri vardır

Telgraf adresi:

Umum müdürlük: **TÜRK BANK**

Şubeler: **TİCARET**

NEVROZİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma
Nevralji, Kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser
İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

Tarihte ilk zamanlar

TARİHİ

Orta ve Liselerin birinci sınıflarında okunan tarihin hulâsasıdır. Yazan Kabataş ve Boğaziçi Lise-leri Tarih Muallimi Samih Nafiz Tansu. Çıkaran: İstanbul Ankara caddesi Çığır Kitabevi No. 153. Fiyatı 50, cildisi 75 kuruştur.

Mantarlı muşambalar, storlar perdeler ve sair her türlü
TEFRİŞAT

Levazımatı, Beyoğlunda BAKER mağazalarında her yerden müsaid şartlar ve ucuz fiatlarla satılmaktadır. Beyaz eşya dairemizde haseler, yatak çarşafı ve yünü yatak örtülerinin fiatları kıyas kabul etmez derecede ucuzdurlar ve rekabetten âridirler.

Göz Mühassısı

Dr. Şükrü Ertan

(Cağaloğlu Nuruosmaniye cad. No. 5 doktor Osman Şerafeddin apartmanı) Telefon: 22566

Parasız Diş bakımı

Cumartesi, salı günleri S. 13 den 15 e kadar diş çıkarmak ve teşhis fukaraya meccanendir. Diş röntgen filminden de yarı ücret alınır.
Ankara caddesi: Semihlutfi apartmanı No. 149 Diş tabibi: Cevdet Germeyen

Dr. Suphi Şenses

İdrar yolları hastalıkları mütehassısı Beyoğlu Yıldız sineması karşısı Lekler apartmanı Fakirler parasız.
Tel. 43924

Akar müessesesi

Emläke kıymet takdir eder sağlamlığı hakkında fenni rapor verir yaptı- cık itfa keşidesinde başa baş tediyesi tehlikesine karşı, Osmanlı bankası Galata merkezile Yeniceami ve Beyoğlu şubeleri tarafından pek iyi şartlarla sigorta edileceği, mezkur tahvilât hamillerinin malûmu olmak üzere ilân olunur.

Osmanlı Bankasından

% 3 faizli 1911 ihraçlı Mısır kredi fon- siye tahvilâtının 1/12/939 tarihinde yapıla- cak itfa keşidesinde başa baş tediyesi tehlikesine karşı, Osmanlı bankası Galata merkezile Yeniceami ve Beyoğlu şubeleri tarafından pek iyi şartlarla sigorta edileceği, mezkur tahvilât hamillerinin malûmu olmak üzere ilân olunur.

Sahibi: Nemeddin Sadak
Umumi neşriyat müdürü: Şevket Rade
Akşam Matbaası

Diş doktoru diyor ki:

Kısa bir müddet «RADYOLIN» kullandıktan sonra dişleriniz inci gibi parladıktan başka mikropun zararlı salya ve ifrazatın kesildiğini, diş etlerindeki iltihapların dolduğunu ve nihayet ağzınızda lâtif bir rayiha başladığını duyacaksınız.

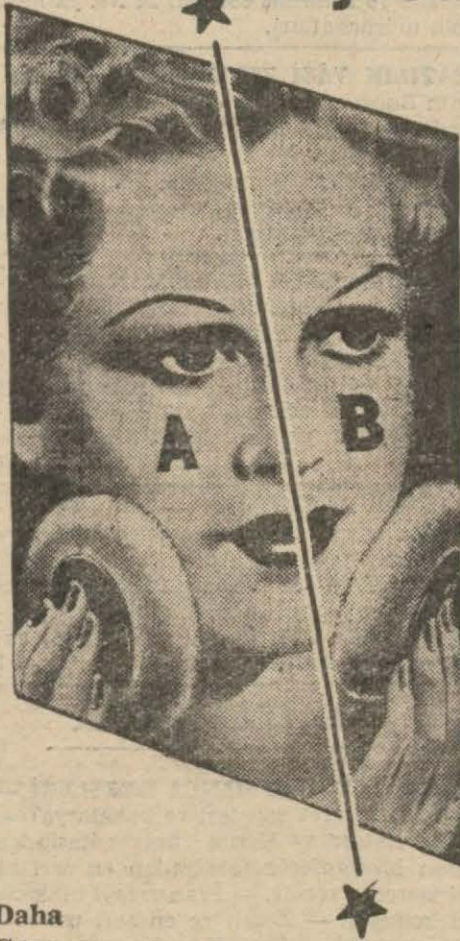
**Gayet Temiz
Gayet Sıhhi
Gayet Ucuz**

Hergün sabah, öğle ve akşam yemeklerinden sonra günde üç defa dişlerinizi

RADYOLIN ile fırçalayınız

BİR PUDRA
Tecrübesi Karşısında
10.000

**KADININ
Hayreti**

Daha
Genç ve
daha sevimli
görünmenize
yarayan kat'ı

BİR TECRÜBE
Pudra âleminde
yeni, cazip ve son
bir keşif... CİLDİ GÜZELLEŞTİREN
şayını hayret ve yeni bir unsur, şimdi
ipekli elekten geçirilmiş en ince bir
pudra ile müddekikane bir tarzda ka-
rıştırılmıştır ki, bu sayede cilde bir
parlaklık ve yeni bir hayat verir. Es-
mer ve çirkin bir ten, gençliğin tabii
renkleriyle güzelleşir. Fazla olarak ter-
kibindeki şayını hayret bir unsur
olan «Krema köpüğü» imtiyazlı usulü
sayesinde iki misli fazla zaman sabit
durur.

Bugün bu
TECRÜBE
yi yapınız

**HAKİKATEN FEVKALÂDE BİR
TEKLİF** yüzünüzün bir tarafını «Kre-
ma köpüğü» havi Tokalon pudrası ile
ve diğer tarafını da herhangi bir pud-
ra ile pudralayınız. Şayet «Krema
köpüğü» havi pudra ile pudraladığınız
taraf diğer tarafa nazaran daha taze,
daha genç ve daha cazip görünmüyor-
sa aldığınız Tokalon pudrasının para-
sını iade ederiz. **TOKALON** pudrasının
fevkalâde rağbet bulan yeni 10 ren-
gi vardır.

Güneş cild
yakar. Ve kı-
rıştırır. Soğuk
ve rüzgâr de-
riyi sertleştirir.
Yüzümüze temas
eden havanın toz-
ları mesamatını ka-
patarak ifrazatına
mani olur.
Cildin bütün bu arıza
ve kusurlarına mani ol-
mak için siz de cildinizi hergün
akşamları.

KREM PERTEV

ile masajlayarak gıdalandırınız.
KREM PERTEV, açık mesamatı
kapatır. Cild adalelerini besler,
yorgun deriyi canlandırarak tazeli-
k ve gençlik bahşeder.

Türkiye DEMİR VE ÇELİK FABRİKALARI

Müessesesi müdürlüğünden:
Fabrikamızın istihsalâtından

Pikdemir
Kok
Ham katran
Yol katranı
Zift

Kreozot yağı
Benzol
İnce ve Orta nafta
Ham naftalin
Kok Tozu

Satışa çıkarılmıştır.

Böbreklerden idrar torbasına kadar yollardaki hastalıkların mikropların kökünden temizlemek için **HELMOBLEU** kullanınız.

HELMOBLEU

Böbreklerin çalışmak kudretini artırır. Kadın, erkek idrar zorluklarını, eski ve yeni belsoğukluğunu, mesane iltihabını, bel ağrısını, sık sık idrar bozma ve bozarken yanmak hallerini giderir. Bol idrar temin eder. İdrarda kumla-
rın, mesanede taşların teşekkülüne mâni olur.

DİKKAT: **HELMOBLEU** idrarınızı temizliyerek mavileştirir. Sıhhat Vekâletinin ruhsatını haizdir. **HER ECZANEDE BULUNUR.**

REKTA

İç ve dış BASUR MEMELERİNDE, Basur memelerinin her türlü iltihaplarında, cerrahatlenmiş fistüllerde, kanayan basur memelerinin tedavisi REKTA patı şifayı temin eder.

EKZAMİN

Ekzemanın ilâcudur.

Yara ve çibanlarda kullanılır. Her eczanede kutusu 50 kuruştur.

Beyoğlunda **BAKER** Mağazaları

En birinci İngiliz ve Fransız kumaşlarından mamul

TRENC - KOTLAR, GABARDİNLER, PALTOLAR, TÜVETLER, SPOR ve FANTAZİ KOSTÜMLER, PARDESÜLER

Her yerden müsaid şartlar ve ucuz fiatlarla satılmaktadır.

Çeşitler bozulmadan evvel ihtiyacınızı BAKER mağazalarından temin ediniz.

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Merkez Müdürlüğünden:

Ankara'da Yenışehirde, Deliler Tepesinde, Esadyolu üzerinde İş Bankasına aid binaya mücavir ve Mühendis Ragıp evine bitişik parselde edilmesi kabil 8160 metre murabbai arsa müsaid fiatla satılmaktadır.

Fazla tafsilât almak isteyenlerin Müdürlüğümüze müracaat etmeleri ilân olunur.

Lüks Mobilya Evi

D. DİLLİYANİ

Fabrikamızdan çıkan her cins ve Modern Mobilyalar mağazamızda bulunur.

BİR ZİYARET MENFAATİNİZ İCABIDIR.

Beyoğlu Meşrutiyet caddesi 189/1 Perapalas otelinin karşısında

Istanbul Belgrad Devlet Orman işletmesi revir âmirliğinden:

1 — Belgrad Devlet Ormanının 4 ve 5 numaralı bölmelerinde yapılacak ferahlan-
dırma kat'iyatının ve çıkacak odunların şose kenarına nakliyesi açık eksiltmeye kon-
muştur.

2 — Eksiltme 23/11/939 tarihine müsadif perşembe günü sabah saat «11» de İstan-
bul Büyükdere Bahçeköy Orman Fakültesi binasındaki Revir âmirliği dairesinde topla-
nacak komisyonca yapılacaktır.

3 — Eksiltmeye iştirak etmek için kat'iyat nakliyat keşif bedeli olan «1700» liranın
% 7,5 muvakkat teminatı Revir veznesine yatırılacaktır.

4 — Yapılacak kat'iyat ve nakliyat mahallini ve şartnameyi görmek için tatil gün-
lerinden maada her gün Belgrad Revir âmirliğine müracaatları ilân olunur. (9283)

Ziraat Vekâletinden

Pulluk, Diskharo ve mibzer alınacak

Zirai Kombinalar ihtiyacı için kapalı zarf usulile 30 adet mibzer, 15 adet 5 Disk
15 adet 6 Diskli pullukla 30 adet Diskharo satın alınacaktır.

1 — Mibzerin beherine 675, 5 Diskli pulluğun beherine 600, 6 Diskli pulluğun behe-
rine 750 ve Diskharonun beherine 350 lira kıymet tahmin edilmiştir.

2 — İhale 14 birincikânun perşembe günü saat 15 de Ziraat Vekâleti binasında mü-
teşekkil satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — 30 adet mibzer için 1519 lira, 15 adet 5 Diskli pulluk için 675, 15 adet 6 Diskli
pulluk için 844 ve 30 adet Diskharo için 738 lira muvakkat teminat verilecektir.

4 — Bu makinelere aid idari ve fenni şartnameler zirai kombinalar müdürlüğünden
parasız olarak verilir.

5 — İsteklilerin kapalı zarflarını 14 Birincikânun perşembe saat 14 e kadar komis-
yona vermeleri ve saat 15 de 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalarla birlikte komisyon-
da hazır bulunmaları. «7906»

KOYU BÜYÜK ZÜMRÜD

Sandal Bedesteninde teşhir edilmekte olan pırlantalı ve plâtin üzerinde mü-
kemmell Avrupa taşı ON YEDİ KIRATLIK koyu bir zümrüd yüzüğün ayın 16 ncı
Perşembe gününde müzayede ile satılacağı ilân olunur.

Öksürenlere: **Katran Hakkı Ekrem**

Hakkı Katran pastilleri de vardır

Yeni bir
sanayi
formülü!

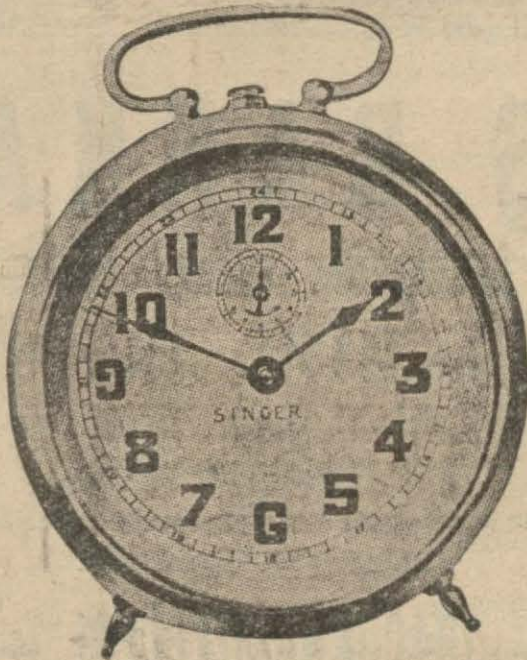
Zarif
sağlam
dakik

Uyandırıcı
bir

15

**SENE
GARAN-
TİLİ**

**SINGER
SAATİ**

No. 400 Kromdan, Beyaz Minelisi
No. 401 Kromdan, Beyaz Mineli ve Fosforlu
No. 402 Kromdan, Siyah Mineli ve Fosforlu
Taşra siparişlerine beher saatte 25 kuruş posta masrafı ilâve olunur. Bu fevkalâde
saatlerden edinmek için acele ediniz, zira mevcudu azdır.
Singer saatleri mağazası. İstanbul Eminönü caddesi 8, Tel: 21964

4 LİRA
4,5
5

Eczacı aranıyor

Müessesemizin Güleman merkezindeki hastanemizde çalıştırmak
üzere diplomalı ve tecrübeli bir eczacıya ihtiyacımız vardır. Talip olan-
ların kısa tercümeihallerini, bonservislerini, varsa birer suretini, bir de
fotoğraflarile birlikte

Eti Bank Şark kromları işletmesi - MADEN

adresine göndermeleri ve istedikleri asgari ücreti bildirmeleri lâzımdır.
Ev, tenvir ve teshin işletmece temin olunacaktır.

UROLOĞ - OPERATÖR

Dr. REŞİT SAMİ BERKER

İDRAR YOLLARI MÜTEHASSISI

Beyoğlu, İstiklâl caddesi Mis sokağı No. 1, Tel: 41443

Birinci umum müfettişlikten:

1 — İstekil çıkmadığından Sason bölgesindeki karakollar arasında çekilecek telefon
hatları için yüzde beşi «7-8» metre, geri kalanı «6» metre uzunluğunda, tepe muhitleri
«0.40» ce diğer muhitleri «0.40 - 0.50» metre olmak üzere «5800» adet kavak veya meşe
ağacından mamul direk 6/11/939 dan itibaren on beş gün müddetle kapalı zarf usulile
eksiltmeye konulmuştur.

2 — Bu direklerin «950» adedi Baykan, «2350» adedi Mutki, «1500» adedi Kozluk ve
«1000» adedi Sason kazaları dahilinde gösterilecek yerlerde teslim alınacaktır.

3 — Direklerin birinci kânundan - Nisan ayı on beşi arasında kesildikleri resmi ve-
saikle isbat edilecektir.

4 — Direklerin tahmin olunan bedeli «21350» lira olup, muvakkat teminat «1601.25»
liradır.

5 — Mukavele projesi, eksiltme ve fenni şartnamesi Diyarbakırda Nafia Müşavirli-
ğinden parasız alınabilir.

6 — İhale 22 ikinciteşrin 939 perşembe günü saat onda Nafia Müşavirliği odasında
müteşekkil komisyonca yapılacaktır.

7 — İstekliler 2490 sayılı kanuna uygun olarak hazırlayacakları teklif mektuplarını,
teminat mektubu veya makbuzu ve ticaret odası vesikasıle birlikte saat dokuza kadar
komisyon riyasetine vereceklerdir. Postada olan gecikmeler kabul edilmez. «9201»

istanbul ziraat mektebi satın alma komisyonundan:

İlk teminatı	Muhammen bedeli		
Lira	Kuruş		Metre
111,75	460	Astarlı spor paltoluk kumaş	50
	450	Lâcivert serj eibiselik kumaş	280

Yukarıda yazılı iki cins kumaş açık eksiltme suretile satın alınacaktır. Eksiltme
Beyoğlu İstiklâl caddesi (349) No. da Liseler muhasebeciliğinde toplanan komisyon-
da 22/11/939 çarşamba günü saat 10 da yapılacaktır. İsteklilerin bu gibi kumaş tacir veya
fabrikatörü olduklarına dair yeni yıl ticaret odası vesikası ve şartnamede yazılı diğer
vesakia beraber, eksiltme saatinden evvel liseler muhasebeciliğine yatırdıkları ilk temin-
at makbuzu ile eksiltmeye girmeleri, evsaf ve şartnameyi her gün adı geçen muhasebe-
cilikte görüp öğrenmeleri. (9195)

* İstanbul Belediyesi ilânları *

Vitâyet telefon şebekesinin yıllık tamir ve işletilmesi için lüzumu olan 25 kalem
malzeme açık eksiltme usulü ile alınacaktır. Muhammen bedeli 1053 lira ve ilk teminat 75
lira 98 kuruştur. İhale 16/11/39 perşembe günü saat 14 de daimi encümende yapılacaktır.
Şartnameler zabıt ve muameleat müdürlüğü kaleminde görülebilir. Taliplerin ilk teminat
makbuz veya mektupları ile ihale günü muayyen saatte daimi encümende bulunmaları.
(9033)